

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KELIMA

Fifth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGANNYA

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 6783]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1982

Jawatankuasa (Hari Kesepuluh)—

Jadual:

Maksud B. 30 [Ruangan 6815]

Maksud B. 31 [Ruangan 6835]

USUL:

Anggaran Pembangunan, 1982

Jawatankuasa (Hari Kesepuluh)—

Maksud P. 30 [Ruangan 6815]

Maksud P. 31 [Ruangan 6835]

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KELIMA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, **TAN SRI DATO (DR) SYED NASIR BIN ISMAIL**, P.M.N., S.P.M.J., S.S.I.J., S.I.M.P., D.P.M.P., P.I.S., B.S.I.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, **DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD**, S.S.D.K., S.P.M.J., S.P.M.S., S.S.A.P., D.P., D.U.P.N. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, **DATO' MUSA HITAM**, S.P.M.J., S.S.I.J., (Labis).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, **DATO' LEE SAN CHOON**, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Segamat).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, **TAN SRI ONG KEE HUI**, P.M.N., P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).

„ Menteri Luar Negeri, **TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE**, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Am, **DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI**, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, **Y.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL**, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, **Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH**, D.K., S.P.M.K., P.S.M., S.S.A.P. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Kesihatan, **TAN SRI CHONG HON NYAN**, P.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, **DATO' SERI SHARIFF AHMAD**, S.S.A.P., D.S.A.P., D.I.M.P., J.M.N. (Jerantut).

„ Menteri Penerangan, **DATO' MOHAMED BIN RAHMAT**, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, **DATO' RICHARD HO UNG HUN**, D.P.M.P. (Lumut).

„ Menteri Perusahaan Utama, **DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG**, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, **DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN**, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu).

„ Menteri Tenaga Telekom dan Pos, **DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK**, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, **DATO' DR NEO YEE PAN**, S.P.M.J., D.P.M.J. (Muar).

- Yang Berhormat Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM, D.S.N.S. (Tampin).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Selayang).
- „ Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN PENGIRAN HAJI RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATUK SANUSI BIN JUNID, S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri Tak Berpotfolio, DATO' ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., K.M.N., D.J.N. (Kepala Batas).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, DATO' MANSOR BIN OTHMAN, K.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DR LING LIONG SIK (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., S.M.T., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABDULLAH BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N. (Ulu Nerus).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK, O.K.I.S., D.S.A.P. (Pekan).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO' DR NIK HUSSEIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO' CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Renggam).

„ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' HAJI EMBONG BIN YAHYA, D.P.M.J., D.S.I.J., A.M.N., P.I.S. (Ledang).

„ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).

„ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TUAN WILLIAM LYE CHEE HIEN, A.S.D.K. (Gaya).

„ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N., S.M.S. (Sepang).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).

„ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN IDRIS BIN ABDUL RAUF, P.C.M., A.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).

„ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN ABDUL RAHIM BIN DATUK THAMBY CHIK, A.M.N., P.J.K. (Alor Gajah).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAFA (Paloh).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S., S.M.S. (Ulu Langat).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI SYED MOHD., A.M.N., B.S.I., P.I.S. (Semerah).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN MAHYUDDIN BIN HAJI MOHAMED YASSIN, P.I.S., S.M.J. (Pagoh).

„ TUAN ABBAH BIN MENGIMBAL *alias* GEORGE ABBAH (Bandau).

„ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).

„ TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR
(Kulim-Bandar Bahru).

„ TAN SRI DATO HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF, P.M.N., S.P.D.K.,
S.P.M.J., S.S.I.J. (Tenggaroh).

„ TUAN ABDUL RAHMAN BIN DAUD (Pasir Mas).

„ TAN SRI DATO ABDUL SAMAD BIN IDRIS, D.P.M.J., J.M.N., P.J.K.
(Jelebu).

„ TUAN ABDUL SHUKUR BIN HAJI SIRAJ, A.M.N. (Tanjong Karang).

„ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A.,
S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).

„ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K.
(Kota Setar).

„ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).

„ TUAN HAJI AMPONG BIN PUYON, A.S.D.K., A.D.K., J.P.U., J.P.
(Labuk Sugut).

„ DATUK HAJI ASHKAR HASBOLLAH, P.G.D.K. (Marudu).

„ TUAN AU HOW CHEONG, P.M.P. (Telok Anson).

„ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).

„ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).

„ TUAN CHAN TECK CHAN (Kota Melaka).

„ TUAN CHAN KOK KIT *alias* CHAN KIT (Sungei Besi).

„ DR CHEN MAN HIN (Seremban).

„ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Ulu Selangor).

„ TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).

„ TUAN CHIENG TIONG KAI (Sarikei).

„ TUAN RICHARD DAMPING ANAK LAKI (Serian).

„ TUAN PETER PAUL DASON (Bukit Bendera).

„ TUAN V. DAVID (Damansara).

„ TUAN EDWIN ESNEN UNANG (Mukah).

„ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S.
(Batang Lupar).

„ DATUK STEPHEN ROBERT EVANS, P.G.D.K., J.P. (Keningau).

„ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).

„ DATO' SERI HAJI HAMZAH BIN DATUK HAJI ABU SAMAH, S.S.A.P.,
S.I.M.P., S.M.K., S.P.D.K. (Temerloh).

„ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J.
(Ulu Padas).

„ TUAN HAJI HASHIM BIN HAJI ENDUT, A.M.K. (Ulu Muda).

„ TUAN HAJI HASHIM BIN HAJI GHAZALI, A.M.N. (Matang).

- Yang Berhormat TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M.
(Bagan Datoh).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P.
(Ayer Hitam).
- „ TUAN HIEW NYUK YING (Tawau).
- „ DATO HISHAMUDDIN BIN HAJI YAHAYA, S.A.P. (Maran).
- „ TUAN IBRAHIM BIN MUHAMMAD, P.B., P.P.M., P.P.N.
(Rantau Panjang).
- „ TUAN HAJI IKHWAN BIN NASIR (Pontian).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K.
(Sabak Bernam).
- „ TUAN KAMALUDDIN BIN MAAMOR (Hilir Perak).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DATUK LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE KAW (Kluang).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LIBEN ANAK KATO (Betong).
- „ TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- „ TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AH YING, A.M.K. (Padang Serai).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Petaling).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., J.B.S. (Kapit).
- „ TUAN MOHAMAD TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI, A.M.P.
(Gerik).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B.
(Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- „ TAN SRI DATUK HAJI MOHAMED SAID BIN KERUAK, P.M.N.,
S.P.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN HAJI MOHAMMAD TAUFECK BIN O. K. K. HAJI ASNEH,
D.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Padas).
- „ TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).
- „ TUAN MOHD, BAKRI BIN ABDUL RAIS, P.M.P., A.M.P. (Parit).
- „ TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).
- „ TUAN MOHD. NAKHAIE BIN HAJI AHMAD (Baling).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).

- Yang Berhormat TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO NIK HASSAN BIN WAN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.N.B.S., P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K., J.P. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Menglembu).
- „ TUAN RACHA UMONG, P.B.S. (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Silam).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN, P.G.D.K. (Kuala Kedah).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SHAARI BIN JUSOH, J.M.N., A.M.P., P.P.N., P.P.M. (Kangar).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ TUAN SIBAT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu Rajang).
- „ TAN SRI DATO SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, A.M.P., P.J.K. (Arau).
- „ TUAN RAYMOND SZETU MEI THONG (Lambir).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Raub).
- „ DR TAN TIONG HONG (Kepong).
- „ TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).
- „ TUAN TING CHEK MING (Bruas).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN UMAR BIN HAJI ISMAIL, A.M.N., P.P.T. (Padang Rengas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN WONG HOONG KEAT (Tanjong).
- „ DATUK DR WONG SOON KAI, P.N.B.S., P.B.S. (Sibu).
- „ TUAN YANG CHOONG FU, J.P. (Kinta).
- „ PUAN YONG FATIMAH BINTI MOHD. RAZALI, A.M.N., P.J.K. (Kuala Kangsar).
- „ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ DATO HAJI YUSOF BIN MALIM KUNING *alias* ABDUL RAHMAN BIN MOHD. JANI, D.P.M.J., P.I.S., B.S.I. (Panti).
- „ TUAN HAJI ZABIDI BIN HAJI ALI, P.J.K. (Permatang Pauh).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 25hb November, 1981

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang.

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dr Chen Man Hin.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan yang pertama.

Tuan Yang di-Pertua: Soalan ini saya akan kemukakan di akhir sekiranya ada masa.

PETRONAS—PEMASARAN MINYAK

2. **Tuan Alias bin Md. Ali** minta Perdana Menteri menyatakan sama ada benar bahawa PETRONAS sedang menghadapi masalah untuk memasarkan minyak keluarannya akibat kelebihan minyak dalam pasaran dunia pada masa ini. Nyatakan strategi Malaysia bagi menghadapi suasana pasaran minyak dunia yang ada sekarang baik secara persendirian atau secara bersama dengan rakan-rakan pengeluar minyak di dalam ASEAN.

Perdana Menteri (Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Tuan Yang di-Pertua, seperti negara pengeluar minyak yang lain Malaysia juga merasai kesan pasaran minyak yang berlebihan. Tindakan Malaysia ialah dengan mengurangkan pengeluaran dan mencari pasaran baru. Ada bukti bahawa permintaan untuk minyak jenis baik seperti yang dikeluarkan oleh Malaysia sedang meningkat dan masalah pasaran akan dapat diatasi.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Baru beberapa hari ini Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ada menjawab dalam Dewan ini bahawa minyak kita ada dijual dengan perjanjian kontrak jangka panjang. Oleh itu, kenapakah kita ada surplus minyak lagi.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, bukan semua minyak yang kita keluarkan dijual secara kontrak jangka panjang, ada juga minyak yang dijual dalam spot market. Oleh kerana pasaran di spot market sudah berkurangan, tidak begitu baik maka sudah tentulah kita terpaksa mengurangkan pengeluaran minyak.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya mendapat tahu pihak PETRONAS ada menawarkan kepada beberapa syarikat tempatan untuk menjadi agen menjual minyak mentahnya kepada pelanggan-pelanggan di luar Malaysia. Kalau benar, adakah langkah seperti ini berjaya dan apakah sambutan daripada syarikat-syarikat tempatan yang dilantik menjadi agen kepada PETRONAS ini.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, tidak ada syarikat tempatan yang dilantik sebagai agen. Apa yang berlaku ialah ramai yang berkata bahawa mereka berkemampuan untuk memasarkan minyak keluaran PETRONAS. Oleh kerana itu mereka diberi peluang untuk memasarkan minyak keluaran PETRONAS tetapi didapati tidak satu pun daripada syarikat-syarikat ini yang berjaya memasarkan dengan harga yang boleh diterima oleh PETRONAS.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan kepada Yang Amat Berhormat

Perdana Menteri, bilakah jangka masa PETRONAS memproses minyak melalui refinery di negara kita ini supaya dapat dijual di negara kita dengan harga yang lebih murah.

Tuan Yang di-Pertua: Itu luar dari soalan asal.

Tuan Chan Teck Chan: Bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memberitahu Dewan yang mulia ini berapa peratuskah dari keluaran minyak kita adalah dijual melalui spot market dan juga berapa peratuskah minyak kita adalah dijual melalui pasaran-pasaran yang lain dan bolehkah Yang Amat Berhormat memberitahu Dewan ini sama ada benar Malaysia menghadapi satu masalah untuk memasarkan keluaran minyak kita melalui PETRONAS.

Tuan Yang di-Pertua: Bahagian yang pertama itu mungkin berkehendakkan notis dahulu. Kalau ada bahagian yang kedua Yang Amat Berhormat hendak menjawab.

Perdana Menteri: Tuan Yang di-Pertua, bahagian yang pertama saya ingin jelaskan tidak dapat dijelas di dalam Dewan ini kerana itu adalah rahsia perniagaan dan tidak mungkin saya memberi butir-butir berkenaan dengan perkara yang seperti itu.

Berkenaan perkara yang kedua, saya telah pun jawab tadi.

MARA—RUANG NIAGA DI LUAR BANDAR

3. **Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais** minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan sama ada beliau sedar tentang kekurangan gerai-gerai dan kedai-kedai yang dibina oleh MARA di bandar-bandar kecil luar bandar dan jika ya, apakah tindakan yang diambil untuk mengatasi masalah ini, sesuai dengan Dasar Ekonomi Baru.

Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Sanusi bin Junid): Tuan Yang di-Pertua, saya sedar bahawa di luar bandar keinginan untuk mendapatkan kedai-kedai atau ruang niaga adalah melebihi dari apa yang dapat disediakan oleh MARA. Jika

kelebihan permintaan dari bekalan dianggap sebagai kekurangan, maka kekurangan ini menjadi tanda berjayaanya Dasar Ekonomi Baru kerana dapat melahirkan begitu banyak peniaga atau usahawan bumiputra. Oleh itu, pihak Kementerian berharap semoga masalah lebih permintaan dari bekalan akan berterusan semoga pihak MARA dapat terus merancang mendirikan kedai-kedai dan mengadakan ruang niaga sebagaimana yang dilakukan selama ini.

Setakat ini MARA telah membina sebanyak 133 projek yang mengandungi 1,684 unit ruang niaga. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat MARA akan membelanjakan sebanyak \$141,809,000 untuk melaksanakan 217 projek di seluruh negara. Walaupun Rancangan Malaysia Keempat sudah selesai dilaksanakan nanti pihak Kementerian tidak mahu melihat suasana di mana kaum bumiputera berpuashati dengan jumlah ruang niaga yang disediakan oleh MARA.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah pihak Menteri sedar bahawa salah satu sebab kekurangan gerai-gerai MARA di luar bandar itu adalah oleh sebab kelambatan MARA membinanya dan ini adalah sebab kekurangan tenaga kepakaran dan juga kurang tumpuan oleh MARA memandangkan tanggungjawabnya begitu luas. Jadi bolehkah pihak Kementerian menimbang kemungkinan tanggungjawab untuk membina gerai-gerai dan ruangniaga itu diserahkan kepada satu perbadanan lain misalnya UDA yang memang mempunyai tenaga yang diperlukan.

Tuan Sanusi bin Junid: Pihak MARA masih berpendapat bahawa kekurangan gerai-gerai adalah disebabkan kelebihan kemahuan untuk mendapatkan kedai daripada bekalan sebagaimana yang telah saya jawabkan tadi. Pihak MARA akan menjalankan rancangan sebagaimana yang sedang dijalankan sekarang.

Tuan Racha Umong: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengenai keadaan kekurangan gerai-gerai di negara kita ini, adakah Yang Berhormat Menteri yang

berkenaan bercadang untuk membinakan beberapa gerai-gerai di tempat-tempat yang kurang, misalnya di negeri Sarawak masih banyak rakyat bumiputera yang berjual beli di bawah pokok-pokok kayu dan di kakilima-kakilima kedai.

Tuan Yang di-Pertua: Tadi dalam jawapan Yang Berhormat Menteri telah terkandung sekadarkan tidak sebut Sarawak sahaja. Barangkali Yang Berhormat Menteri suka hendak menyebutkan.

Tuan Sanusi bin Junid: Termasuk Sarawak.

Tuan Haji Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri apakah rancangan MARA di masa akan datang bagi peniaga-peniaga yang telah pun berjaya dalam menjalankan perniagaan di gerai-gerai yang telah pun dibina oleh MARA tetapi dalam satu-satu bandar tidak ada kedai yang boleh disewa oleh peniaga yang telah berjaya. Jadi apakah rancangan MARA untuk memberikan ruangniaga kedai kepada peniaga-peniaga yang telah pun berjaya dalam perniagaan gerai.

Tuan Sanusi bin Junid: Peniaga-peniaga tersebut perlu membuat permohonan kepada MARA.

Dato' Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Terdapat di setengah-setengah daerah pembinaan kedai-kedai MARA ini hanya di antara dua dan tiga tingkat sahaja dan ini merugikan pada jangka panjang. Jadi adakah MARA bercadang supaya di masa akan datang biarlah bina tingkat itu lebih sedikit, enam atau tujuh tingkat.

Tuan Sanusi bin Junid: Saya akan membawa cadangan Ahli Yang Berhormat itu ke perhatian MARA.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tadi Yang Berhormat Menteri telah menyebut tentang jumlah gerai-gerai yang dibina seluruh negara. Saya ingin bertanya kepada beliau apakah beliau berpuas hati dengan kejayaan yang dicapai oleh peniaga-peniaga di gerai-gerai tersebut, dan kedua, bagaimanakah

kesukaran yang dihadapi oleh gerai-gerai tersebut mengenai bekalan.

Tuan Sanusi bin Junid: Saya senantiasia tidak puas hati walaupun MARA telah banyak mencapai kejayaan kerana hasrat Kementerian adalah untuk membawa kemajuan yang lebih daripada yang tercapai pada satu-satu masa. Saya akan menumpukan jawapan kepada masalah mengadakan kedai dan bukan untuk mengadakan bekalan.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan kepada Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar yang mana terdapat kedai-kedai yang diberi gerai-gerai itu terlalu kecil ruang-ruangnya dan ada tempat yang begitu maju, adakah dirancangkan untuk dibina kedai-kedai lebih daripada keperluan yang dikehendaki oleh pekedai-pekedai bumiputera.

Tuan Sanusi bin Junid: Memang rancangan Kementerian untuk mengadakan kedai-kedai MARA yang lebih besar.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Pada masa ini pihak MARA biasanya menyewakan ruang-ruang kedai ataupun gerai-gerai ini kepada para pengguna dan kadangkalanya sewaan ini telah pun dibayar sampai 5-10 tahun dan sebagainya. Bolehkah pihak MARA menimbang dalam keadaan-keadaan tertentu supaya gerai-gerai ini dijual secara terus kepada pengguna-pengguna gerai tersebut yang telah pun membayar sewa begitu lama kadangkalanya.

Tuan Sanusi bin Junid: Saya akan ambil perhatian mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat yang baik itu.

PERJANJIAN TIMAH ANTARABANGSA— MENANDATANGANI

4. Datuk Lee Boon Peng minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan sama ada lawatan-lawatan beliau baru-baru ini ke Jepun, Amerika Syarikat dan Eropah serta dialog-dialognya dengan pembeli-pembeli dan pengguna-pengguna getah asli dan kelapa sawit di negara-negara itu telah

mendapat hasil-hasil yang baik, iaitu adalah pertambahan dalam harga bahan-bahan itu.

Menteri Perusahaan Utama (Dato' Paul Leong Khee Seong): Tuan Yang di-Pertua, tujuan utama lawatan saya ke Amerika Syarikat baru-baru ini adalah untuk menandatangani dan mengesahkan Perjanjian Timah Antarabangsa ke 6 ataupun PTA ke 6 di Ibu Pejabat Bangsa-bangsa Bersatu di New York. Langkah awal ini akan menjadikan satu penggerak kepada negara-negara lain untuk menandatangani dan mengesahkan Perjanjian tersebut.

Semasa perjalanan saya ke New York dan balik, saya juga telah mengambil peluang untuk meminta kerjasama Kerajaan pengguna-pengguna utama seperti Jepun dan negara-negara Persatuan Ekonomi Eropah (EEC) supaya mereka menandatangani dan mengesahkan PTA ke 6. Bagi negara-negara EEC tersebut, saya juga telah menggesa mereka mengesahkan Perjanjian Getah Antarabangsa ataupun INRA. Saya juga telah mengambil peluang untuk meminta kerjasama pengguna-pengguna tersebut menyokong usaha-usaha menaikkan jarak harga stok penimbal ITC dan INRA. Semenjak ini dan seperti Ahli-ahli Yang Berhormat maklum, Majlis Timah Antarabangsa telah bersetuju kenaikan harga stok penimbal sebanyak 6.85% di Sessi yang telah diadakan di Kuala Lumpur baru-baru ini.

Dialog yang telah saya adakan dengan pengguna-pengguna dan pedagang-pedagang getah dan kelapa sawit di negara-negara yang dilawati itu adalah bagi tujuan untuk menggalakkan eksport barangan-barangan tersebut dan juga sebagai pertukaran pendapat tentang keadaan industri pengguna serta keadaan ekonomi dunia secara amnya. Hasil dari dialog tersebut saya mendapat peluang untuk menilai secara terus perkembangan terakhir dalam kegunaan bahan-bahan kita itu, kini dan masa hadapan. Di samping itu saya juga berpeluang untuk mengeratkan lagi pertalian di antara Malaysia dan pengguna-pengguna tersebut.

Mengenai soal kenaikan ataupun turunnya harga bahan-bahan utama, saya telah pun

menjawab soalan seperti ini di Dewan yang mulia ini pada 27hb Oktober tahun ini.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, dalam lawatan tersebut, adakah Yang Berhormat Menteri bincang dengan negara-negara yang disebut sebagai pengguna-pengguna getah untuk kaji dan tukar floor price untuk INRA dan bolehkah Yang Berhormat Menteri memberitahu Dewan ini kenapa perbincangan-perbincangan ini tidak ada berkesan oleh kerana baru-baru ini di mesyuarat di Kuala Lumpur, cadangan Malaysia untuk tukar floor price tidak diterima.

Dato' Paul Leong Khee Seong: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang saya telah jawab tadi, saya telah berhubung dengan negara-negara tersebut untuk mendapat sokongan daripada negara-negara supaya mereka boleh menyokong cadangan pengeluaran-pengeluar getah asli untuk meningkatkan jarak harga getah asli di mesyuarat di Kuala Lumpur baru-baru ini.

Di sini saya suka menegaskan bahawa kita telah mewujudkan Perjanjian Getah Asli Antarabangsa dan kita telah berjaya untuk mendapat persetujuan daripada negara-negara di Perjanjian tersebut supaya mereka bersetuju dengan operasi dan procedure Stok Penimbal Getah Asli dan mereka telah bersetuju dengan Malaysia dan pengeluaran-pengeluar getah asli yang lain supaya mereka boleh memberi sumbangan kewangan kepada akaun Stok Penimbal dalam Perjanjian tersebut.

Di sini saya suka menerangkan bahawa pada masa ini harga getah asli telah distabilkan kerana pengurus Stok Penimbal ini boleh membeli getah di pasaran kalau pasaran getah tidak sihat pada masa ini tetapi kita telah gagal untuk dapat meningkatkan jarak floor price ataupun ceiling price pada mesyuarat ini. Walau bagaimanapun, kita akan mengemukakan perkara yang sangat mustahak ini kepada mesyuarat yang akan datang iaitu pada bulan April tahun hadapan.

Dato Hishamuddin bin Haji Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana Menteri Perusahaan Utama sendiri telah sedar bahawa

harga yang ditetapkan oleh INRA itu adalah tidak sesuai lagi dan juga pihaknya mengharapkan semata-mata kepada INRA untuk mengkaji semula harga dan menstabilkan harga getah dan telah pun pasti gagalannya di dalam mesyuarat baru-baru ini bahawa INRA tidak akan mengkaji semula harga getah selain daripada perjanjian itu selepas perjanjian itu dikuatkuasakan mengikut jangka masa yang telah ditetapkan. Apakah langkah-langkah lain oleh Menteri Perusahaan Utama untuk menaikkan harga getah walaupun telah distabilkan oleh INRA sekarang ini tetapi Menteri sendiri telah bersetuju bahawa harga INRA itu patut dikaji semula.

Dato' Paul Leong Khee Seong: Tuan Yang di-Pertua, saya telah memberi keterangan bahawa harga getah asli bergantung kepada permintaan dan keluaran getah asli di pasaran dunia. Pada masa ini harga getah telah distabilkan tetapi Ahli Yang Berhormat tidak berpuas hati kerana Ahli Yang Berhormat suka melihat harga getah asli boleh dinaikkan lagi. Kalau harga boleh dinaikkan insya Allah, tetapi kalau harga getah tidak boleh dinaikkan, saya boleh memberi jaminan kepada Dewan yang mulia ini bahawa kita boleh mendapat harga getah ke paras yang boleh dikatakan sesuai.

Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya Menteri Perusahaan Utama adakah sebarang kesan baik atau buruk yang dialami oleh Malaysia terutamanya mengenai pasaran getah dan kelapa sawit akibat dasar Kerajaan berhati-hati membuat sebarang tender dengan peniaga-peniaga Britain.

Dato' Paul Leong Khee Seong: Bolehkah Ahli Yang Berhormat ulangi semula soalan tambahan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Sila ulang.

Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais: Adakah sebarang kesan baik atau buruk yang dialami oleh Malaysia terutamanya mengenai pasaran getah dan kelapa sawit akibat dasar Kerajaan berhati-hati membuat sebarang tender dengan peniaga-peniaga Britain.

Dato' Paul Leong Khee Seong: Soalan ini tidak menyentuh harga getah asli ataupun minyak kelapa sawit. Sebenarnya peniaga-peniaga dari Great Britain sentiasa memberi tender untuk mendapat harga getah atau minyak kelapa sawit daripada Malaysia. Tetapi saya suka menerangkan bahawa United Kingdom mengalami kedudukan ekonomi yang tidak sihat juga.

PROJEK BEKALAN SUSU KE SEKOLAH-SEKOLAH

5. Tuan Haji Ibrahim bin Muhammad minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar projek bekalan susu di bawah rancangan amalan makanan di sekolah-sekolah rendah telah gagal dan jika ya, mengapa dan sama ada Kementerian bercadang melaksanakan rancangan ini kepada murid-murid tingkatan satu di sekolah-sekolah menengah pula.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato Haji Kamaruddin): Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya Projek Bekalan Susu ke Sekolah-sekolah sedang diperluaskan, peringkat demi peringkat, untuk meliputi semua murid Sekolah Rendah yang menerima makanan tambahan di kawasan-kawasan Rancangan Amalan Makanan dan Pemakanan. Pengeluaran, 'processing' dan pembekalan serta pengedaran susu ke sekolah-sekolah adalah diuruskan oleh Kementerian Pertanian ketika Kementerian Pelajaran membayar kos susu yang telah dibekal.

Pada tahun 1981, liputan murid-murid dalam projek ini adalah 197,271 murid dengan bekalan sebanyak 1.5 juta liter. Pada tahun 1982, ini dijangka akan meningkat ke lebih kurang 235,000 orang murid dan 1.8 juta liter susu. Ini bermakna bekalan susu kepada sekolah-sekolah oleh Jabatan Haiwan dijangka akan bertambah sekadar 20%. Setakat ini tidak ada bukti untuk menunjukkan bahawa projek bekalan susu telah gagal.

Kementerian Pelajaran tidak bercadang untuk melaksanakan projek ini bagi murid-murid Tingkatan Satu.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran memberi jaminan kepada Dewan ini bahawa susu-susu yang dibekalkan kepada murid-murid sekolah ini adalah terdiri daripada mutu yang terjamin dari segi kesihatan dan tidak daripada susu-susu yang sudah lama disimpan dan tidak baik lagi mutunya.

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, susu ini adalah dibekal oleh Kementerian Pertanian lebih tepat Jabatan Haiwan dan bolehlah diberi jaminan bahawa susu itu adalah susu yang baik.

PELAJAR BUMIPUTERA SARAWAK— PELUANG PELAJARAN DI LUAR NEGERI

6. **Tuan Sibat Miyut anak Tagong** minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada Kerajaan akan memberi lebih banyak peluang kepada pelajar-pelajar Bumiputera di Sarawak terutamanya kaum Dayak untuk melanjutkan pelajaran keluar negeri supaya mereka mendapat pelajaran yang bermutu tinggi seperti yang telah diberikan kepada bumiputera Malaysia yang lain.

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya telah memberi banyak peluang kepada pelajar-pelajar Bumiputera di Sarawak termasuk kaum Dayak untuk melanjutkan pelajaran keluar negeri. Sehingga ke tahun 1981, bilangan-bilangan pelajar-pelajar Bumiputera Sarawak termasuk kaum Dayak yang dihadihkan Biasiswa Kementerian Pelajaran di luar negeri adalah berjumlah 118 orang. Perlu ditegaskan di sini bahawa mutu pelajaran di negara kita jua adalah tinggi.

RANCANGAN TV MENGENAI NEGARA- NEGARA ISLAM

7. **Datuk Haji Sakaran bin Dandai** minta Menteri Penerangan menyatakan sama ada rancangan TV mengenai Negara-negara Islam seperti yang disiarkan dalam bulan Ramadan dapat disambung siarannya sekali atau dua dalam sebulan supaya umat Islam di Negara

kita dapat memahami sejauh mana perkembangan saudara-saudara Islam kita di lain-lain Negeri di dunia, kerana rancangan tersebut memberi banyak kesan yang baik kepada umat Islam di Negara kita.

Timbalan Menteri Penerangan (Dato' Haji Embong bin Yahya): Tuan Yang di-Pertua, rancangan TV yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu ialah mengenai cara orang-orang Islam di negara-negara lain tidak semestinya di negara Islam sahaja menunaikan ibadat puasa dalam bulan Ramadhan. Jumlah rancangan dalam siri tersebut dan diedarkan oleh pihak pembekal secukup-cukupnya untuk sepanjang bulan Ramadhan itu sahaja. RTM telah pun menyiarkan kesemua rancangan dalam siri tersebut. Tiada siri selanjutnya. Walau bagaimanapun, RTM sentiasa berusaha untuk mendapatkan bahan-bahan filem seperti itu dan menyiarkannya dari masa ke semasa.

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, nampaknya rancangan-rancangan TV kita tidak seimbang di antara menayangkan filem-filem dari barat dan filem-filem dari negara-negara Islam. Adakah disebabkan dengan sebab susah mendapatkan filem ataupun harga filem dari barat itu lebih murah.

Tuan Yang di-Pertua: Itu soalan luar daripada soalan asal.

TEKSI BUMIPUTERA DI PERKARANGAN HOSPITAL BERSALIN, K.L.

8. **Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim** minta Menteri Pengangkutan menyatakan adakah beliau sedar terdapat di antara 10 hingga 20 buah teksi yang dipandu oleh tuannya Bumiputra tanpa tujuan apa meletakkan teksi mereka di perkarangan Hospital Bersalin, Hospital Besar Kuala Lumpur berhampiran gerai-gerai makan di situ tiap-tiap hari dan enggan mengambil penumpang dan bersembang di antara mereka. Mereka hanya mengambil penumpang-penumpang jarak jauh dan kadang-kadang ada juga tuannya yang tidur di dalam teksi mereka. Jika ya, apakah

tindakan yang akan diambil oleh beliau supaya tindakan tatatertib boleh diambil terhadap mereka dan mengkaji semula tujuan memberi lesen kepada mereka kerana masih banyak lagi Bumiputera yang benar-benar hendak memiliki lesen untuk tujuan bersungguh cari nafkah hidup.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya sedar bahawa terdapat pemandu-pemandu teksi meletakkan teksi-teksi mereka di sekitar kawasan Hospital Besar, Kuala Lumpur. Ini adalah disebabkan pemandu-pemandu teksi yang berkenaan menghantar penumpang-penumpang dan menunggu penumpang-penumpang yang sama atas kehendak atau permintaan penumpang-penumpang itu sendiri. Terdapat juga pemandu-pemandu teksi yang datang melawat sahabat handai yang sakit. Di samping itu, pemandu-pemandu teksi juga gemar datang ke kawasan Hospital Besar, Kuala Lumpur untuk makan dan minum kerana di situ terdapat gerai-gerai makanan yang menyediakan makanan yang agak murah dan sedap.

Walau bagaimanapun, untuk memastikan supaya tidak ada pemandu-pemandu teksi yang mencari peluang mendapatkan untung yang berlebihan dengan menawarkan atau memilih penumpang-penumpang, Jabatan Pengangkutan Jalan sentiasa dari masa ke semasa mengadakan pemeriksaan mengejut di kawasan Hospital Besar, Kuala Lumpur.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Timbalan Menteri Pengangkutan sedar bahawa kenaikan tambang telah berlaku semasa cuti Hari Raya menjelang. Tetapi teksi yang mengambil peluang jarak jauh semasa penumpang memerlukan sangat adalah satu cara mendapatkan tambang lebih. Maka bukan sahaja di hospital-hospital tetapi di stesyen-stesyen keretapi di waktu subuh. Apabila waktu subuh di situlah masanya dijerat supaya tinggi harga.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, soalan asal tadi lain, yang di kawasan sekitar hospital besar dan tempat bersalin sahaja. Ini sudah melarat keluar, saya tidak benarkan.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, ini berkaitan kerana itulah caranya di hospital, hendaknya bila orang itu bersalin dia perlu jadi di sini dia akan menaikkan harga tambang.

Tuan Yang di-Pertua: Tadi sudah dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, ada pemeriksaan mengejut.

SEKOLAH KEBANGSAAN/SEKOLAH JENIS KEBANGSAAN

9. **Tuan Haji Hashim bin Haji Ghazali** minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar pada masa ini masih wujud lagi dua jenis sekolah iaitu Sekolah Kebangsaan dan Sekolah Jenis Kebangsaan; jika sedar, adakah beliau bercadang supaya Sekolah Jenis Kebangsaan dikaji semula dan sesudah itu ditukarkan semua sekolah menjadi Sekolah Kebangsaan.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Haji Mohamad Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin): Tuan Yang di-Pertua, sedar. Pada ketika ini Kementerian Pelajaran bercadang untuk mengkaji semula sistem persekolahan yang wujud ini kerana Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Dasar Pelajaran telah pun mengkajinya pada tahun 1979 dan membuat perakuan bahawa sistem yang wujud ini diteruskan.

Tuan Chan Kok Kit: Soalan tambahan. Memandangkan Kerajaan sekarang sedang bercadang menukarkan Sekolah Jenis Kebangsaan menjadi Sekolah Kebangsaan, sama ada Kerajaan akan mengambil tindakan untuk menghapuskan Akta Pelajaran 1961, Fasal 21(2).

Tuan Yang di-Pertua: Tadi sudah dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri hendak meneruskan sistem yang ada sekarang, tidak perlu lagi.

OMBUDSMAN—MENUBUHKAN

10. **Tuan Lim Kit Siang** minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan akan menubuhkan "ombudsman" untuk melindungi seorang warganegara biasa dari

salah pentadbiran dan penyalahgunaan kuasa memandangkan Biro Pengaduan Awam adalah tidak berkesan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang di-Pertua, saya tidak bersetuju dengan dakwaan Ahli Yang Berhormat dari Petaling bahawa Biro Pengaduan Awam adalah tidak berkesan. Buat masa ini Kerajaan adalah berpuas hati dengan tugas-tugas yang dijalankan oleh Biro Pengaduan Awam yang ditubuhkan dengan tujuan bagi merapatkan hubungan antara Kerajaan dengan orang ramai sebagai salah satu saluran bagi orang ramai mengemukakan kesulitan mereka berhubung dengan perkhidmatan Kerajaan atau tindakan pentadbiran yang dirasakan tidak adil.

Perlu dinyatakan di sini bahawa kadar penyelesaian aduan-aduan yang diterima oleh Biro Pengaduan Awam pada setiap tahun adalah lebih daripada 60%. Di samping Biro Pengaduan Awam terdapat juga Biro Siasatan Negara, Jabatan Odit Negara dan juga Public Accounts Committee yang terdiri daripada Ahli-ahli Parlimen termasuk Ahli-ahli dari parti Pembangkang sendiri yang boleh memainkan peranan masing-masing berkenaan menghapuskan perkara seperti yang didakwa oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Mengenai konsep "ombudsman" ianya adalah satu konsep dari luar negeri yang mempunyai sejarah lebih 500 tahun dahulu dan ini tidaklah boleh secara keseluruhannya diserapkan kepada sistem pemerintahan negara ini.

Pada tahun 1968 Kerajaan telah mengundang seorang "Ombudsman" dari New Zealand iaitu Sir Guy Powles ke Malaysia untuk mengkaji keperluan dan kemungkinan menubuhkan satu sistem "Ombudsman" di sini. Setelah laporan Sir Guy Powles dikaji dengan teliti oleh Kerajaan adalah didapati bahawa sistem ini tidak begitu sesuai bagi Malaysia oleh kerana keadaan sosial dan politik yang terdapat di tanah air kita. Dengan itu, Biro Pengaduan Awam telah dicadangkan dan diluluskan oleh Jemaah Menteri pada tahun 1971. Dengan demikian, Kerajaan tidak bercadang untuk menubuhkan

"Ombudsman" sebagaimana yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, adakah Kerajaan rela untuk mengumumkan atau memberi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat laporan Sir Guy Powles untuk pengetahuan dan pertimbangan mereka.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, saya akan kaji cadangan Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Au How Cheong: Adalah benar bagi sementara ini hanya terdapat satu pejabat sahaja Biro Pengaduan Awam ini, jadi adakah Kerajaan bercadang supaya cawangan-cawangan ditubuhkan di tiap-tiap negeri.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, memang benar bahawa pada masa ini Biro Pengaduan Awam cuma ada satu pejabat yang terletak di Jabatan Perdana Menteri. Walau bagaimanapun mengikut Surat Pekeliling 1/78 Ahli-ahli Yang Berhormat Ahli Parlimen, Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri, Pegawai-pegawai Daerah, Ketua-ketua Polis Daerah, Pegawai-pegawai Penerangan, Guru-guru Besar, Komandan-komandan Garison, Penghulu-penghulu dan Penggawa-penggawa telah dilantik sebagai penerima aduan bagi pihak Biro Pengaduan Awam dan penerima-penerima aduan berhak menghantar aduan-aduan bagi orang ramai kepada Biro untuk tindakan.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri bolehkah beliau menerangkan tentang kejadian yang tidak melindungi warganegara dari salah pentadbiran dan menyalahguna kuasa dan adakah beliau bersetuju bahawa semua warganegara adakah dilindungi oleh undang-undang dan Perlembagaan dan tidak ada siapa yang boleh membuat sesuka hati.

Tuan Yang di-Pertua: Bagaimana pertanyaan perkataan asal tadi?

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Pertanyaan saya adakah beliau boleh menerangkan wujudnya kejadian yang tidak melindungi.....

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, yang bertanya ini bukanlah Yang Berhormat Timbalan Menteri, jadi tidaklah boleh minta daripada dia.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang dikatakan oleh Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri tadi mengenai penubuhan Pejabat-pejabat Biro Pengaduan Awam ini di daerah-daerah di negeri-negeri walaupun Ahli-ahli Parlimen dan banyak pihak yang menerima aduan tetapi yang penting ialah memproses aduan-aduan itu. Pada masa sekarang ini hanya ada di Pusat sahaja maka pengaduan-pengaduan itu diproses bukan secara yang berkesan misalnya memadai dengan menghantar surat minta penjelasan daripada jabatan-jabatan berkenaan yang diadu membuat sesuatu yang merugikan kepentingan orang ramai.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertuan Biro Pengaduan Awam mengadakan kakitangan yang mencukupi untuk memproses aduan-aduan yang diterima. Sekiranya kakitangan-kakitangan dianggap tidak mencukupi Biro akan meminta tambahan.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah pihak Kementerian berkenaan menimbang untuk meningkatkan penerangan iaitu sama ada menerusi TV/Radio dan sebagainya untuk menyedarkan rakyat mengenai peranan dan tanggungjawab Biro Pengaduan Awam kerana masih terdapat rakyat khususnya di luar bandar yang belum tahu tentang wujudnya Biro tersebut.

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, kempen melalui akhbar-akhbar, radio/TV, poster dan sebagainya telah dijalankan sejak bulan Ogos sejak lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri yang bertanggungjawab bagi Biro ini dan saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat boleh tolong memberi keterangan mengenai tugas-tugas Biro apabila terdapat peluang.

Tuan Alias bin Md. Ali: Soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada dia sedar bahawa

sistem yang ada sekarang iaitu sistem menggunakan wakil-wakil rakyat baik Parlimen dan Ahli Dewan Undangan Negeri, terutama Wakil-wakil Rakyat daripada Barisan Nasional merupakan satu sistem "ombudsman" yang lebih berkesan daripada sistem "ombudsman" yang dicadangkan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ini bertanya fikiran daripada Yang Berhormat Menteri, tidak dibenarkan oleh Peraturan Mesyuarat 23 (1) (c).

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sebagaimana diakui sendiri oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri bahawa Pejabat Biro Siasatan Negara hanya satu sahaja di Jabatan Perdana Menteri dan Wakil-wakil Rakyat terutama sekali Wakil-wakil Rakyat Barisan Nasional sebagai ejen Biro Pengaduan Awam.

Tuan Yang di-Pertua: Bukan ejen, penerima aduan sahaja.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Ya, terima kasih. Sebagai penerima pengaduan ini, adakah Jabatan Perdana Menteri bercadang supaya setidak-tidaknya panggil semua Wakil Rakyat Barisan Nasional, baik peringkat Federal ataupun State supaya diadakan kursus kepada Wakil-wakil Rakyat ini.

Dr Goh Cheng Teck: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat kursus tidak payah, tetapi taklimat—Kementerian saya akan timbangkan.

LEBUHRAYA IPOH—CHANGKAT JERING

11. **Tuan Umar bin Haji Ismail** minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan perkembangan/kemajuan pelaksanaan projek lebuhraya Ipoh-changkat Jering dan Ipoh-Bidor, bilakah projek ini mula dilaksanakan, berapakah anggaran perbelanjaan bagi pembinaan terowong, jambatan dan lain-lainnya.

Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato' Dr Nik Hussein bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, kemajuan pelaksanaan projek Lebuhraya Ipoh-Changkat Jering telahpun sampai ke peringkat memanggil tawaran. Pembinaan jalanraya ini dijadualkan bermula pada awal tahun hadapan ini. Berkenaan dengan Lebuhraya Ipoh-Bidor pula, tawaran bagi pembinaannya akan dijalankan pada pertengahan tahun hadapan dan pembinaannya dijadualkan bermula pada akhir tahun 1982.

Anggaran perbelanjaan untuk pembinaan kedua-dua Lebuhraya ini akan diketahui selepas pemilihan tawaran-tawaran itu dibuat.

Tuan Haji Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada projek-projek kedua-dua lebuhraya ini akan dijalankan sendiri oleh pihak J.K.R. ataupun akan ditenderkan kepada pemborong-pemborong sama ada daripada dalam negeri ataupun luar negeri memandangkan bahawa kerja-kerja bagi projek lebuhraya timur-barat akan selesai dan 400 pekerja-pekerja daripada kawasan itu terpaksa mencari tempat kerja yang baharu.

Dato' Dr Nik Hussein bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang saya telah sebutkan dalam jawapan tadi tawaran akan dipanggil dan satunya sudahpun dipanggil, maknanya kerja-kerja ini dibuat oleh pihak pemborong. Walau bagaimanapun, satu program telahpun diatur untuk menggunakan tenaga-tenaga yang lebih daripada projek lebuhraya timur-barat.

PENERBANGAN DI SABAH— KELEWATAN

12. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Pengangkutan menyatakan sebab-sebab kelewatan dan pembatalan yang selalu terjadi mengenai penerbangan tempatan di Sabah yang telah menimbulkan kesusahan kepada penumpang-penumpang dan apakah langkah-langkah yang diambil untuk memperbaiki keadaan tersebut.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada soalan yang hampir-hampir sama, iaitu mengenai sebab-sebab kelewatan dan pembatalan serta langkah-langkah untuk memperbaiki perkhidmatan MAS, telahpun saya beri pada 21hb Oktober, 1981 di Dewan yang mulia ini, iaitu semasa menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Ulu Trengganu. Oleh itu saya tidak ada apa-apa tambahan kepada jawapan yang telah diberi itu.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Haji Amping bin Puyon.

Tuan Haji Ibrahim bin Muhamad: Tuan Yang di-Pertua, dengan izin, soalan No. 13.

Tuan Yang di-Pertua: Ini saya akan kemukakan di akhir nanti kiranya ada masa.

PENIAGA-PENIAGA KECIL

14. Tuan Ismail bin Said minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah bilangan peniaga-peniaga kecil bumiputera yang mendapat kemudahan di bawah Skim Pinjaman Khas setakat ini dan jumlah bank perdagangan yang melibatkan diri mereka dalam Skim ini. Apakah tindakan yang diambil terhadap bank perdagangan yang enggan menyertai Skim tersebut.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, Skim Pinjaman Khas yang ditadbirkan oleh Perbadanan Jaminan Kredit atau Credit Guarantee Corporation telah dikuatkuasakan mulai 1hb Januari, 1981. Skim tersebut yang ditadbirkan mengikut garis panduan Bank Negara memerlukan semua bank-bank perdagangan memberi sekurang-kurang 12 peratus daripada jumlah pinjaman mereka yang belum dijelaskan seperti pada 31hb Disember, 1980, kepada perusahaan-perusahaan kecil yang mana 5 peratus mestilah diperuntukkan di bawah Skim Pinjaman Khas. Bank-bank diberi tempoh hingga 31hb Disember, 1981 untuk mematuhi garis panduan ini.

Pada penghujung bulan September, 1981, 6,272 pinjaman bernilai \$159.5 juta telah diluluskan di bawah Skim Pinjaman Khas.

Dari jumlah ini, hampir 4,500 pinjaman bernilai \$120.4 juta, atau 75.5 peratus, telah diberikan kepada perniagaan-perniagaan kecil, iaitu, perusahaan-perusahaan kecil selain daripada perusahaan-perusahaan di bidang industri dan pertanian. Sebanyak 1,225 perniagaan-perniagaan kecil bumiputera atau 27.5 peratus daripada jumlah peminjam-peminjam kecil bernilai \$19.4 juta, telah mendapat faedah daripada Skim Pinjaman Khas. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat semua bank-bank perdagangan telah menyertai Skim Pinjaman Khas ini.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, adakah jumlah-jumlah pinjaman yang beliau terangkan tadi memenuhi akan arahan daripada Bank Negara? Kalau tidak, apakah tindakan yang akan dibuat terhadap bank-bank tersebut?

Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini bank-bank perdagangan belum lagi memenuhi garis panduan yang telah ditetapkan oleh Bank Negara. Walau bagaimanapun, tindakan akan diambil hanya selepas 31hb Disember tahun ini dan mengikut kelazimannya bank-bank tersebut akan dikehendaki menyimpan peruntukan ataupun jumlah kewangan yang tidak dikeluarkan kepada peniaga-peniaga kecil dalam simpanan Bank Negara atas kadar faedah denda.

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat tahu apakah garis panduan atau takrif yang digunakan oleh Kementerian terhadap peniaga kecil ini dan kalau peniaga itu sudah mempunyai modal \$10,000 adakah juga ini dianggap peniaga kecil?

Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, definisi peniaga yang digunakan di bawah skim ini ialah perniagaan-perniagaan yang mempunyai harta bersih (net assets) yang tidak lebih daripada \$250,000.

PEMINJAM-PEMINJAM WANG MARA

15. Tuan Shaari bin Jusoh minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar

menyatakan sama ada beliau sedar bahawa peminjam-peminjam wang dari MARA diminta membayar ansuran yang pertama pinjaman itu walaupun wang pinjamannya masih belum diterima oleh peminjam dan jika ya, sama ada MARA akan memberikan satu jangka masa yang lebih panjang sebelum peminjam dikehendaki membayar balik ansurannya yang pertama.

Tuan Sanusi bin Junid: Tuan Yang di-Pertua, aduan Ahli Yang Berhormat didapati tidak benar.

MAHASISWA UNIVERSITI—JUMLAH

16. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat minta Menteri Pelajaran menyatakan jumlah mahasiswa Universiti-universiti tempatan pada tahun 1978, 1979, 1980 dan 1981. Beri pecahan angka jumlah mahasiswa itu mengikut jurusan masing-masing dengan perincian dan perbandingan di antara mahasiswa dari golongan Bumiputera dan bukan Bumiputera.

Dato' Haji Suhaimi bin Dato Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana jawapan kepada soalan ini adalah begitu panjang dan bagi menyelamatkan waktu Dewan yang mulia ini, saya mohon izin Tuan Yang di-Pertua memberi jawapan ini dengan bertulis.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, saya bersetuju.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Chian Heng Kai.

Tuan Chan Kok Kit: Tuan Yang di-Pertua, soalan No. 17.

Tuan Yang di-Pertua: Saya akan kemukakan soalan ini di akhir kiranya ada masa.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Peter Paul Dason.

Tuan Karpal Singh: Tuan Yang di-Pertua, soalan No. 18.

Tuan Yang di-Pertua: Begitu juga dalam soal No. 18 ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dr Chen Man Hin.

Tuan Fung Ket Wing: Tuan Yang di-Pertua, soalan No. 19.

Tuan Yang di-Pertua: Ini soal yang kedua oleh Yang Berhormat Dr Chen Man Hin.

HARTA MENTERI/TIMBALAN MENTERI/ AHLI EXCO/AHLI PARLIMEN

20. Tuan Ting Chek Ming minta Perdana Menteri menyatakan mengapa pengisytiharan harta ke atas Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri, Ahli-ahli Exco, Ahli-ahli Parlimen dan Wakil-wakil Rakyat tidak boleh dibuat secara umum. Nyatakan tindakan yang akan diambil oleh Kementerian beliau ke atas mereka, isteri-isteri mereka dan anak-anak mereka jika mereka tidak dapat memberikan keterangan-keterangan dan butir-butir sebenar dan lengkap mengenai kedudukan harta-harta mereka bagaimana pihak Kementerian beliau dapat mengesan akaun-akaun Bank mereka di luar negeri, dan kepada siapa pula akhirnya harta-harta beliau harus diisytiharkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan yang hampir sama telah saya beri sewaktu menjawab soalan No. 9, wakil dari Seremban pada 12-10-81 dan juga sewaktu menjawab soalan No. 13 wakil dari Kota Melaka dan No. 14 wakil dari Sandakan pada 13-10-81. Saya tidak bercadang untuk membuat apa-apa tambahan.

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang saya berbalik kepada soalan pertama iaitu Ahli Yang Berhormat dari Kluang.

BIRO SIASATAN NEGARA—SIASATAN PERBADANAN

1. Tuan Lee Kaw (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan akan mengarah Biro Siasatan Negara menyiasat perbadanan-perbadanan yang dimiliki dan diuruskan oleh parti-parti politik yang berkuasa yang telah menerima bantuan-bantuan dalam bentuk kewangan,

pengurniaan tanah dan konsessi-konsessi kayubalak dari Kerajaan.

Menteri Kesihatan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang di-Pertua, dengan izin, sebentar tadi Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah meminta saya memberi jawapan bagi pihak beliau.

Tuan Yang di-Pertua, sepertimana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah menjelaskan dalam Dewan ini pada 13hb Oktober yang lalu, Biro Siasatan Negara adalah bebas untuk menyiasat apa-apa kes di mana disyaki ada berlaku amalan rasuah. Oleh yang demikian, tidaklah lagi timbul soal sama ada Biro Siasatan Negara perlu diarahkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk menyiasat mana-mana perbadanan yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Rantau Panjang.

Tuan Ibrahim bin Muhammad: Tuan Yang di-Pertua, dengan izin, soalan yang ke 13.

DOKTOR-DOKTOR PAKAR MELETAK JAWATAN

13. Tuan Ibrahim bin Muhammad (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa ramai doktor-doktor dan pakar-pakar yang berhenti dari perkhidmatan Kerajaan sejak tahun lalu dan nyatakan sebab-sebabnya dan dari jumlah ini berapa orang Bumiputera dan jumlah doktor dan pakar perubatan Bumiputera dan bukan Bumiputera.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, dalam tempoh masa 21 bulan yang lalu dari 1hb Januari, 1980 hingga 30hb September, 1981 seramai 347 orang doktor telah meletakkan jawatan dari perkhidmatan Kerajaan. Dari jumlah tersebut seramai 18 orang adalah terdiri dari bumiputera dan 329 orang dari bukan bumiputera. Bagi tempoh masa yang sama seramai 34 orang doktor pakar telah meletakkan jawatan yang mana 2 orang adalah bumiputera dan 32 orang bukan bumiputera. Doktor-doktor yang meletakkan jawatan tidak dikehendaki memberikan

alasan-alasan mereka berbuat demikian kerana ianya adalah keputusan-keputusan peribadi mereka sendiri. Sebilangan dari mereka telah meletakkan jawatan sebaik-baik sahaja tamat tempoh perkhidmatan wajib kerana mereka tidak berniat untuk menggaji pegawai-pegawai Kerajaan sejak mula-mula lagi. Kebanyakan yang meninggalkan Kementerian Kesihatan berbuat demikian untuk membuka klinik-klinik mereka sendiri ataupun untuk menyertai hospital-hospital persendirian.

Tuan Lee Kaw: Tuan Speaker, soalan tambahan. Oleh kerana 347 doktor-doktor sudah meletakkan jawatan mereka, saya ingin mendapat tahu dari Yang Berhormat Menteri yang berkenaan apa tindakan sudah diambil oleh Kementerian yang berkenaan mengisikan doktor-doktor yang sudah meletakkan jawatan itu.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, perletakan jawatan doktor-doktor seramai ini ialah dalam tempoh 21 bulan tetapi tiap-tiap tahun Kementerian Kesihatan boleh mengambil doktor-doktor graduan yang baru yang diluluskan oleh universiti-universiti tempatan dan di luar negeri juga dan setiap tahun kita tambah bilangan doktor dalam perkhidmatan, bukan dikatakan semua yang keluar, ada bertambah juga.

Tuan Ismail bin Said: Soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Menteri mengatakan bahawa ada setengah doktor yang meletakkan jawatan kerana membuka klinik persendirian dan ini boleh menyebabkan kekurangan doktor di hospital-hospital Kerajaan. Saya ingin bertanya sama ada di masa-masa yang akan datang Yang Berhormat Menteri bercadang untuk membekukan sebarang permohonan untuk membuka klinik persendirian ini untuk mengatasi masalah kekurangan doktor di hospital-hospital Kerajaan.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum doktor-doktor sahajalah dalam golongan iktisas yang dikehendaki memberi perkhidmatan wajib selama 3 tahun, selepas itu jikalau mereka sudah tamatkan perkhidmatan wajib dan tidak berniat lagi

untuk meneruskan perkhidmatan dengan Kerajaan tidaklah adil nampaknya jikalau tidak membenarkan mereka membuka klinik persendirian juga.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, walaupun doktor-doktor yang meletakkan jawatan itu dengan sebab-sebab sendiri tetapi adakah Kerajaan membuat suatu kajian yang teliti tentang sebab-sebab mereka itu tidak begitu suka berkhidmat dengan Kerajaan. Adakah salah satu daripada sebabnya sebagaimana yang saya dengar daripada rungutan doktor-doktor ialah kerana beban kerja yang begitu berat yang dibebankan kepada mereka oleh Kerajaan sehingga mereka terpaksa berkhidmat 24 jam selang satu hari, iaitu hari ini 24 jam bekerja dan lusa 24 jam pula bekerja sepertimana

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah!

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, sebagai doktor-doktor beban kerja memang ada. Ada kalanya mereka ditugaskan sebagai "doktor on call" di mana dalam masa orang lain berehat mereka dipanggil untuk memberi perkhidmatan, jikalau diperlukan, tetapi beban kerja memang ada dan inilah alasan-alasan yang diberi oleh mereka jikalau hendak meletakkan jawatan. Seperti yang saya terangkan tadi inilah soalan-soalan peribadi. Sebab-sebabnya ada juga doktor-doktor yang tidak berapa berminat atau suka untuk bertukar ke tempat-tempat yang lain, mereka hendak memberi perkhidmatan semata-mata dalam Hospital-hospital Besar sahaja malahan perkhidmatan kita ini dikehendaki mereka bertugas di luar bandar khususnya dan inilah antara sebab-sebab yang lain.

Tuan Abdul Shukur bin Haji Siraj: Tuan Yang di-Pertua, berpunca daripada ramainya doktor-doktor kita meletakkan jawatan dari satu masa ke satu masa ini setakat manakah terjejasnya perkhidmatan kesihatan negara kita?

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak nampak perkhidmatan kesihatan di negara ini terjejas walaupun ada ramai juga boleh dikatakan doktor-doktor

meletakkan jawatan oleh kerana dalam tiap-tiap tempoh rancangan pembangunan kita ini, misalnya dalam tempoh rancangan ini dan dalam Rancangan Malaysia Ketiga, kita memperluaskan lagi perkhidmatan-perkhidmatan, jadi tidak terjejas perkhidmatan kesihatan.

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dari penjelasan Yang Berhormat Menteri tadi nampaknya Kementerian tidak ada kuasa langsung untuk menahan doktor-doktor ini apabila sampai tempoh khidmatnya. Soalan saya apakah langkah yang patut diambil oleh Kementerian supaya mengelakkan doktor-doktor yang ada sekarang ini supaya mereka tidak meletakkan jawatan.

Tuan Yang di-Pertua: Saya fikir pertanyaan soalan tambahan ini sudah ada terkandung dalam jawapan yang sudah diberi oleh Yang Berhormat Menteri, tidak payah tanya lagi.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, tadi yang Berhormat Menteri telah menyebutkan tentang perkhidmatan wajib selama 3 tahun. Bolehkah beliau menimbangkan satu cadangan supaya 3 tahun itu dijadikan 4 tahun demi kepentingan negara.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, tempoh perkhidmatan wajib sentiasa dikaji oleh Kementerian Kesihatan dan Kerajaan tetapi nampaknya setakat ini 3 tahunlah memadai.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada jawapan Yang Berhormat Menteri tadi mengatakan salah satu sebab doktor-doktor apabila sampai 3 tahun keluar kerana mereka tidak sanggup pergi bertugas di luar bandar. Adakah pihak Kementerian bercadang supaya mengurangkan keluarnya mereka daripada perkhidmatan Kerajaan ini satu incentive scheme akan dibuat untuk doktor-doktor apabila mereka dihantar keluar bertugas di luar-luar bandar?

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, masa ini tidak ada insentif dari segi kewangan tetapi dasar Kementerian Kesihatan sekarang ini ialah supaya membina

quarters yang lebih banyak supaya doktor-doktor yang bertugas di luar bandar bolehlah ada kemudahan quarters.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Menteri sama ada benar satu daripada sebab besar yang doktor-doktor ini tak suka bekerja dengan Kerajaan ialah kerana mereka terpaksa lulus berbagai-bagai jenis peperiksaan tiap-tiap tahun sebelum naik gaji, sebelum naik pangkat dan sebagainya. Kalau benar, adakah pihak Kementerian bercadang hendak mengkaji semula keperluan lulus peperiksaan dan sebagainya itu sebab mereka sudah 6 tahun belajar hendak kena belajar lagi.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, melainkan seorang doktor itu hendak menjadi seorang pakar dia tidak ada peperiksaan yang lain melainkan peperiksaan am di mana mereka yang tidak ada kelulusan dalam Bahasa Malaysia umpamanya dikehendaki mengambil peperiksaan dalam Bahasa Malaysia dan mereka juga dikehendaki untuk mengambil peperiksaan am sebagaimana dikenakan kepada semua pegawai dalam semua golongan dalam perkhidmatan awam.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, menurut jawapan dari Menteri yang berkenaan mengatakan oleh kerana 347 doktor yang meletakkan jawatan dalam masa 21 bulan, daripada 347 ini kebanyakannya pakar-pakar seperti gynaecologist, ENT Specialist atau surgeons di mana Universiti Malaya atau Universiti Hospital tidak melatihkan doktor-doktor ini. Doktor-doktor ini sudah keluar atau meletakkan jawatan dari hospital. Apa tindakan sudah diambil bagi mengisikan pakar-pakar seperti ENT Specialist di Johor Bahru dan gynaecologist di Batu Pahat dan lain-lain?

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, setiap tahun ada rancangan untuk memberi biasiswa kepada doktor-doktor supaya mereka boleh mengadakan kursus lanjutan perubatan dan kursus itu boleh diambil di sini ataupun di luar negeri. Dengan adanya skim ini mereka boleh layak untuk

dijadikan pakar. Ada juga doktor-doktor yang mengambil cuti mereka sendiri untuk melanjutkan pelajaran perubatan mereka sendiri dan dengan itu kita bolehlah mengisi kekurangan jawatan yang dikosongkan oleh mereka yang meletakkan jawatan.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Menteri Kesihatan sedar bahawa rungutan Pegawai-pegawai Perubatan dan Kesihatan ini kerana gaji mereka terlalu rendah jika dibandingkan dengan Pegawai PTD. Dengan sebab itulah mereka meletakkan jawatan apabila tempoh perjanjiannya habis.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, tidak berapa benar oleh kerana seorang doktor apabila memulakan perkhidmatan gaji beliau lebih lumayan dari rakan mereka dalam Perkhidmatan Awam dan mereka juga sekarang ini mendapat lebih peluang untuk kenaikan pangkat.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, menurut jawapan dari Yang Berhormat Menteri iaitu doktor-doktor ini gajinya tidak berbeza dengan Pegawai-pegawai PTD. Adakah Kementerian berpendapat bahawa doktor-doktor yang berhenti ini kerana tidak dedicated kepada negara dan kalau sedemikian tidakkah pihak Kementerian akan mengadakan kursus khas supaya doktor-doktor itu apabila berkhidmat mempunyai perasaan kasihkan negara untuk mereka berkhidmat?

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, sama ada seseorang pegawai, doktor atau lain-lain dedicated jujur ataupun bekerja dengan bersungguh-sungguh, ini adalah satu soal peribadi tetapi Kementerian Kesihatan sentiasa ada kursus untuk mereka dan setiap minggu jikalau tidak salah saya ada juga bengkel-bengkel, forum-forum, seminar-seminar supaya kita boleh menambah semangat untuk bekerja bersungguh-sungguh kepada rakyat, kepada semua doktor dan para perubatan.

Tuan Ismail bin Said: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Menteri Kesihatan ada menyatakan khidmat wajib bagi seseorang

doktor dengan Kerajaan ialah selepas tiga tahun. Saya ingin tahu, apakah kriteria yang menyebabkan kita meletakkan tiga tahun, kenapa tidak empat tahun ataupun lima tahun?

Tuan Yang di-Pertua: Itu masa dibahaskan Rang Undang-undang dahulu, tidak payah dibangkitkan sekarang.

Tuan Abdul Shukur bin Haji Siraj: Tuan Yang di-Pertua, adakah benar Kementerian Kesihatan tidak memandang berat terhadap perletakan jawatan doktor-doktor itu kerana berapa ramai pun mereka meletakkan jawatan masalah Perkhidmatan Kesihatan negara ini tidak akan terjejas.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, sebagai seorang Menteri Kesihatan saya memang mengambil berat tentang mereka yang meletakkan jawatan. Jikalau mereka tidak meletakkan jawatan saya tidak ada masalah lagi. Itu saya seronok. Tetapi apa boleh buat, mereka ini manusia, mereka juga hendak mencari peluang lain, hendak mengadakan klinik sendiri, hendak bebas, hendak kaya pula (*Ketawa*), tidak bolehlah kita pula menghalang mereka berbuat demikian.

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 17 hingga 19 adalah diberi di bawah ini.)

TARIAN SINGA DI MAJLIS RASMI

17. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan mengapa tarian singa tidak dibenarkan di majlis-majlis rasmi dan mengapa pihak berkuasa tidak membenarkan pasukan-pasukan tarian singa di Ipoh untuk mengambil bahagian dalam pertunjukan Hari Kebangsaan tahun ini.

Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie): Anggapan Ahli Yang Berhormat bahawa tarian singa tidak dibenarkan di majlis-majlis rasmi adalah tidak benar. Mengikut peruntukan undang-undang permohonan untuk mendapatkan lesen bagi mengadakan

tarian singa hendaklah dibuat kepada pihak polis yang akan memberi pertimbangan yang teliti berpandukan kepada keadaan keselamatan dan ketenteraman awam.

Mengenai penyertaan pasukan-pasukan tarian singa dalam perarakan Hari Kebangsaan di Ipoh, pihak Jawatankuasa Perbarisan berpendapat adalah tidak sesuai membenarkan penyertaan tarian singa yang tersebut kerana ia akan melambatkan lagi perjalanan perarakan di mana seramai 20,000 orang telah pun turut serta mengambil bahagian.

PATUNG KUAN YIN DI PULAU PINANG— PEMBINAAN

18. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada cadangan pembinaan patung Kuan Yin di Air Itam, Pulau Pinang, seperti mana di rancang dahulu melibatkan soal keselamatan negara, jika ya, bagaimanakah keselamatan negara terjejas, jika tidak, nyatakan sama ada Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri telah melibatkan diri dalam isu pembinaan projek tersebut, dan sekiranya ia telah terlibat, nyatakan sebab-sebab mengapa Menteriannya melibatkan diri dalam perkara tersebut.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Cadangan pembinaan patung Kwan Yin di Pulau Pinang dalam bentuk asalnya memanglah melibatkan soal ketenteraman awam dan keselamatan negara. Ini adalah kerana dengan kedudukan dan bentuk patung itu yang terlalu tinggi, tidak bertutup, tersergam dan sangat menonjol hingga boleh menyaingi Masjid Negeri Pulau Pinang, telah menimbulkan bantahan yang keras dari sebilangan besar masyarakat Islam di negara ini.

Sebagaimana yang Yang Berhormat ketahui rancangan pembinaan patung ini adalah merupakan suatu isu yang paling sensitif kerana ianya melibatkan unsur agama yang jika ianya tidak dikawal akan boleh mencetuskan perselisihan agama dan kaum dan ini sudah tentu akan menjejaskan ketenteraman awam, keselamatan dan perpaduan negara ini.

Pengalaman di beberapa buah negara di dunia telah membuktikan bahawa oleh kerana agama, manusia sanggup berkorban hingga mencetuskan pertumpahan darah dan perpecahan di kalangan rakyat berbilang agama dan kaum seperti yang terjadi di India dan Ireland Utara.

Oleh itu untuk mengelakkan sesuatu yang buruk berlaku yang boleh menjejaskan keselamatan negara dan ketenteraman awam akibat dari pembinaan patung ini dalam bentuk asalnya, Kementerian saya iaitu Kementerian yang bertanggungjawab dalam soal keselamatan dan kesejahteraan rakyat dan negara keseluruhannya telah melibatkan diri dalam isu pembinaan patung ini dengan mengarahkan penganjur pembinaan patung ini merendahkan dan juga menutup patung itu supaya ianya tidak jelas kelihatan dari jauh.

KOLEJ PERUBATAN PROFESIONAL

19. Dr Chen Man Hin minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada Akta Kolej-Kolej Perubatan akan dibentangkan dalam Dewan ini seberapa awal yang boleh supaya dapat mengelolakan pendidikan perubatan selepas ijazah dengan berkesan, serta jua untuk membantu doktor-doktor muda mempelajari kepakaran (specialities) di sini dan bukan dengan membelanja begitu banyak wang di luar negeri.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, kolej-kolej perubatan profesional di negara ini telah pun menunjukkan minat mereka terhadap pelajaran lanjutan doktor-doktor. Penglibatan mereka dalam latihan kepakaran untuk doktor-doktor ini, sama ada di luar mahupun di dalam negeri, amatlah dihargai. Kolej-kolej ini menjadi penghubung yang berpengaruh dengan lain-lain badan profesional di luar negeri, khususnya di United Kingdom dan Australia.

Kerajaan telah pun menimbangkan satu laporan yang dibuat oleh Kementerian Kesihatan baru-baru ini mengenai peranan badan-badan profesional dan universiti-universiti tempatan dalam pelajaran lanjutan di negara ini. Adalah dipersetujui bahawa walaupun kolej-kolej ini boleh terus

menjalankan aktiviti-aktiviti mereka, universiti-universiti yang mempunyai fakulti perubatan patutlah digalakkan untuk memikul tanggungjawab yang lebih untuk latihan perubatan ijazah lanjutan. Dengan itu kolej-kolej yang ada tidak perlu ditubuhkan di bawah suatu undang-undang yang khas untuknya.

Kementerian Kesihatan sedang meneruskan perbincangan-perbincangan dengan semua pihak yang berkenaan bagi memenuhi matlamat latihan dengan menggunakan daya tenaga tempatan sejauh mana yang boleh. Matlamat kita adalah untuk melatih doktor-doktor ini di negara ini sendiri dari bergantung kepada punca-punca dari luar negeri saja sebagaimana yang telah kita amalkan pada masa dahulu.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1982

DAN USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN, 1982

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan, 1982 dan Anggaran Pembangunan, 1982 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis." (Hari Kesepuluh).

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan*
Jawatankuasa)

Maksud B. 30 (Jadual)—

Maksud P. 30 (Anggaran Pembangunan, 1982)—

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran menyambung jawapan.

3.35 ptg.

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato Haji Kamaruddin: Tuan Pengerusi, saya bangun

untuk menyambung ulasan saya terhadap pandangan-pandangan dan teguran-teguran yang telah dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap Anggaran Belanjawan bagi Kementerian Pelajaran. Kementerian Pelajaran sedang mengkaji semula Pekeliling Pentadbiran 3/67 dengan tujuan untuk memperbaiki status guru bimbingan dan counselling selaras dengan kehendak Laporan Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Dasar Pelajaran. Suatu memorandum yang mengandungi syor-syor Kementerian telah disediakan dan sedang dalam pertimbangan Perbendaharaan dan Jabatan Perkhidmatan Awam.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat dari Bachok juga telah bertanyakan sama ada Kementerian telah menjalankan apa-apa penilaian terhadap guru-guru yang telahpun mengikuti kursus-kursus pengkhususan di Maktab Perguruan Ilmu Khas. Untuk maklumat Yang Berhormat itu, Kementerian Pelajaran telah pun menyedari hakikat bahawa penilaian adalah suatu aspek yang mustahak dalam pelaksanaan sesuatu kursus. Oleh kerana itu, sebagai langkah awalnya, Kementerian telah pun menjalankan penilaian secara umum mengenai dengan kecekapan dan kekesan guru-guru yang telah pun menerima kursus ini. Ekoran daripada penilaian yang umum ini suatu penilaian yang lebih mendalam dan detail sedang dalam proses perancangan dan pelaksanaan. Adalah diharap keputusan-keputusan dan kesimpulan-kesimpulan yang timbul daripada usaha-usaha penilaian ini akan dapat membantu Kementerian Pelajaran merancang dan melaksanakan kursus-kursus pengkhususan yang dapat menimbulkan kesan yang lebih tinggi lagi.

Seterusnya Yang Berhormat juga telah menimbulkan soal-soal yang berkait dengan syor supaya suatu bentuk ganjaran diberikan kepada para lulusan dari kursus-kursus tambahan di Maktab Perguruan Ilmu Khas ini.

Ingin saya memaklumkan bahawa pada hakikatnya kursus-kursus yang dijalankan di Maktab Perguruan Ilmu Khas adalah merupakan kursus-kursus dalam perkhidmatan yang bertujuan untuk

memberikan latihan yang khusus kepada guru-guru terlatih supaya keupayaan dan kepakaran mereka dalam bidang-bidang tersebut akan dapat ditingkatkan lagi. Dengan cara ini, maka guru-guru tersebut akan dapat memberikan perkhidmatan yang lebih baik dan lebih cekap dari segi pengajaran dalam bidang mata pelajaran yang menjadi pengkhususannya. Ini juga bermakna bahawa kursus-kursus dalam perkhidmatan bukanlah merupakan suatu prinsip untuk membolehkan seseorang guru itu dinaikkan pangkatnya atau tarafnya. Walau bagaimanapun, sukacitalah saya menyatakan di sini bahawa dalam proses menentukan kesesuaian seseorang guru itu untuk dinaikkan pangkat kelulusannya di dalam kursus tambahan adalah merupakan sebahagian daripada kriteria yang dipertimbangkan. Dengan lain-lain perkataan, jika sekiranya seseorang guru itu mempunyai perkhidmatan yang baik dan cekap dan telah pun mengikuti kursus tambahan, maka peluang kenaikan pangkatnya adalah lebih cerah lagi daripada guru-guru yang hanya mempunyai pengalaman yang lama dari segi perkhidmatan.

Berhubung dengan cadangan yang Berhormat supaya jumlah elaun makan yang dibayar kepada guru-guru yang mengikuti kursus dalam perkhidmatan di kawasan tempat ia bertugas, sukacita saya memaklumkan bahawa pengkajian sedang dijalankan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan Perbendaharaan dengan tujuan untuk memperbaiki elaun-elaun dan kemudahan-kemudahan bagi pegawai-pegawai yang berkursus dalam perkhidmatan seperti terkandung di dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 11/76.

Tuan Pengerusi, izinkan saya juga membetulkan satu fakta yang telah disuarakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sarikei iaitu berkaitan dengan jumlah Maktab-maktab Perguruan yang ada di Sarawak. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini terdapat hanya tiga buah Maktab Perguruan yang sedang melatih guru-guru di Sarawak dan bukannya empat buah seperti mana yang telah dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sarikei itu. Maktab Perguruan yang baru yang sedang dalam

proses pembinaan di Miri, adalah dijangka akan siap hanya pada pertengahan tahun 1982 dan akan mula mengambil kumpulan pelatihnya yang pertama hanya pada awal tahun 1983.

Beliau juga telah mengemukakan syor supaya Kementerian Pelajaran memperbesarkan lagi Maktab-maktab Perguruan di Sarawak supaya ia dapat menampung lebih ramai jumlah pelatih-pelatih yang akan diberi latihan. Tujuannya ialah untuk mengatasi kekurangan guru yang dijangka akan dihadapi oleh sekolah-sekolah di Sarawak pada masa-masa yang akan datang.

Pada pendapat Kementerian, soal memenuhi keperluan guru-guru terlatih yang mungkin akan bertambah akibat daripada perubahan ratio guru-kelas tidak mungkin dapat diatasi dengan segera. Walau bagaimanapun, cadangan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat itu telah pun di dalam perancangan Kementerian Pelajaran di mana projek-projek untuk memperbesarkan dan memperbaiki lagi kemudahan-kemudahan fizikal dan kemudahan-kemudahan latihan yang sedia ada di semua maktab di seluruh negara termasuk di Sabah dan Sarawak telah pun dimasukkan ke dalam Rancangan Malaysia Keempat.

Pada masa ini Maktab Perguruan di Sarawak telah dirancang untuk menerima jumlah pelatih yang paling maksima yang dapat ditampung oleh tiap-tiap buah maktab pada tiap-tiap tahun.

Pada tahun ini, sungguhpun Kementerian telah merancang untuk mengambil 610 orang guru-guru pelatih untuk tahun pertama tetapi malangnya jumlah calon yang layak yang telah melaporkan diri di maktab adalah juga lebih rendah daripada jumlah yang dirancang. Daripada 610 tempat yang telah diperuntukkan hanya 477 orang sahaja yang telah melaporkan diri yakni kekurangan seramai 133 pelatih.

Pada tahun 1982 seramai 610 orang lagi telah dirancang untuk diambil berlatih dan pada kali ini Kementerian Pelajaran akan mengambil langkah yang sewajarnya untuk memastikan bahawa semua jumlah yang telah dirancang itu akan dapat dipenuhi.

Ahli Yang Berhormat dari Sarikei juga telah mencadangkan supaya Kementerian Pelajaran menganjurkan kursus-kursus dalam masa cuti untuk melatih guru-guru sementara dalam Bahasa Malaysia dan bahasa Cina.

Di sini saya suka memaklumkan bahawa Kementerian Pelajaran telah merancang untuk menempatkan semua calon-calon yang layak untuk mengikuti kursus-kursus secara sepenuh masa. Jadi memandangkan bahawa pada setiap tahun seringkali terdapat kekurangan calon-calon yang layak maka Kementerian berpendapat tidak perlulah lagi mengadakan kursus-kursus dalam masa cuti untuk melatih guru-guru yang tersebut itu.

Sukacita juga saya menyatakan di sini bahawa sebagai satu langkah untuk membolehkan guru-guru terlatih di Sarawak mengajar dalam bahasa pengantar Bahasa Malaysia, maktab-maktab di Sarawak telahpun menganjurkan kursus-kursus intensif Bahasa Malaysia pada setiap tahun. Dengan cara ini adalah diharap guru-guru ini akan mampu mengajar dalam Bahasa Malaysia iaitu sejajar dengan hasrat Kerajaan untuk menukarkan bahawa pengantar sekolah-sekolah rendah dan menengah kebangsaan di Sarawak kepada Bahasa Malaysia.

Ahli Yang Berhormat dari Sarikei dan juga dari Sungai Besi telah menimbulkan masalah yang berkaitan dengan latihan guru-guru sekolah-sekolah rendah Cina.

Saya suka menegaskan di sini bahawa Kementerian Pelajaran tidak akan berganjak daripada keputusannya untuk memberhentikan kursus untuk guru-guru sementara bahasa Cina dalam masa cuti ini, memandangkan bahawa langkah yang sewajarnya telah diambil untuk menambahkan lagi bilangan calon-calon yang mengikuti kursus-kursus sepenuh masa di Maktab-maktab Perguruan.

Berhubung dengan kelonggaran syarat kelulusan Bahasa Malaysia yang telah dicadangkan oleh wakil rakyat dari Sungai Besi itu, Kementerian Pelajaran tidaklah bersedia untuk menerima kelonggaran tersebut, kerana sejak tahun 1978 lagi

beberapa kelonggaran telahpun diberi kepada calon-calon yang diambil untuk mengikuti kursus-kursus tersebut.

Seterusnya saya ingin memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat wakil dari Sungai Besi dan wakil dari Sarikei bahawa kursus peringkat sekolah rendah bagi guru-guru bahasa Cina telah pun diadakan di Maktab-maktab Perguruan di seluruh negara. Pada masa ini terdapat 15 buah maktab yang menganjurkan kursus tersebut di maktab masing-masing. Jadi anggapan Ahli Yang Berhormat tersebut bahawa Kerajaan tidak melatih guru-guru bahasa Cina di peringkat sekolah rendah dan Maktab-maktab Perguruan tidaklah benar sama sekali.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Bachok juga mencadangkan supaya lebih banyak peluang kenaikan pangkat diberi kepada guru-guru dalam kategori C. 1. Inginlah saya menegaskan di sini bahawa Kementerian Pelajaran mengambil kira peluang kenaikan pangkat bagi guru-guru dalam kategori ini. Peluang memanglah ada bagi mereka untuk menjadi Guru Besar di sekolah menengah Gred C dan Gred D di seluruh negara. Pada tahun 1981 ini, perjawatan Guru Besar bagi guru-guru kategori C. 1 adalah seperti berikut:

<i>Sekolah Menengah Gred C</i>		<i>Bilangan Jawatan</i>
Guru Besar/Pegawai Pelajaran Kategori C. 1 (Tingkatan Tertinggi)	Perkhidmatan	145
Penolong Kanan Sekolah Menengah Gred C. 1 Pegawai Perkhidmatan Pelajaran Kategori C. 1 (Tingkatan Khas)		145
<i>Sekolah Menengah Gred D</i>		
Guru Besar Sekolah Menengah Gred D/ Pegawai Perkhidmatan Pelajaran Kategori C. 1 (Tingkatan Khas)		38

Berhubung dengan cadangan kedua Ahli Yang Berhormat itu supaya diwujudkan jawatan Pengelola I dan Pengelola II, sebenarnya perkara ini telah pun diberi perhatian yang istimewa oleh Kementerian Pelajaran semasa mempertimbangkan perkara keperluan jawatan di Jabatan Pelajaran Negeri dengan mengambil kira perkara peluang kenaikan pangkat bagi

Pegawai Perkhidmatan Pelajaran Kategori C.1 itu.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Arau juga ikut serta memberi ulasan dan syor-syor untuk memperbaiki lagi pentadbiran Kementerian Pelajaran. Beliau sampai menyentuh tentang cara pemilihan biasiswa kecil dan mencadangkan supaya pemilihan dibuat oleh Guru Besar dan Persatuan Ibubapa Guru.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, pemilihan biasiswa ini dibuat berdasarkan kepada point system yang mana ia mengambil kira 4 kriteria yang penting iaitu:

- (1) Latarbelakang keluarga dan kewangan;
- (2) Pencapaian akademik;
- (3) Jarak dari rumah ke sekolah; dan
- (4) Perakuan Guru Besar.

Seperti yang dapat diperhatikan cara pemilihan ini adalah menjamin keadilan di dalam pemilihan. Oleh hal yang demikian, soal yang patut mendapat tetapi tidak mendapat adalah tidak timbul sama sekali.

Tuan Pengerusi, berhubung dengan soalan Ahli Yang Berhormat dari Arau dan juga dari Matang yang membangkitkan soalan Ujian Darjah V, suka saya menerangkan bahawa masalah ini memang telah dapat penerangan yang mendalam daripada Kementerian Pelajaran.

Dalam Laporan Jawatankuasa Kabinet dari salah satu cadangan yang telah diperakukan supaya Peperiksaan Darjah V dalam bentuk yang ada sekarang ini dimansuhkan. Jawatankuasa ini juga telah mengakui tentang kelemahan-kelemahan yang terdapat menjalankan fungsi pemulihan malah dijadikan alat pemilihan masuk ke sekolah asrama penuh; bahawa peperiksaan itu telah dijalankan pada waktu yang terlalu awal bagi murid-murid dalam umur yang agak muda.

Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelajaran juga menubuhkan sebuah Jawatankuasa untuk mengkaji keseluruhan sistem peperiksaan yang dikendalikan oleh Kementerian dan laporannya yang telah pun siap itu sedang

dikaji oleh Jawatankuasa Pusat Kurikulum iaitu satu badan tertinggi yang menentukan pelaksanaan dasar kurikulum di Kementerian. Jawatankuasa ini pun telah memperakukan supaya peperiksaan dalam Darjah V dalam bentuk yang ada sekarang dihapuskan, atas alasan-alasan yang serupa. Tegasnya suka saya mengesahkan bahawa peperiksaan Darjah V itu akan dihapuskan sebaik-baik sahaja Kementerian Pelajaran mendapati suatu waktu yang sesuai tidak lama lagi.

Saya sebut, Tuan Pengerusi, suatu waktu yang sesuai kerana ia ada pertalian dengan kurikulum baru sekolah rendah yang menekankan kepada 3M. Dalam strategi pelaksanaan 3M, penilaian merupakan suatu perkara yang amat penting yang diharapkan dijalankan oleh guru-guru sendiri dalam bilik darjah. Penilaian-penilaian ini akan dapat melaporkan kelemahan-kelemahan seseorang murid dalam kemahiran-kemahiran asas supaya sekolah boleh menyediakan pembelajaran pemulihan untuk menentukan bahawa tiap-tiap murid mempunyai penguasaan yang cukup dalam kemahiran-kemahiran asas itu sebelum ia berpindah ke pengalaman-pengalaman baru. Sekarang ini perhatian diberi untuk mewujudkan suatu sistem nilai yang akan dapat membantu pelaksanaan rancangan kurikulum baru sekolah rendah dan dalam sistem ini penilaian akan dibina dan ditadbirkan oleh guru sendiri di tahap-tahap tertentu sepanjang masa dengan dibantu oleh 'Bank Soalan'. Ini berlainan dengan sistem yang ada sekarang iaitu sistem yang berpusat atau dengan izin, Tuan Pengerusi 'centralised'.

Tuan Pengerusi, dalam perbincangan kelmarin kebanyakan dari Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sempat membuat beberapa ulasan dan teguran terhadap Kementerian Pelajaran adalah berkisar di sekitar pelajaran rendah dan menengah. Sekali lagi suka saya mengucapkan berbanyak terima kasih atas semua teguran dan pandangan tersebut.

Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah menyentuh penubuhan Pejabat-pejabat Daerah Pelajaran di mana beliau mengharap supaya Pejabat Daerah

Pelajaran ini patutlah mengikuti kawasan Pejabat Daerah seperti terdapat di negeri-negeri iaitu kawasan-kawasan pentadbiran yang ada sekarang.

Dalam merencanakan penubuhan Pejabat-pejabat Daerah Pelajaran, Kementerian terpaksa meneliti dari beberapa segi umpamanya keluasan kawasan, bilangan sekolah-sekolah dan bilik-bilik darjah dan juga bilangan guru dan murid. Berpandukan asas-asas ini maka beberapa Pejabat Daerah Pelajaran terpaksa merangkumi lebih dari satu Pejabat Daerah Pentadbiran.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, cadangan yang telah dipersetujui ialah 45 Pejabat Pelajaran Daerah yang mengikut Pejabat Daerah Pentadbiran. 12 lagi Pejabat Pelajaran Daerah adalah merangkumi lebih dari satu daerah pentadbiran. Walau bagaimanapun, Tuan Pengerusi, ini adalah untuk permulaan dan perkara ini akan dikaji dari masa ke semasa dan jika difikirkan perlu maka bolehlah diwujudkan suatu Pejabat Daerah yang mana berlaku percantuman beberapa daerah bagi ditadbirkan oleh sesuatu Pejabat Daerah Pelajaran.

Tuan Pengerusi, Pegawai Pelajaran Daerah nanti akan diberi tugas-tugas yang berkait dengan perkara-perkara berikut:

- (i) Kurikulum
- (ii) Pembangunan pelajaran
- (iii) Ko-Kurikulum
- (iv) Hubungan dengan PIBG
- (v) Perkembangan Pelajaran di Peringkat Daerah
- (vi) Tindakan tatatertib ke atas guru-guru.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah juga menyentuh tentang tindakan tatatertib terhadap guru-guru yang mana amalan sekarang ialah Guru Besar menjadi Pengerusi Lembaga Tatatertib. Dengan tertubuhnya Pejabat Pelajaran Daerah ini, maka tanggungjawab tatatertib akan diturunkan kepada Pegawai Pelajaran Daerah.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang ada menyentuh perkara kenaikan pangkat guru-guru di sekolah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang, perkara ini telah pun dijawab semasa Yang Berhormat Menteri Pelajaran memberi jawapan atas Ucapan Dasar Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan dahulu. Bagi pemilihan guru-guru yang layak, Kementerian mempunyai asas-asasnya tersendiri berpandukan peraturan-peraturan yang berkuatkuasa sekarang, cadangan untuk diiklankan jawatan Guru Besar ini masih belum dapat dipertimbangkan.

Tuan Pengerusi, beberapa perkara mengenai pelajaran agama dan Bahasa Arab juga telah disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari kawasan Panti, Dungun dan Matang.

Ahli Yang Berhormat dari Panti ada meminta supaya kelas agama khas di Johor diberi taraf kelulusan sama dengan Empat Thanawi. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu kelas-kelas khas yang dimaksudkan belum dapat diberi taraf yang sama dengan Empat Thanawi, tetapi saya ingin memberi kesanggupan di sini bahawa Kementerian Pelajaran boleh memberi nasihat-nasihat dan kerjasama yang sesuai untuk mempertingkatkan kualiti pelajaran dan kelas agama khas itu bagi membolehkannya diiktiraf setaraf dengan Empat Thanawi.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Dungun telah juga menyentuh tentang pelajar-pelajar di luar negeri yang bergiat dalam dakwah dihasratkan untuk kepentingan golongan tertentu yang boleh mencemarkan kesucian Agama Islam. Beliau mencadangkan supaya Kementerian Pelajaran mengambil tindakan yang sesuai untuk memberi pelajaran-pelajaran agama yang betul kepada pelajar-pelajar Islam yang berada di luar negeri sekarang.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, Tuan Pengerusi, Kementerian Pelajaran memang sedang mengambil tindakan untuk mengatasi kegiatan-kegiatan dakwah yang dihasratkan untuk golongan tertentu yang boleh mencemarkan kesucian agama. Suatu daripada tindakan yang telah diambil oleh Kementerian Pelajaran ialah bagi menghantar

setidak-tidaknya setahun sekali Pegawai Agama dari Kementerian Pelajaran dan juga dari Bahagian Agama, Jabatan Perdana Menteri membuat lawatan ke pusat-pusat yang ramai pelajar-pelajar Malaysia untuk berbincang, bertemu-ramah dan juga memberi syarahan-syarahan agama bagi memperbetulkan apa-apa amalan yang kurang sihat oleh pihak-pihak pelajar yang berkenaan.

Selain dari itu Kementerian ini adalah bercadang untuk mengadakan Pegawai-pegawai agama yang ditempatkan di Jabatan-jabatan Penuntut Malaysia di mana dengan adanya Pegawai-pegawai Agama ini pendekatan yang lebih rapat dapat diadakan dan oleh itu mungkin dapat mengatasi masalah-masalah yang berlaku sekarang—insya Allah.

Berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Dungun supaya Kementerian melaksanakan, dengan izin, 'work camp' semasa cuti, Kementerian berpendapat cadangan ini adalah baik dan akan dipertimbangkan.

Ahli Yang Berhormat dari Matang pula ada menyentuh tentang kurikulum agama di sekolah-sekolah adalah kurang memuaskan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, Tuan Pengerusi, Kementerian Pelajaran memang mengkaji kurikulum-kurikulum agama di sekolah-sekolah rendah dan menengah dari masa ke masa dan melalui kurikulum baru sekolah rendah, pendidikan agama yang sesuai adalah sedang dilaksanakan sekarang.

Selain daripada itu bagi pelajar-pelajar yang bukan Islam. Kementerian Pelajaran telah juga menentukan kurikulum-kurikulum yang sesuai untuk membina akhlak dan disiplin iaitu dari nilai-nilai rohaniyah. Adalah diharapkan dengan terlaksananya kurikulum baru sekolah-sekolah rendah pendidikan agama murid-murid Islam dapat dipertingkatkan lagi terutama dari segi amalannya.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Arau ada menyentuh tentang bahasa-bahasa lain yang patut diajar di sekolah-sekolah. Beliau telah menekankan supaya diadakan

bahasa rasmi kedua untuk pelajar-pelajar di sekolah-sekolah dan selain dari itu beliau juga menekankan supaya diajar juga lain-lain bahasa seperti Jerman dan Jepun.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam Dasar Pelajaran sekarang memang telah ada bahasa rasmi yang kedua di sekolah-sekolah iaitu bahasa Inggeris, di mana tiap-tiap murid adalah diperlukan mengambil bahasa Inggeris di sekolah masing-masing. Berhubung dengan bahasa-bahasa asing terutamanya bahasa Arab yang ditekankan oleh Ahli Yang Berhormat dari Arau itu, Kementerian Pelajaran memang menggalakkan sekiranya kemudahan-kemudahan boleh didapati di kawasan-kawasan yang berkenaan.

Oleh kerana guru-guru yang diperlukan sangat-sangatlah berkurangan maka pihak-pihak sekolah adalah dibenar mengadakan kelas-kelas bahasa ini sekiranya ada permohonan-permohonan yang mencukupi dari pihak murid-murid dan ada guru yang bersesuaian yang boleh mengajar. Walau bagaimanapun oleh kerana didapati bahasa Arab sekarang telah menjadi suatu bahasa dunia yang penting, maka Kementerian Pelajaran telah cuba mengadakan pelajaran bahasa Arab itu di semua sekolah-sekolah berasrama penuh. Sekiranya kemajuan yang dicapai adalah menggalakkan dan juga minat dari pelajar-pelajar juga menggalakkan maka kursus-kursus bahasa Arab ini akan juga diperluaskan kepada lain-lain sekolah. Bahasa-bahasa lain yang didapati diperlukan akan juga dibenarkan diajar di sekolah-sekolah iaitu berpandu kepada adanya guru-guru dan adanya kemudahan-kemudahan lain yang diperlukan.

Tuan Pengerusi, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Panti dan juga dari Tanjong Karang ada menyentuh tentang pendidikan melalui alat pandang-dengar di sekolah-sekolah. Mereka telah memaklumkan bahawa di sekolah-sekolah terutamanya di sekolah-sekolah luar bandar, kemudahan-kemudahan alat pandang-dengar ini adalah sangat-sangat tidak memuaskan. Oleh itu mereka mengharapkan supaya sekolah-sekolah di kawasan luar bandar dibekalkan dengan alat-alat pandang-dengar yang mencukupi termasuklah alat-alat pita video.

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Untuk makluman Dewan yang mulia ini suatu projek perintis bagi menggunakan alat video telah pun diadakan di Kementerian Pelajaran dan hasil dari projek perintis ini akan dinilai dengan kesesuaiannya dan sekiranya didapati alat video ini dapat memberikan nikmat yang sangat-sangat berguna kepada murid-murid maka ianya akan diteruskan ke sekolah-sekolah lain terutamanya sekolah-sekolah menengah.

Berhubung dengan alat pandang-dengar pula, perkara ini memang sedang dilaksanakan oleh Kementerian Pelajaran. Tetapi oleh kerana perbelanjaan untuk mengadakan alat-alat ini adalah terlampau tinggi, maka ianya terpaksa dibekalkan ke sekolah-sekolah secara berperingkat-peringkat. Maka inilah sebabnya masih didapati banyak sekolah-sekolah yang belum ada alat pandang-dengar yang mencukupi. Walau bagaimanapun, ianya sedang dilaksanakan dan diharapkan dalam Rancangan Malaysia Keempat nanti semua keperluan-keperluan alat pandang-dengar ini nanti dapat dibekalkan ke sekolah-sekolah yang masih belum mempunyai.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka ada juga menyentuh tentang mengadakan "open university" dengan menggunakan radio dan televisyen. Konsep "open university" ini bukanlah semudah yang dijangka kerana ianya memerlukan keahlian dari pihak guru-guru yang berkenaan untuk menyampaikan pelajaran-pelajaran melalui udara itu dan ianya memerlukan kepakaran dari segi perhubungan, surat-menyurat, guru-guru yang terlatih dalam penyampaian melalui udara dan juga lain-lain keperluan seperti menyediakan buku-buku teks dan lain-lain nota pelajaran yang cara penyediaannya adalah berlainan sekali dengan mengadakan kelas-kelas biasa. Oleh itu untuk masa sekarang konsep "open university" ini masih belum dapat diterima untuk dilaksanakan oleh Kerajaan Malaysia.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka juga ada menyentuh tentang pengambilan pelajar-pelajar di Institusi-institusi pelajaran tinggi di Malaysia.

Walaupun beliau menyentuh perkara ini melalui peruntukan Pelajaran Khas yang tidak ada kena mengena dengan Pelajaran Tinggi kerana Pelajaran Khas yang dimaksudkan dalam buku Belanjawan itu ialah pelajaran bagi murid-murid cacat seperti pekak, buta dan lain-lain cacat anggota.

Walaupun bagaimanapun perkara mendapatkan tempat di institusi-institusi pelajaran tinggi ini telah banyak kali ditimbulkan di Dewan ini dan oleh kerana saya telah menjawab perkara ini di Dewan yang mulia ini pada 11hb November yang baru lalu, maka saya tidaklah berhajat untuk memanjangkan perbincangan atas perkara ini lagi.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Seremban juga menyentuh tentang mutu pengeluaran pegawai-pegawai perubatan dari Universiti Malaya dan juga beliau meminta supaya diadakan kelas-kelas ijazah lanjutan bagi pegawai-pegawai perubatan yang lebih banyak di universiti-universiti tempatan. Seperti yang termaklum, pegawai-pegawai perubatan yang dikeluarkan oleh universiti-universiti tempatan adalah tidak kurang mutunya dari pegawai-pegawai perubatan yang telah dikeluarkan oleh mana-mana universiti di luar negeri. Buktinya ialah kelulusan-kelulusan universiti tempatan itu dengan mudah boleh mendapat tempat untuk melanjutkan pelajaran mereka di universiti-universiti luar negeri. Untuk tujuan menjaga mutu ini, universiti-universiti tempatan menggunakan tenaga-tenaga pemeriksa dari universiti-universiti luar negeri ataupun dari pakar-pakar di luar negeri untuk memeriksa kertas-kertas jawapan oleh bakal-bakal doktor di universiti-universiti tempatan.

Mengenai kursus-kursus ijazah lanjutan, seperti Ahli Yang Berhormat dari Seremban itu maklum, untuk mengadakan kolej-kolej yang berkenaan memerlukan kepakaran yang bersesuaian dalam bidang-bidang yang diperlukan. Walau bagaimanapun universiti-universiti tempatan telah dapat mengadakan beberapa kursus tertentu dalam bidang-bidang specialists yang diperlukan iaitu berpandu kepada kemampuan universiti yang berkenaan untuk mendapatkan kepakaran yang sesuai bagi mengadakan kelas-kelas lanjutan tersebut.

Oleh itu perkara mendapatkan kelulusan specialists ini melalui ijazah-ijazah lanjutan yang diadakan di universiti-universiti tempatan akan dimajukan dari semasa ke semasa berpandukan kepada kemampuan universiti-universiti yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas ada menyentuh tentang kelayakan pemberian buku-buku teks kepada murid-murid di sekolah rendah. Beliau meminta supaya kelayakan yang ditentukan dengan pendapatan \$500 ke bawah ditimbangkan supaya keluarga-keluarga yang pendapatannya lebih dari \$500 juga boleh ditimbangkan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, Tuan Pengerusi, di Sekolah-sekolah Rendah Kebangsaan termasuk yang dahulunya dikenali dengan sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Inggeris, buku-buku teks percuma adalah diberi kepada semua murid yang memerlukan, kecuali ibu bapa yang berkenaan menolak pemberian tersebut. Kadar kelayakan yang berpandu kepada pendapatan ibu bapa itu adalah dikenakan kepada Sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan Cina dan Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil sahaja. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran memang sedang mengkaji kelayakan berpandukan kepada pendapatan ini untuk disesuaikan dengan kos hidup yang tinggi sekarang.

Berhubung dengan pengawas peperiksaan yang dilantik dari guru-guru besar, Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas juga telah menyuarakan bangkangannya terhadap lantikan ini disebabkan ianya akan menjejaskan pentadbiran sekolah-sekolah.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Kementerian Pelajaran terpaksa menentukan kelayakan-kelayakan yang khusus bagi perantikan guru-guru pengawas ini iaitu melalui kekananan mereka, pengalaman mereka, kematangan pemikiran mereka dan perwatakan yang sesuai. Oleh itu sukarlah bagi Kementerian Pelajaran untuk mengelakkan dari melantik guru-guru besar menjadi pengawas peperiksaan disebabkan oleh syarat-syarat yang telah ditetapkan itu dan juga untuk menentukan keselamatan peperiksaan pada tiap-tiap tahun.

Tuan Pengerusi, perkara peperiksaan ini juga disentuh oleh Wakil dari Parit yang telah menyatakan bahawa yuran peperiksaan adalah tersangat tinggi dan beliau meminta supaya yuran peperiksaan diturunkan. Untuk makluman Yang Berhormat itu, yuran peperiksaan yang dikenakan oleh Lembaga Peperiksaan Kementerian Pelajaran adalah yang terendah sekali di dunia. Sejak peperiksaan SPM atau MCE diambil alih oleh Kementerian Pelajaran yuran peperiksaan telah diturunkan 10% dari apa yang telah dikenakan oleh pihak Cambridge semasa peperiksaan SPM/MCE dikelolakan oleh pihak itu. Bagi yuran SRP pula, ianya telah dikenakan sebanyak \$15 sejak 25 tahun yang lalu. Walaupun lain-lain kos telah meningkat begitu tinggi disebabkan oleh inflasi tetapi Kementerian Pelajaran telah tetap dapat mengekalkan yuran peperiksaan SRP itu dengan kadar \$15 sehingga sekarang.

Yang Berhormat dari Parit itu juga telah menyentuh tentang kelewatan pengeluaran keputusan-keputusan peperiksaan. Ini juga adalah tidak benar kerana setiap tahun keputusan peperiksaan telah dikeluarkan sama seperti keputusan yang dikeluarkan oleh pihak Cambridge dahulu walaupun pengendalian peperiksaan yang dikelolakan oleh Kementerian Pelajaran sekarang adalah lebih banyak daripada apa yang telah dikelolakan oleh pihak Cambridge. Sekiranya diteliti keputusan yang telah dikeluarkan tiap-tiap tahun ianya didapati adalah bersamaan dari tahun ke setahun.

Tuan Pengerusi, perkara pembocoran peperiksaan ada juga disentuh. Tetapi apa yang telah berlaku sekarang adalah siaran yang dikeluarkan oleh setengah-setengah akhbar-akhbar sahaja. Setakat ini tiada laporan yang rasmi telah dibuat kepada Kementerian Pelajaran oleh mana-mana pihak mahupun kepada pihak Polis. Dari segi pentadbiran yang telah dikelolakan oleh Lembaga Peperiksaan saya inginlah memperakukan di sini bahawa apa yang telah diperbesar-besarkan melalui setengah-setengah akhbar yang berkenaan adalah tidak berlaku sama sekali dan oleh itu keutuhan pengelolaan peperiksaan oleh Kementerian Pelajaran adalah terjamin sepenuhnya insya Allah.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda telah menyentuh tentang latihan vokasional kepada murid-murid di sekolah cacat yang mana beliau telah menjelaskan dengan panjang lebar berhubung dengan sekolah cacat yang sekarang ini terdapat di Kedah sendiri. Untuk makluman Yang Berhormat itu, Kementerian Pelajaran memang sedang merancang sebuah sekolah khas vokasional bagi pelajar-pelajar cacat tetapi ianya perlu perancangan yang mendalam supaya apabila ditubuhkan nanti ianya akan dapat memberi manfaat kepada orang-orang cacat keseluruhannya.

Mengenai latihan vokasional di sekolah-sekolah cacat yang ada sekarang, perkara ini boleh dipertimbangkan oleh Kementerian Pelajaran dan sekiranya didapati bersesuaian dalam mata-matapelajaran yang tertentu maka ianya akan cuba diamalkan di sekolah-sekolah berkenaan. Berhubung dengan sekolah cacat ini Kementerian Pelajaran sedang membuat kajian untuk menentukan setakat mana tanggungjawab ini boleh ditampung oleh Kementerian Pelajaran, setakat mana oleh Kementerian Kebajikan dan setakat mana pula oleh badab-badan sukarela. Pengkajian ini akan dibuat secara lebih teliti supaya apa-apa keputusan yang diambil kemudian, keputusan itu adalah yang bersesuaian bagi semua pihak yang terlibat.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi ada menyentuh tentang bantuan kepada sekolah-sekolah persendirian Cina. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Kementerian Pelajaran tidak berhajat untuk memberi bantuan kepada sekolah-sekolah persendirian. Segala bantuan yang diberi oleh Kementerian Pelajaran adalah kepada sekolah-sekolah Kerajaan ataupun sekolah-sekolah bantuan Kerajaan.

Berhubung dengan pembangunan pula beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat ada menyentuh tentang kekurangan bangunan-bangunan sekolah, asrama dan juga kelewatan membina sekolah-sekolah yang telah dirancang. Umpamanya Ahli Yang Berhormat dari Matang ada menyentuh tentang kelewatan bangunan-bangunan sekolah dibina dan oleh itu beliau mencadangkan supaya Kementerian

Pelajaran sendiri mengadakan satu cawangan pembangunan di Kementerian untuk melaksanakan pembinaan-pembinaan sekolah-sekolah atau lain-lain bangunan bagi Kementerian Pelajaran. Untuk makluman Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah membangkitkan perkara ini, Kementerian Pelajaran memang telah ada bahagian pembangunannya sendiri dan juga di Ibupejabat Jabatan Kerjaraya satu cawangan yang khusus telah juga diadakan untuk menjalankan kerja-kerja pembangunan bagi Kementerian Pelajaran. Walau bagaimanapun, dalam Rancangan Malaysia Keempat ini Kementerian Pelajaran telah diberi kuasa untuk menjalankan pembinaan-pembinaannya sendiri melalui syarikat-syarikat perunding. Oleh itu dengan tindakan ini bermakna selain daripada pihak Jabatan Kerjaraya yang menjalankan kerja-kerja pembangunan bagi pihak Kementerian Pelajaran, Kementerian Pelajaran juga akan menggunakan syarikat-syarikat perunding untuk membina sebahagian dari bangunan-bangunan yang diperlukan. Oleh itu mana-mana bangunan sekolah baru yang telah dirancang dan akan dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Keempat ini akan dikelolakan melalui dua cara yang dipersetujui oleh pihak Kerajaan itu dan diharapkan dengan adanya kedua-dua cara ini perlaksanaan binaan bagi keperluan Kementerian Pelajaran dapat diselesaikan dengan lebih cepat lagi.

Tuan Pengerusi, pemberian masa bagi berbagai jenis matapelajaran bagi pelajar-pelajar di sekolah menengah vokasional adalah seperti berikut:

Kerja amali di bengkel	59%
Teori matapelajaran vokasional	14%
Mata-matapelajaran am	27%

Tujuan utama sekolah-sekolah menengah vokasional adalah untuk memberi kemahiran asas serta mengambil kesempatan untuk menukarkan sikap pelajar-pelajar supaya lebih menumpukan kepada kerja-kerja amali. Mata Pelajaran am yang diajar ialah untuk membolehkan mereka mempunyai kebolehan menulis dan membaca yang sangat diperlukan untuk memahami perubahan-perubahan teknologi dari masa ke semasa. Ianya juga

akan diperkuatkan lagi kebolehan mereka bagi mensesuaikan diri dengan keadaan tempat bekerja dengan masyarakat sekitar. Adalah ditegaskan di sini bahawa kemahiran asas yang mereka menerima di sekolah-sekolah menengah vokasional perlu diperkuatkan lagi oleh majikan dengan memberi pengalaman perindustrian mengikut kehendak masing-masing. Kemahiran bagi sesuatu majikan tertentu tidak boleh diberi oleh mana-mana satu institusi latihan.

Lepasan-lepasan sekolah menengah vokasional berpeluang untuk bekerja di dalam beberapa bidang selain daripada menjadi pekerja mahir di kilang-kilang dan industri-industri tertentu mereka juga boleh bekerja sebagai kerani di firma-firma perindustrian, juru jual alat-alat kejuruteraan, berkhidmat dalam cawangan teknikal angkatan tentera dan sebagainya. Semua kerja-kerja yang tersebut di atas memerlukan pengetahuan dan kemahiran teknikal yang telah mereka perolehi semasa di sekolah menengah vokasional. Bagi mereka yang memperoleh keputusan yang lebih baik peluang-peluang melanjutkan pelajaran juga terbuka. Pada masa ini terdapat peluang-peluang melanjutkan pelajaran di Maktab-maktab Perguruan dan Politeknik-politeknik tempatan, di seberang laut dan pusat-pusat latihan lain. Kementerian Pelajaran akan menjalankan kursus-kursus pengkhususan "specialised courses" selama setahun dalam bidang praktikal iaitu kursus-kursus yang mempunyai kerja-kerja amali sahaja sebagai kursus lanjutan kepada pelajar-pelajar vokasional yang diberi selama dua tahun di Tingkatan IV dan Tingkatan V sekolah ini. Kursus-kursus ini adalah dalam berbagai bidang kemahiran yang tertentu dan akan dijalankan apabila bengkel-bengkel bagi maksud ini yang sedang didirikan sekarang disiapkan kelak. Pelajar-pelajar yang menunjukkan minat dan kebolehan khususnya dalam kerja-kerja amali dalam peperiksaan SPVM akan dipertimbangkan untuk mengikuti kursus lanjutan tersebut.

Bagi lepasan SRP yang terlalu lemah dan yang tidak berkemampuan mengikuti pelajaran am di Sekolah Menengah Vokasional kursus-kursus ketukangan asas selama setahun akan diadakan mulai tahun

1982 ini di Sekolah-sekolah Menengah Vokasional yang tertentu dengan menggunakan kemudahan-kemudahan yang sedia ada. Bengkel-bengkel perlu akan dibina khas untuk tujuan perjalanan kursus tersebut dan ini akan membolehkan lebih ramai lagi pelajar-pelajar mengikuti kursus-kursus tersebut.

Kurikulum sekolah-sekolah vokasional dikaji dari masa ke semasa. Dalam pembinaan kurikulum itu Kementerian Pelajaran meminta kerjasama pihak majikan, industri-industri serta agensi-agensi latihan selain daripada yang terdapat di Kementerian Pelajaran. Guru-guru di sekolah-sekolah vokasional yang mempunyai pengalaman mengajar juga melibatkan diri dalam pembinaan kurikulum. Oleh itu, Tuan Pengerusi, lulusan dari sekolah-sekolah vokasional boleh mendapat pekerjaan yang sesuai dengan latihannya.

Tuan Pengerusi, saya sekali lagi ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah berkesempatan memberi teguran dan pandangan yang membina terhadap Kementerian Pelajaran. Kesemua pandangan dan teguran yang dikemukakan itu adalah dalam perhatian Kementerian Pelajaran dan Kementerian Pelajaran akan terus berusaha untuk memperbaiki lagi segala aspek pelaksanaan pembelajaran dan pelajaran di semua peringkat.

Saya minta maaf, Tuan Pengerusi, sekiranya saya tidak menjawab semua soalan-soalan yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Sekiranya saya tidak menjawab, ini bukanlah kerana perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat itu tidak penting, malah perkara-perkara yang tidak diberi jawapan itu setengah-setengahnya lebih penting daripada yang telah diberi jawapan. Tetapi yang pentingnya, semua teguran-teguran, semua cadangan-cadangan, semua pendapat-pendapat yang membina daripada Ahli-ahli Yang Berhormat adalah di dalam catatan Kementerian Pelajaran dan insya Allah, akan diberi pertimbangan sebaik-baiknya dan saya sekali lagi mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih di

atas kesemua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telahpun dapat berkesempatan mengambil bahagian di dalam perdebatan Anggaran Belanjawan Kementerian Pelajaran ini.

Sekali lagi saya ucapkan terima kasih dan mudah-mudahan insya Allah, Kementerian Pelajaran akan dapat memperbaiki lagi prestasi kami hasil daripada teguran-teguran, pendapat-pendapat dan cadangan-cadangan yang paling membina daripada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian.

Tuan Pengerusi, sekianlah sahaja, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, soalnya ialah bahawa wang sejumlah \$3,252,298,300 untuk Maksud B. 30 menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$3,252,298,300 untuk Maksud B. 30 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Begitu juga soalnya ialah bahawa perbelanjaan di bawah Maksud P. 30 di bawah Anggaran Pembangunan bagi tahun 1982 hendaklah diluluskan.

Masalah sebanyak \$870,568,920 untuk Maksud P. 30 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1982.

Maksud B. 31 (Jadual)—

Maksud P. 31 (Anggaran Pembangunan, 1982)—

Tuan Pengerusi: Sekarang ini Maksud B. 31 di bawah Kementerian Luar Negeri berjumlah \$86,639,700 dan Maksud P. 31 di bawah Kementerian yang sama berjumlah \$45,280,000 terbuka untuk dibahas.

Ahli Yang Berhormat dari Setapak.

4.25 ptg.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim (Setapak): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk sama-sama memberi pandangan satu

dua perkara mengenai B. 31, muka surat 317, Butiran 2700 Bekalan dan Bahan-bahan berjumlah \$2,489,000.

Dalam perkara ini, masalah bekalan dan bahan-bahan ini untuk Kementerian Luar Negeri banyak ada kaitan dengan kemudahan-kemudahan bukan sahaja untuk pegawai-pegawai yang bertugas di luar negeri dengan kedutaan-kedutaan bahkan juga banyak ada kaitannya dengan penduduk-penduduk dan warganegara Malaysia yang berada di sesuatu negeri tersebut.

Pertamanya sekali saya perhatikan perkara yang paling mudah iaitu bekalan akhbar. Saya dapati bagaimana kita di sini banyak membazirkan wang negara menghantar akhbar-akhbar ke kedutaan-kedutaan kita melalui pos biasa terutama sekali saya katakan ini membazir ialah kerana tidak ada koordinasi di antara Kementerian Luar Negeri dengan agensi-agensi ataupun badan-badan Kerajaan yang lain yang ada kemudahan-kemudahan untuk membawa akhbar-akhbar ini. Sebagai contoh, negara-negara yang mana ada perkhidmatan kapal terbang kita sendiri, MAS, kenapa tidak bekalan akhbar ke kedutaan kita di luar negeri yang ada penerbangan-penerbangan kita sendiri, kapal terbang kita sendiri dihantar mengikut penerbangan biasa. Bukan sahaja ini akan menjimatkan perbelanjaan bahkan juga berita yang dapat diketahui oleh warganegara kita yang ada di luar negeri itu kelak cepat sampai.

Dalam beberapa bualan saya apabila saya bertemu dengan pegawai-pegawai kita di luar negeri mereka kata suratkhbar itu mereka terima seminggu sekali, dikumpulkan seminggu baru dihantar; walhal saya kata penerbangan kapal terbang kita ada hari-hari kenapa tidak digunakan? Dia kata, tidak tahu; itu pentadbiran dari Kuala Lumpur. Saya kata, bagaimana pegawai-pegawai di sini mendapat berita luar negeri? Dia kata dia dapat berita daripada suratkhbar asing ataupun setelah suratkhbar Malaysia ini dihantar, berita sudah basi.

Yang kedua, masalah murid-murid sekolah kita pula. Kadang-kadang itu kita hendak menyalahkan murid-murid kita di sini

terpesong dan sebagainya; mereka itu pun apabila ditemui banyak menghadapi kesulitan. Apabila mereka pergi ke kedutaan hendak membaca suratkhbar begitu juga mendapat berita yang sudah berminggu-minggu. Dan ada separuh kedutaan yang saya tengok oleh sebab berita itu dianggap telah basi, apa yang dihantar dari Kuala Lumpur melalui pos biasa akan sampai di sana dua tiga minggu kemudian, tidak terbuka; menyemakkan pejabat sahaja walhal pejabat di luar negeri itu sewanya mahal, memenuhi ruangan, jadi elok campakkan begitu sahaja.

Dalam perkara ini saya sukacitalah mencadangkan kepada Wisma Putra di sini supaya ada hubungan rapat dengan sekurang-kurangnya syarikat penerbangan supaya membawa akhbar-akhbar kita dan tidak melalui diplomatic post tetapi menggunakan kemudahan kapal terbang terutama sekali di negara-negara yang mana ada penerbangan kapalterbang kita sendiri. Ini cadangan saya yang pertama mengenai Bekalan dan Bahan-bahan iaitu supaya kemudahan dan hubungan rapat antara pihak-pihak kita dengan warganegara kita juga yang ada di luar negeri.

Yang kedua, Tuan Pengerusi, masalah Bekalan dan Bahan ini juga sepatutnya tiap-tiap kedutaan kita di luar negeri mestilah dilengkapi dengan teleprinter yang moden dan yang baik supaya segala hubungan yang kita kehendaki ataupun apa-apa berita yang hendak disampaikan kepada pihak kita dengan pihak kedutaan kita di luar negeri dan juga antara pihak kedutaan luar negeri ke negara Malaysia ini dapat berjalan dengan sempurna. Tetapi sedihnya, Tuan Pengerusi, ada beberapa kedutaan yang saya lihat kebanyakannya tidak ada hubungan teleprinter dan kalau adapun teleprinter yang usang dan lama, kalau adapun sudah rusak yang tidak boleh diperbaiki, kalau diperbaiki mengambil masa yang lama kerana hendak hantar surat quotation dan minta kebenaran daripada Kuala Lumpur. Jadi, perkara-perkara seperti ini, kita sebagai sebuah negara yang maju yang mempunyai kemampuan tidak patutlah perkara-perkara seperti ini berlaku dan ini boleh membahayakan penduduk-penduduk kita di luar negeri sendiri sekiranya berlaku sesuatu

perkara di negeri tersebut, kalau hubungan telefon telah putus dan kalau tidak ada melalui teleprinter apa akan berlaku kepada keselamatan warganegara kita dan pegawai-pegawai kita, keluarga dan anak-anak mereka sewaktu mereka berkhidmat di luar negeri.

Jadi saya mencadangkan perkara ini eloklah diperbaiki oleh Wisma Putra dengan kerjasama pihak Perbendaharaan. Apa yang saya selalu difahamkan mereka selalu menyalahkan pihak Perbendaharaan. Ini saya tidak tahulah. Jadi, terserahlah kepada kedua-dua Menteri dan kedua-dua pihak pegawai untuk menyelesaikan perkara ini, jangan menyusahkan warganegara yang ada di sana dan juga pegawai-pegawai dan kakitangan yang menjalankan tugas.

Perkara yang ketiga, yang saya hendak terangkan di sini ialah P. 31 Pejabat-pejabat dan Bangunan-bangunan di Seberang Laut, mukasurat 320 dan 321 termasuklah Kod 3100, 3200 dan 3300.

Dalam ingatan saya semenjak saya menjadi Wakil Rakyat tahun 1974 sudah beberapa kali saya mencadangkan supaya pejabat-pejabat kita di luar negeri itu eloklah dibeli, jangan disewa, kerana susah hendak cari, nanti kalau harga sudah naik, tetapi nampaknya jawapan diberi oleh tiap-tiap Menteri yang menjawab; tetapi pelaksanaannya terlampau lembab. Saya dapati tak beberapa peratus sahaja bangunan-bangunan dan pejabat-pejabat kita di seberang laut yang dimiliki oleh negara kita dan masih menyewa lagi dan sekarang ini pula kalau hendak membeli harganya itu sudah melambung-lambung. Jadi, apabila saya bersama-sama menyiasat perkara ini apa sebab berlaku sedemikian; rupanya dasar itu ada, kadang-kadang itu dapat sesuatu kawasan dan bangunan yang hendak dibeli dan dapat harganya yang hendak dibeli, apabila hendak mendapatkan jawapan daripada Kerajaan yang berada di Kuala Lumpur ini dan hendak mendapatkan duit itu terlampau lambat dan banyak sangat masalah-masalah dan procedures yang mesti dilalui sehinggakan apabila kelulusan itu diterima daripada Kuala Lumpur, orang yang hendak menjual barang-barang itu tidak

hendak menjual lagi bangunan ataupun kawasan dan tanah itu kerana sudah terlepas ke tangan orang lain.

Dalam perkara ini, Tuan Pengerusi, sukacitalah saya menasihatkan Kerajaan kita yang berada di Kuala Lumpur ini memikirkan sedikit, janganlah sistem Kerajaan membeli barang atau membeli bangunan yang ada di Malaysia ini sama seperti membeli barang atau bangunan yang berada di luar negeri. Sebab di luar negeri mereka yang hendak menjual harta-harta mereka kebanyakan ialah private owners. Jadi, mereka apabila mengeluarkan tender atau bidding siapa yang cepat membayar mereka itulah yang berpeluang membeli tetapi kalau hendak melalui saluran pentadbiran biasa yang biasa dijalankan oleh pihak Kerajaan membeli harta-benda yang berada di dalam negara Malaysia ini sentiasalah peluang ini akan terlepas.

Tuan Pengerusi, sukacitalah saya mencadangkan kepada pihak Kerajaan menetapkan satu sistem ataupun syarat yang longgar iaitu mempunyai kepercayaan yang penuh kepada Duta ataupun kepada siapa sahaja yang telah diamanahkan untuk membeli harta-harta kita seperti bangunan dan pejabat apabila hendak dijual oleh orang-orang yang tinggal di negara tersebut untuk kegunaan kita.

Saya berasa sedih sebab beberapa tempat yang kita pergi negara-negara yang lebih miskin, yang lebih kecil daripada kita mempunyai kawasan bangunan yang lebih sempurna dan kita sebuah negara yang kaya duit kita sekali lagi membazir menyewa daripada satu tempat ke satu tempat dan didapati pula oleh sebab tidak ada satu tempat tetap kadang-kadang pejabat ini alamatnya berubah-ubah. Tahun ini kita pergi di satu tempat A, dua tiga tahun akan datang sudah berpindah ke tempat lain. Apabila ditanya, dikatakan oleh sebab tuanpunya tanah ataupun tuanpunya bangunan itu sudah tidak mahu lagi membaharui kontrak untuk Kerajaan Malaysia hendak menyewa bangunan tersebut, walhal negara-negara asing tempatnya itu ada tetap dan senang hendak dituju.

Tuan Pengerusi, saya tahu dasar Kerajaan memang telah ada untuk hendak menambahkan harta dan hendak membeli tanah dan bangunan-bangunan kita di seberang laut, tetapi pelaksanaannya amatlah lembab. Jadi, saya tengok di sini peruntukan yang diberi amatlah kecil dan kalau diberi ini pun saya percaya Kementerian Luar Negeri tidak mempunyai satu kuasa mutlak kerana apabila mendapat arahan ataupun berita hendak membeli itu masih lagi melalui proses-proses seperti yang berlaku dalam negara kita iaitu ada pula pegawai-pegawai daripada Perbendaharaan di sini kena terbang pula dahulu menyiasat, buat assessment, buat itu dan buat ini tiga bulan, enam bulan kemudian baharulah hendak mengatakan ya atau tidak, pada ketika itu habis bangunan itu sudah hilang. Maka saya berharap, Tuan Pengerusi, masalah pemilikan harta sebagai modal negara kita di luar negeri itu diperseimbangkan dan ditukar corak sistem itu sesuai dan memberi kepercayaan kepada siapa yang telah kita tetapkan menjadi Duta di negara-negara di luar negeri itu.

Yang akhir sekali, saya berbalik kepada B. 31. Ini masalah bahagian Perkhidmatan Am iaitu bolehlah kita ambil dari segi Gaji dan Upahan—Perkhidmatan Am.

Saya juga telah mencadangkan pada tahun yang lepas iaitu untuk hendak menjaga sedikit kebajikan pegawai-pegawai kita di luar negeri, iaitu terutama sekali mereka itu apabila ditemuduga apabila berjumpa di luar negeri, apabila bertanya mereka selalu mengatakan mereka tidak dapat peluang memiliki harta di dalam negara ini sendiri terutama sekali untuk hendak membeli rumah. Jadi kebanyakan apabila mereka telah selesai berkhidmat apabila balik ke Malaysia ini mereka tidak dapat memiliki rumah. Dalam perkara ini saya telah mencadangkan dahulu iaitu kita ada sebuah syarikat perumahan kepunyaan pegawai-pegawai Kerajaan (SPPK). Jadi apa salahnya SPPK ini memberikan peruntukan kepada pegawai-pegawai kita yang telah berkorban berkhidmat di luar negeri supaya mereka ini diberi peluang mana-mana kawasan perumahan yang dibuka hendaklah juga diberikan keutamaan kepada mereka yang

mampu membayar supaya mereka itu apabila balik ke sini mereka akan memiliki rumah.

Saya difahamkan sekarang ini private developer, iaitu pemaju-pemaju perumahan persendirian yang ada menjalankan inisiatif memberitahu kepada kedutaan kita yang berada di luar negeri bukannya agensi Kerajaan tetapi syarikat perumahan seperti SPPK. Saya berharap pihak Kementerian Luar Negeri atau Wisma Putra tolonglah berusaha bersama-sama memberikan peluang kepada pegawai-pegawai yang ada di luar negeri ini supaya mereka juga berpeluang memiliki rumah dengan rumah membeli yang disediakan oleh Syarikat Perumahan Pegawai-pegawai Kerajaan.

Mengenai kedudukan pegawai-pegawai di Kementerian Luar Negeri yang berada di kedutaan-kedutaan luar negeri ini ada satu dua juga komen yang tidak sedap didengar yang perlu diambil perhatian, ini saya cuma menyampaikan iaitu komen-komen yang dibuat oleh penuntut-penuntut kita yang berada di luar negeri, terutama sekali penuntut-penuntut yang ibu bapa mereka ini orang biasa, tidak berpangkat didapati ada diskriminasi sedikit berlaku. Pegawai-pegawai di kedutaan ini tidak kiralah di mana-mana bahagian kedutaan ada beza-bezanya, kalau dia itu anak Tan Sri, anak Dato ambil beratlah sedikit tetapi kalau anak pak tani, pak ikan daripada laut susah budak-budak itu—kasihan. Jadi saya mintalah Kementerian Luar Negeri nasihatkan pegawai-pegawai kita yang di luar negeri itu janganlah membeza-bezakan anak-anak kita yang ada di luar negeri itu, tolonglah ambil berat, berilah sama rata, sama ada dia anak Tan Sri, anak Dato, anak Menteri—samakanlah, berikan dia peluang.

Komen-komen ini saya ada bukti, itu sebabnya kalau hendakkan bukti saya boleh beri satu persatu tetapi saya tak mahulah nanti jawatan pegawai-pegawai itu terlucut sebab separuh pegawai-pegawai ini ada juga yang keluar negeri ini dia mengambil kesempatan dia hendak menambahkan ilmu pengetahuannya—elok, itulah ketikanya dia hendak ambil Ph. D. itulah ketikanya dia hendak buat Master—elok, tetapi janganlah mencuaikan tugas penting, tugas utama yang

mereka ini dihantar. Mereka dihantar bertugas untuk negara, kalau ada masa lapang untuk hendak menambahkan pengetahuan, hendak meninggikan lagi kelulusannya—elok, tetapi jangan cuaikan. Ini saya mintalah pihak Wisma Putra tolonglah berikan perhatian.

Jadi setakat itulah sahaja dan saya menyokong peruntukan ini.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Telok Anson.

4.44 ptg.

Tuan Au How Cheong (Telok Anson): Tuan Pengerusi, saya ingin hendak bercakap tentang ASEAN, muka surat 314, Program 3

.....

Tuan Pengerusi: 314 Butiran?

Tuan Au How Cheong: Butiran 3 (a) ASEAN, muka surat 314.

Tuan Pengerusi, saya ingin meminta Kerajaan kita sebagai salah satu negara pengasas ASEAN mengambil inisiatif untuk membincangkan dengan anggota-anggota lain dalam ASEAN dengan tujuan memperluaskan keanggotaan ASEAN ini.

Tuan Pengerusi, setahu saya ASEAN adalah suatu penggantian (replacement) bagi ASA (Association of South-East Asia) yang dianggotai oleh 3 buah negara pada mulanya, iaitu Malaysia, Thailand dan Filipina, ASA telah diperluaskan menjadi ASEAN dengan 5 buah negara anggota melalui The Bangkok Declaration yang telah ditandatangani pada 8hb Ogos, 1967. Adalah diketahui terdapat negara-negara jiran yang ingin menjadi ahli ASEAN ataupun telah menyampaikan permohonannya. Saya berpendapat permohonan baru itu harus ditibangkan dengan wajarnya.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, pada muka surat 314, (a) ASEAN yang di bawah ekonomi, bukan di bawah politik. Jadi saya harap Yang Berhormat tumpukan ASEAN dari kontek ekonomi.

Tuan Au How Cheong: Tuan Pengerusi, ini disebabkan tujuan-tujuan ASEAN adalah untuk mempercepatkan pertumbuhan

ekonomi, kemajuan sosial dan kebudayaan, penggalakan keamanan dan kestabilan serantau. Jadi dengan lebih banyak negara yang menganggotai ASEAN adalah lebih baik kerana kawasan atau rantau yang lebih besar, lebih luas akan mengamalkan dasar bebas, damai dan berkecuali dan kedudukan itu akan menambah dan menyumbangkan atas ketenteraman dunia.

Tuan Pengerusi, saya ingin bercakap tentang Butiran 2500—Sewaan, di muka surat 361

Tuan Pengerusi: Muka surat berapa, Yang Berhormat?

Tuan Au How Cheong: Muka surat 316, Butiran 2500—Sewaan.

Tuan Pengerusi, saya bersetuju dengan sepenuhnya pandangan yang baru dilahirkan oleh Wakil dari Setapak, iaitu duta-duta atau embassy kita harus membeli memiliki bangunan sendiri. Setahu saya tiap-tiap embassy yang menyewa bangunan itu adalah bagi tempoh yang pendek sahaja, iaitu 2 atau 3 tahun sahaja, sebaliknya perkhidmatan ataupun embassy kita adalah berkekalan. Di samping itu setahu saya sewa pun selalu dinaikkan tahun demi tahun dan buat sementara ini mengikut pengetahuan saya embassy di Bonn mahupun embassy Bangsa-bangsa Bersatu di New York tidak mempunyai bangunan persendirian lagi. Pada tahun 1978 apabila kita dihantarkan di New York kita dapat tahu pada masa itu kediaman Wakil Tetap kita ke Bangsa-bangsa Bersatu membayar lebih kurang US\$7,000 bagi sebulan, mungkin kadar itu telah dinaikkan buat sementara ini. Oleh yang demikian, saya menyokong pandangan yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Setapak itu, iaitu Kerajaan kita harus sejauh yang mana boleh memiliki bangunan kita sendiri.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Kangar.

4.49 ptg.

Tuan Shaari bin Jusoh (Kangar): Tuan Pengerusi, saya juga turut menyokong peruntukan yang telah diminta oleh

Kementerian Luar Negeri. Bercakap berkenaan dengan B. 31, muka surat 313, Pentadbiran Am berkenaan (b) Keselamatan dan Perhubungan.

Tuan Pengerusi, saya amatlah berbangga berkenaan keselamatan dan perhubungan di antara negara kita Malaysia dengan negara-negara luar, khasnya segi hubungan dengan negara-negara Timur Tengah, iaitu Negara-negara Islam.

Sebab saya berkata begitu, Tuan Pengerusi, boleh dikatakan negara kita menjadi satu tempat tumpuan khasnya negara-negara yang sama satu agama dengan kita sebagaimana bukti pada hari kelmarin, 24hb November satu persidangan abad ke 15 Muktamar Negara-negara Islam telah diadakan di Kuala Lumpur yang mana kita tahu telah dirasmikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Kerajaan kita. Ini sebagai satu kehormatan yang telah ditunjukkan oleh negara-negara luar khasnya negara-negara Timur Tengah, negara-negara Islam sebagaimana saya katakan tadi kepada negara kita. Bukan setakat itu sahaja bahkan kalau di persidangan-persidangan ataupun satu-satu masalah negara kita telah dipandang tinggi oleh negara-negara luar khasnya negara-negara Islam sebagaimana saya katakan tadi sebagai satu contoh juga kalau tidak silap saya pada bulan Januari, 1981 satu Persidangan Negara-negara Islam di Thaif, Mekah negara kita Islam telah dipandang sebagai sebuah negara istimewa.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, perkara (b) Keselamatan dan Perhubungan, perhubungan itu bukanlah perhubungan antarabangsa. Perhubungan itu kalau ditengok di bawahnya ialah communications iaitu pertalian ataupun surat-menyurat atau misalnya radio, TV, bukannya perhubungan (relation).

Tuan Shaari bin Jusoh: Ya, Tuan Pengerusi. Jadi, sebagaimana saya katakan tadi di segi hubungan, saya ambil dahulu hubungan negara-negara lain kerana ini ada kaitan di segi keselamatan yang membabitkan negara kita sendiri, itu maksud saya. Saya katakan ini dahulu supaya Kementerian Luar ada membabitkan perkara

itu dengan negara kita sendiri iaitu membabitkan di segi keselamatan dan segi perhubungan. Yang saya katakan tadi saya bersyukur kepada Tuhan negara kita yang mana kita ada duta-duta dan segala pegawai di luar negeri boleh dikatakan keadaan kita amat selamat walaupun kita dengar negara-negara lain kadang-kadang ditawan dan sebagainya tetapi setakat hari ini kita bersyukur kepada Allah negara kita tidak biasa berlaku lagi seperti itu. Jadi, saya berharap sangat-sangat hubungan negara kita dengan negara luar yang bertambah baik itu akan bertambah erat lagi.

Tuan Pengerusi, untuk menegaskan apa yang saya maksudkan hubungan ini saya berharap sangat-sangat kerana kita sebagai satu negara mestilah kita mementingkan tiga perkara: Pertama, keselamatan, kedua, ekonomi dan ketiga, pergaulan. Ini adalah satu perkara yang penting bagi kita untuk membawakan kebahagiaan kepada satu-satu orang khususnya kepada satu negara. Saya berharap sangat dalam segi ekonomi antarabangsa patutlah pegawai-pegawai atau konsul-konsul duta-duta kita yang ada di luar negeri hendaklah memainkan peranan yang sungguh aktif.

Saya amat dukacita kalau kita pandang di segi ekonomi walaupun eksport kita masih ada tetapi kalau kita hendak banding dengan persahabatan kita, perhubungan kita dengan negara-negara luar khususnya negara-negara Islam sendiri yang saya percaya daripada pengeluaran tempatan negara kita daripada hasil utama bijih timah dan segala-galanya, ini tentulah bukan sahaja negara kita Malaysia yang dapat menggunakan perkara itu bahkan saya percaya semua manusia akan dapat menggunakan sebagaimana saya katakan tadi bijih timah, kelapa sawit dan segala hasil bahan utama negara kita. Jadi, saya berharap sangat-sangat—bukanlah maksud saya kita sambil menyelam minum air, tetapi kalaulah tidak ada perkara itu, itu adalah perkara yang tidak baik bagi kita di samping kita berbaik-baik dengan negara luar hendaklah dititikberatkan di segi ini. Saya berharap sangat-sangat kalau kita ada hubungan dengan negara-negara mana sekalipun hendaklah kita titikberatkan di samping segi sejarah dan sebagainya maka di

segi ekonomi, bahan-bahan utama yang ada di negara kita itu hendaklah kita perlakukan dahulu di samping kita bergaul dengan negara-negara yang saya katakan tadi. Ini saya harap sangat-sangat.

Maksud saya, kalaulah satu-satu negara yang tidak memberi faedah ataupun kalau ada faedahpun terlampau sedikit, saya berpendapat patutlah kita kurangkan pegawai-pegawai kita di tempat yang berkenaan dan kalaulah ada satu-satu negarapun yang memberi faedah kepada kita di segi sosial, ekonomi termasuk juga pelajaran patutlah negara-negara berkenaan kita lipatgandakan pegawai-pegawai kita di tempat yang saya maksudkan tadi.

Tuan Pengerusi, yang mendukacitakan kita ialah berkenaan dengan pelajar-pelajar kita yang masih ada di luar negeri. Saya berpendapat ini dalam segi perkara politik dan penerangan agak saya boleh jadi kita tidak menghantar pegawai yang begitu cukup kerana saya perhatikan di sini di segi pegawai ini kita bertambah tidak begitu banyak, segi politik dan penerangan cuma lebih tahun 1982 daripada tahun 1981 iaitu sebanyak dua orang. Kalau tahun 1982 sebanyak 149 orang, tahun 1982 151 orang. Maknanya bertambah dua orang. Di segi politik bertambah dua orang. Ini pada jangka kasarnya sahaja.

Begitu juga di segi penerangan luar negeri saya tengok di sini tidak bertambah langsung. Kalau tahun 1981 76 orang, tahun 1982 pun 76 orang. Setahu saya keadaan dunia hari ini negara mana pun bertambah pesat di segi pergaulan, di segi pelajaran dan di segenap segi aktiviti. Jadi, saya fikir amat mustahil kalau kita tidak tambah untuk mencukupi bilangan pegawai-pegawai di tempat-tempat yang berkenaan.

Saya amat dukacita sebagaimana saya katakan tadi kedapatan pelajar-pelajar kita yang ada di luar negeri juga orang-orang yang ada di luar negeri tidak begitu memberi imej yang baik kepada negara kita Malaysia sedangkan kita tahu negara kita Malaysia kalau kita hendak ikut pada segi politik negara kita boleh dikatakan satu pemerintahan yang stabil walaupun kita ada cara demokrasi berpolitik tetapi saya tidak

mahulah sentuh negara mana-mana tetapi kita tidak pernah berlaku rampasan kuasa, pendekata tiap-tiap seorang Perdana Menteri tiap-tiap satu Kerajaan negeri kita akan menghabiskan masa mengikut sistem secara pilihanraya, dengan keunggulan dan sebagainya tidak seperti setengah-setengah negara.

Jadi, kalau hendak dibanding patutlah kedudukan negara kita disanjung oleh negara-negara lain khasnya orang-orang yang asal daripada negara kita sendiri tetapi masih ada kedatangan daripada setengah-setengah orang daripada negara kita sendiri yang menetap di negeri luar memburuk-burukkan negara dia sendiri baik daripada bangsa mana sekalipun, sedangkan kalau hendak dibanding apa yang saya kata tadi negara kita amatlah harmoni, di segi politik dan di segenap segi kalau hendak dibandingkan dengan negara-negara lain. Ini kalau tidak silap saya boleh jadi kekurangan pegawai-pegawai yang saya maksudkan tadi. Dengan sebab itu, saya harap supaya pegawai-pegawai yang saya maksudkan tadi. Dengan sebab itu, saya harap supaya pegawai-pegawai ini ditambah dan biarlah berbagai-bagai bidang yang ada di luar negeri, bidang pergaulan, bidang sosial dan ugama dan tidak ketinggalan langsung dalam bidang ekonomi. Ini saya harap ada pegawai-pegawai yang berkebolehan di luar-luar negeri di mana sahaja yang memberi faedah kepada negara kita balik sebagaimana saya katakan tadi yang membawa hasil kepada ekonomi. Begitu juga yang mana tempat pelajar-pelajar kita banyak menuntut seperti di London, Amerika dan sebagainya.

Tuan Pengerusi, saya amat dukacita kalau kita hendak pandang sebagai perikemanusiaan amatlah pelik bagi manusia yang dapat habuan, orang memberi kepadanya maka dia akan menentang dan mengadakan perkara tak baik kepada orang yang telah berbudi. Ini adalah satu perkara tak baik, Tuan Pengerusi. Dan saya fikir dia tidak akan berlaku demikian kalaulah dia betul-betul faham dengan keadaan dan kedudukan yang sebenarnya. Macam-macam, ada setengahnya memburukkan Kerajaan balik bila kita dapati setengah daripada yang mendapat bantuan daripada Kerajaan sendiri dan ada setengah pula dari

segi keugamaan dan penerangan kita ini, saya berharap sangat sebagaimana saya katakan dihantar pegawai yang betul-betul mahir di segi satu-satu bidang kerana kadang-kadang kedatangan setengah-setengah orang yang ada di luar negeri iaitu pelajar kita sendiri ada setengahnya kita berasa dukacita tidak mengambil tahu langsung dari segi keugamaan, tatasusila dan kebudayaan negara kita.

Tuan Pengerusi, dengan sebab itulah terdapat dua orang daripada pelajar Malaysia, walaupun tak banyak, akhirnya bila lulus di luar negeri kalau tak silap saya di Australia, sehingga membawakan mereka tidak mahu balik kepada negara ini sehingga mereka sanggup menjual kebudayaan, agama dan sebagainya. Ini perkara yang amat sedih dan serius.

Selain daripada itu, sebagaimana saya katakan tadi segi sopan santun amat mustahak dan yang sedih kadang-kadang ada setengah tidak mengambil hirau langsung dan ada setengah melampau daripada had lebih daripada patut, maka dengan sebab itulah saya harap sangat, Tuan Pengerusi, sebagaimana saya katakan tadi pegawai-pegawai ini patutlah ditambahkan dan saya bersetuju dengan pendapat kawan saya tadi kalaulah di samping menjadi Duta, Atase dan sebagainya hendak belajar semua itu kita tak halang tetapi jangan itu ditujukan jadi perkara besar, ingatlah tanggungjawab mereka dan saya berharaplah orang-orang yang menjadi pegawai itu menjadi penghubung khas untuk negara kita dengan negara yang mereka berada baik di segi pangkat Konsul, pangkat Duta, pangkat pegawai hendaklah mereka yang bertanggungjawab penuh kepada negara kita di segenap bidang kerana kita terpaksa sebagai satu negara walaupun kita memerintah dalam negara kita tetapi tidak dapat mengelakkan hubungan dengan luar negeri di segenap segi macam tulis di sini di segi ekonomi, politik dan agak saya pelajaran, ini salah satu yang mustahak walaupun tak ditulis, ini adalah hubungan yang patut kita adakan.

Jadi, di samping saya sokong peruntukan yang telah diminta oleh Kementerian ini saya berharap sangat sebagaimana saya katakan

tadi utamakan wakil-wakil atau pegawai-pegawai kepada negara-negara yang akan membawa kebaikan kepada kita di segi ekonomi khususnya kerana ini adalah satu perkara yang amat penting dan saya berharap biarlah pegawai ini semua bertanggungjawab yang jujur di samping mereka menjadi pegawai, Duta dan sebagainya akan membawa kebaikan dan menunjukkan imej negara ini kepada tempat mereka berada baikpun dari segi ekonomi.

Itulah harapan saya, Tuan Pengerusi, maka dengan itu saya menyokong penuh peruntukan yang diminta.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Kulim-Bandar Bahru.

5.05 ptg.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir (Kulim-Bandar Bahru): Tuan Pengerusi, saya ingin memberi sedikit pendapat iaitu mengenai Pentadbiran Am, Maksud B. 31 muka surat 313, Butiran 1100.

Dalam perjalanan saya ke beberapa kedutaan saya rasa agak bimbang sedikit dengan sikap dan style pegawai-pegawai kedutaan kita yang menjalankan tugas-tugas mereka. Ini bukanlah salah mereka kerana saya rasa bahawa banyak pegawai yang keluar dari universiti masuk ke Perkhidmatan Tadbir dan Diplomatik (PTD) ini, maka mereka diberi satu latihan dan mereka ditunjukkan dengan suatu style menjalankan tugas dan tanggungjawab mereka oleh pegawai-pegawai yang lebih senior daripada mereka dan itulah yang mereka anggap sebagai style dan cara yang mereka harus bertugas, malangnya style dan cara pegawai-pegawai luar negeri ini bertugas bulat-bulat dipinjam dari cara dan style perkhidmatan luar negeri British.

Pada tahun 1957 apabila kita merdeka, kita pun wujudkan perkhidmatan Luar Negeri kita, pegawai-pegawai senior pada masa itu diberi latihan oleh Kementerian Luar Negeri British, buku-buku yang dibaca, peperiksaan yang diadakan, latihan-latihan diberi semuanya adalah berlandaskan dan berkisar mengenai cara dan style perkhidmatan luar

negeri British. Bukanlah salah di situ tetapi kita tahu bahawa perkhidmatan luar negeri British ini telah pun disesuaikan beratus-ratus tahun untuk mentadbirkan suatu empayar yang begitu luas, suatu bidang tanggungjawab yang begitu luas maka sudah tentulah ini agak berlainan sangat dengan keperluan negara kita yang mana saya rasa lebih elok kalau seseorang itu dilatih menjadi jack of all trades semasa beliau di luar negeri.

Dalam British Diplomatic Service sudah tentulah pegawai-pegawai itu diberi latihan-latihan yang tertentu sebab bidang tanggungjawab mereka begitu luas maka sudah tentulah ada berbagai specialisation dan sebagainya dan oleh sebab style dan tanggungjawab British Foreign Service ini kita amalkan dengan bulat-bulat dan dipanjang-panjangkan sehingga sekarang ini maka itulah saya rasa khasnya dari segi latihan dan sebagainya, pegawai-pegawai kita memang boleh diperbaiki lagi cara mereka berkhidmat semasa di luar negeri.

Kadang-kala sekarang ini kalau kita pergi, misalnya berjumpa beberapa orang pegawai semasa mereka bertugas di luar negeri, saya tanya mereka: Kenapa kamu tidak memberi masa sedikit untuk membimbing penuntut-penuntut kita yang sedang diselewengkan pemikiran mereka, yang sedang terjerumus dalam kegiatan yang kurang sihat? Mereka menjawab: "Oh, I tidak boleh campur tangan dalam soal-soal penuntut. Kalau kita tanya pula: Kenapa kamu tak usaha kempen sedikit, sebab harga getah murah sangat di Malaysia. Bagaimanakah INRO atau negara-negara yang menjadi ahli-ahlinya hendak bersetuju untuk menaikkan harga menaikkan harga minima pasaran getah misalnya kalau kamu semua tak tolong lobi, kalau hendak harapkan semata-mata kepada Kementerian Perusahaan Utama sahaja sebab mereka tidak mempunyai network yang cukup untuk kerja-kerja yang begitu sophisticated untuk menggembeling opinion antarabangsa. Kamulah kena buat. Dia jawab: Tak bolehlah, I jaga politik saja. Kemudian pegawai ASEAN Desk ataupun United Nations Desk pun begitu juga. Inilah benda-benda yang terlalu sempit. Jadi saya rasa style dan cara pegawai-pegawai kita berkhidmat sekarang ini di luar negeri berkisar sangat

keliling protokol dan juga pembahagian tugas-tugas yang terlalu ketat.

Oleh itu, saya ingin menyarankan kepada pihak Kementerian Luar Negeri dengan sesungguhnya, dan jangan pula pihak Kementerian menjawab hanya setakat hendak menjawab tetapi saya rasa adalah satu benda yang cukup serius, diadakan latihan-latihan tertentu supaya diorientasikan sikap pegawai-pegawai diplomat kita supaya lebih sesuai untuk menjaga kepentingan Malaysia, kepentingan Malaysia yang agak peculiar yang agak berlainan sedikit di luar negeri. Ini perkara yang penting, tak mahu lagilah yang berkisar mengenai cara dan style British Diplomatic Service.

Dalam hubungan ini sebagaimana yang telah saya katakan misalnya satu keadaan yang cukup mengecewakan kami Ahli Parlimen yang terpaksa hidup dengan penoreh-penoreh getah, pergi memberi alasan berbagai alasan, kononnya harga minima getah kita akan dinaikkan dan sebagainya. Lepas itu ada pula satu persidangan antarabangsa di Kuala Lumpur begitu tinggi harapan semua, kadang-kadang raykat di kampung pula menunggu-nunggu sama ada persidangan di Kuala Lumpur yang baru-baru ini, bersidang INRO mungkin dapat menaikkan harga minima pasaran getah, mungkin kita dapat menjual getah lebih banyak lagi dan sebagainya dan dengan itu keadaan mereka di luar bandar dapat sempurna kembali tetapi malangnya ini telah tidak berjaya kerana masakan dalam satu persidangan antarabangsa yang begitu kita boleh memujuk kuasa-kuasa yang banyak mempunyai kepentingan mereka itu bersetuju dengan keadaan kita. Tetapi kalau lobi-melobi itu sudahpun dijalankan oleh pegawai-pegawai kita di luar-luar negeri dengan Kerajaan-kerajaan mereka sudahpun dijalankan terus-menerus ataupun sudah dijalankan sebelum mereka ini datang di Kuala Lumpur, maka sudah tentulah lebih mudah lagi untuk kita memujuk mereka supaya ada sesuatu persetujuan. Tetapi ini malang 1,000 kali malang tidak pernah dilaksanakan cuma sekadar menjawab surat, fail dan sebagainya.

Soal ini pihak Kementerian Luar Negeri memang saya tahu ada pegawai-pegawai

mereka yang ditugaskan untuk menjaga economic desk dan sebagainya di Kedutaan-kedutaan Luar Negeri sebagai Second Secretary (Economy), First Secretary (Economy). Biarlah kerja-kerja mereka ini diberi latihan khusus atau latihan tegas supaya mereka dapat complement usaha-usaha yang dijalankan oleh Primary Industries Ministry misalnya ataupun Kementerian-kementerian lain mengenai keperluan-keperluan negara iaitu mengenai commodity agreement, harga-harga pasaran bahan-bahan utama kita dan sebagainya. Ini penting sangat. Jadi itulah sekali lagi saya menyarankan dengan sesungguhnya kepada pihak Kementerian tolonglah adakan satu latihan khas untuk mengorientasikan sikap dan cara memikir serta style perkhidmatan pegawai-pegawai ke luar negeri. Kalau dihantar ke INTAN sahaja tidak cukup, kerana itu adalah latihan-latihan yang diberi untuk tujuan-tujuan yang lain.

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh di muka surat 317 iaitu saya hanya hendak menokok tambah sedikit apa yang telah pun dikatakan oleh rakan-rakan saya sebelum ini. Tetapi ini juga saya rasa sedih sekali, sedangkan saya ingat sewaktu saya menjadi penuntut di luar negeri 15 tahun dahulu pun pernah dibangkitkan dan pernah juga dijanji, tetapi apabila saya pergi ke Birmingham baru-baru ini, saya dapati perkara ini belum lagi dilaksanakan. Penuntut-penuntut kita di luar negeri yang kita agak risau mengenai cara mereka ini berfikir sudah agak berlainan sangat dengan cara yang kita kehendaki, kita begitu risau, tetapi bolehkah kita menyalahkan mereka sedangkan surat khabar yang mereka terima oleh Malaysian Students Department di Birmingham adalah suratkhbar yang dua bulan baru diterima di sana? Ini satu kecuaiian yang saya tidak dapat faham bagaimana ianya boleh berlaku, sedangkan itu satu perkara common sense sahaja. Suratkhbar itu saya dapati dihantar oleh Bahagian Penerangan Luar, Kementerian Luar Negeri, dihantar seminggu sekali, itupun tidak apalah seminggu sekali untuk menjimatkan wang Kerajaan. Suratkhbar ini dihantar dengan diplomatic bag, dihantar terus kepada Kedutaan kita ataupun High Commission.

Saya ambil contoh di United Kingdom dihantar kepada Malaysian High Commissioner di London dan di sana tidur pula seminggu atau dua minggu sementara pegawainya membuka bag dan sebagainya untuk dihantar ke Malaysian Students Department di London dan dari sana pula tidur lagi 2-3 minggu kerana pegawai perlu masa untuk hendak agih-agihkan suratkhbar dan sebagainya, selepas itu pula barulah diedarkan kepada badan-badan penuntut kita ataupun kepada Malaysian Students Centre, ke merata-rata dua bulan. Kalau di Kuala Lumpur lagi mereka ini bungkus-bungkus suratkhbar itu dengan mel yang paling murah dihantar terus, saya rasa mungkin dua minggu suratkhbar ini boleh sampai terus ke tempat-tempat atau pusat-pusat penuntut-penuntut itu. Ini satu perkara yang begitu mudah untuk memikir, tetapi perkara yang sudahpun dijanjikan 15 tahun mengikut pengalaman saya sendiri, tetapi sehingga sekarang belum lagi dilaksanakan.

Saya nampak inilah satu classic example, pembaziran wang, satu benda yang begitu senang dan mudah difikir, tetapi tidak boleh dilaksanakan. Saya minta maaf, tetapi saya haraplah perkara ini dapat diperbetulkan dengan kadar segera.

Tuan Pengerusi, saya pergi kepada muka surat 318 pula iaitu mengenai Butiran 2800 dan seterusnya Butiran 3300 mengenai Penyelenggaraan dan Pembaikan Yang Dibeli dan juga Butiran 3300 mengenai Perabut dan Alat Kelengkapan dan sebagainya.

Sebagaimana Tuan Pengerusi mungkin setuju Kedutaan-kedutaan kita di luar negeri adalah Malaysia in miniature atau Malaysia kecil mencerminkan apa dia Malaysia, oleh sebab itu saya rasa berpatutanlah kalau kita memberi wang atau peruntukan yang lebih sedikit supaya Kedutaan-kedutaan kita itu benar-benar dapat mencerminkan Malaysia yang begitu efficient, Malaysia yang begitu teratur, Malaysia yang begitu kian maju, tetapi kadangkalanya kalau kita masuk ke satu-satu Kedutaan, masuk sahaja first impressionnya yang begitu penting kepada sesiapa sahaja, first impression perabotnya buruk, tempat receptionnya yang begitu tidak

teratur dan tidak kemas. Jadi impression orang luar sudah tentulah berkata inilah Malaysia, sedangkan dalam pejabat yang begitu kecil pun tidak dapat ditadbir dengan cara begitu berkesan dengan licin. Pernah juga baru-baru ini saya pergi ke Indonesia duduk dua minit, kerusi pun pecah. Jadi saya bertanya, kenapakah tidak minta duit? Malulah macam ini. Dia kata hendak buat apa, tahun demi tahun minta tetapi tidak dapat, dapat pun sedikit sangat.

Saya rasa bukanlah salah Kerajaan, tetapi kebanyakan Ahli-ahli Parlimen tahun ini salah di segi peraturan-peraturan Kerajaan, salurannya tidak betul dan entah di mana jammed maka tidak sampai ke pengetahuan Treasury mungkin, ataupun tidak diyakinkan benar-benar kepada Treasury. Ini penting. Tetapi kalau Kementerian Luar Negeri tiap-tiap tahun kumpulkan segala permohonan dari semua Kedutaan, selepas itu buat satu master permohonan, selepas itu diposkan pergi kepada Treasury, tetapi tidak ada suatu mesyuarat untuk menyakinkan Perbendaharaan bahawa perkara ini penting, maka sudah tentulah Treasury buat jawapan begitu juga, dipotong-potong ikut suka, maka benda itu tidak sampai. Jadi tidak ada kesungguhan dari segi pihak Kementerian Luar Negeri untuk membela dan memajukan kepentingan mereka itu. Jadi saya berharap dalam membentangkan peruntukan mereka pada tahun hadapan supaya ada kesungguhan yang lebih lagi supaya peruntukan itu boleh diperolehi dan biarlah imej Kedutaan-kedutaan kita di luar negeri itu diperbaiki iaitu dengan adanya facade bangunan yang indah dan cantik dan juga perabot-perabot yang molek dan keadaan-keadaan yang teratur.

Akhir sekali, Tuan Pengerusi, saya pergi ke muka surat 320 iaitu mengenai Pembangunan, Pejabat-pejabat dan Bangunan-bangunan di Seberang Laut. Saya juga ingin hanya setakat menokok tambah apa yang telah pun diperkatakan oleh rakan-rakan saya sebelum ini iaitu tentang perlunya diadakan bangunan-bangunan kita sendiri di luar negeri, sama ada bangunan-bangunan itu dibeli ataupun kita beli tanah sahaja dan mendirikan bangunan-bangunan yang agak boleh disesuaikan dengan corak kebudayaan

dan rupa bentuk Malaysia. Tetapi entah apa sebabnya sengaja-ngaja perkara ini dilambatkan-lambatkan di luar negeri.

Saya nampak di mana-mana sahaja pegawai-pegawai di luar negeri dia lebih suka untuk menyewa bangunan-bangunan kedutaan dan juga untuk menyewa bangunan-bangunan kediaman sama ada bangunan kediaman Duta ataupun pegawai-pegawai tinggi. Sudahlah dia suka sewa yang mana dia rundingkan sendiri, tetapi dia minta pula bayar advance payment 3-4-5 tahun, ini mereka suka sangat iaitu hendak sewa mereka runding sendiri, selepas itu tuan punya rumah dia hendak 3-4-5 tahun advance payment, panjang sangat ini jadi kesukaan sangat. Jadi biarlah desakan dan kesungguhan itu datang dari Kementerian Luar Negeri. Satu dasar yang bersungguh-sungguh supaya seberapa boleh kita adakan bangunan-bangunan pejabat kita sendiri dan juga rumah-rumah duta ataupun pegawai-pegawai kita sendiri.

Saya ambil satu contoh untuk hendak membuktikan apa yang saya katakan. Jangan pergi jauh, ke Indonesia sahaja—kita ada satu bidang tanah yang begitu luas, kalau tidak salah saya kita beli 10 tahun dahulu. Sebidang tanah yang begitu luas, yang begitu cantik dan di satu tempat yang begitu prestigious, begitu menarik tetapi entah apa sebabnya tidak mahu mendirikan bangunan kita, sedangkan di atas tanah itu cukup untuk mendirikan pejabat kedutaan kita, rumah duta mungkin juga 3—4 bangunan lagi untuk pegawai-pegawai kita yang kanan atau sebagainya. Tetapi entah apa sebabnya kita lebih suka untuk menyewa bangunan-bangunan dengan membayar pula advance payment, advance rental bertahun-tahun—4-5 tahun. Kalau kita buat perhitungan yang mudah dan singkat sahaja, kita tahu sewa yang kita bayar 3-4 tahun untuk semua kediaman-kediaman dan pejabat sahaja, misalnya cukup untuk membina satu kompleks bangunan-bangunan yang indah di sebidang tanah kita sendiri. Kalaulah dikaji perkara ini di Indonesia sahaja, saya rasa pihak Kementerian, pihak Menteri, pihak Setiausaha Parlimen akan sedar tentang sikap yang perlu diperbetulkan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang.

5.22 ptg.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim (Batang Padang): Tuan Pengerusi, saya bangun menyokong peruntukan Kementerian Luar Negeri. Saya hendak bercakap mengenai muka surat 313, B.31 Butiran 1100—Gaji dan Upahan, Program (1).

Tuan Pengerusi, dalam dunia ini negara sedang menempuh inflasi, oleh itu pegawai-pegawai kita di luar negeri merasa gelisah kerana kenaikan harga-harga barang di luar negeri begitu tinggi. Oleh kerana hendak menjaga imej ataupun taraf pegawai-pegawai di Kedutaan kita di luar negeri supaya mereka jangan dipandang kecil oleh negara-negara lain, sepatutnya Kementerian Luar Negeri ini memberi satu peruntukan elaun sementara, sementara inflasi dunia ini berjalan. Apabila menurun sahaja inflasi ini, bolehlah ditarik balik ataupun dikecilkan dengan cara beransur-ansur.

Tuan Pengerusi, saya juga menekankan di sini sebagaimana rakan saya, Ahli Yang Berhormat dari Kulim-Bandar Bahru berkaitan dengan pegawai-pegawai kita di luar negeri patutlah diadakan latihan khas atau diorientasikan kerana yang mana setahu saya pegawai-pegawai kita di luar negeri ini apabila mereka keluar dari institusi-institusi pengajian tinggi terus masuk berkhidmat sebagai pegawai luar negeri. Apabila mereka ini ditempatkan di luar negeri, terasalah kepada diri mereka sebagai orang asing daripada orang dalam negeri ini. Kadang-kadang mereka ini seperti kata pepatah Melayu kacang lupakan kulit ataupun buah tidak mengenal pohonnya lagi, kerana apabila dipandang sahaja negara-negara luar itu, mulalah mereka ini membeza-bezakan keadaan negaranya sendiri dengan mengatakan tidak layak negeri kita, inilah rupa orang politiknya, inilah rupa bentuk pemerintahannya dan mula memperkecil-kecilkan. Satu negara, katalah Amerika, mereka telah merdeka sejak 200 tahun tetapi kita baru 24 tahun, jadi itulah yang hendak dibeza-bezakan. Kadangkala apabila kita keluar negeri terdengar mereka mengatakan

macam mana negara kita tidak ada "open mind", fikiran tidak terbuka, cuba tengok Amerika. Jadi rasa saya sangat kesal perkara ini dibangkit-bangkitkan kerana negara kita dengan penduduknya yang berbagai-bagai kaum, majmuk. Orang di sana walaupun dia hitam, coklat atau putih tetapi mereka itu American, jadi tidak boleh. Boleh jadi kalau kita bagi "open mind" pengganas pun boleh menulis suratkhobar, tidak ada salah. Sepatutnya mereka jangan memikirkan atau membanding-bandingkan negara yang mereka telah dihantar itu dengan memperkecil-kecilkan negara kita.

Saya mencadangkan kepada pihak Wisma Putra atau Kementerian Luar Negeri menyiasat, kalau didapati mana-mana pegawai kita yang sudah mula lupa kan daratan itu, ditarik balik dan dibawa ke mari, diorientasikan ataupun kalau dapat ditukarkan ke Kementerian lain, jangan dia berada di negara itu, biar dia sedar dan baru dia tahu. Kalau perlu pula atau kalau teruk sangat, dibuang kerjanya.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya menyokong pendapat Ahli Yang Berhormat sahabat saya tadi supaya mereka ini biarlah beridentitikan sebagai orang Malaysia yang betul-betul cintakan Malaysia.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya menyentuh muka surat 313, B. 31, Butiran 1100, Program (2) Politik.

Saya hendak bertanya kepada Kementerian Luar Negeri, keadaan yang akhir-akhir ini pihak British berasa begitu bongkak apabila memberi layanan kepada pihak negara kita ini mengenai pembelian syer-syer dan sebagainya. Mereka telah mengubah syarat-syarat dengan begitu ketat dan akhir-akhir ini sehinggakan kontrak-kontrak kita pun mesti melalui Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Inilah bukan sahaja Perdana Menteri yang tidak digemari oleh pihak British dengan menukar-nukar caranya itu, tetapi rakyat negara kita inipun berasa kecil hati kerana kita di zaman ini bukan lagi di bawah pemerintahan penjajah. Mereka ingat kita ini di bawah pemerintahannya sebagai anak jajahannya boleh diperkotak-katikkannya lagi.

Oleh itu saya haraplah supaya pihak British ini menukar sikapnya dan mintalah Kementerian Luar Negeri memberi jawapan apakah sikap British demikian dilakukannya.

Tuan Pengerusi, begitu juga saya hendak bertanya kepada Kementerian Luar Negeri berkenaan dengan Perjanjian Laut Antarabangsa yang mana pihak Presiden Carter dahulu.....

Tuan Pengerusi: Dalam Butiran berapa, Yang Berhormat?

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: B. 31, Butiran 1100 Program (2) (a) Politik.

Tuan Pengerusi: Muka berapa?

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Muka surat 313. Jadi Perjanjian Laut Antarabangsa ini saya masih musykil lagi kerana semasa Presiden Carter dahulu hendak membuat satu Perjanjian Laut Antarabangsa tetapi apabila Presiden Reagan, dia enggan untuk menandatangani. Ini adalah melibatkan negara-negara kecil, negara-negara membangun berasa tidak puas hati kerana ini adalah satu cengkaman kuasa-kuasa besar supaya khazanah-khazanah dari dasar laut itupun untuk kepentingan mereka kerana saya percaya kalaulah dapat biarlah pihak kuasa-kuasa besar ini, Perjanjian Laut Antarabangsa ini buat projek usahasama bagi mendapat nikmat seluruh negara-negara terutama Asia dan Afrika mendapat nikmat.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, berkenaan dengan Program (1) Pentadbiran Am, Keselamatan dan lain-lain lagi hingga (2) Politik dan Penerangan ada berkaitan semua dengan perbelanjaan pentadbiran bukan fasal dasar lagi. Kalau boleh Yang Berhormat tumpukan kepada perkara pentadbiran sahaja, kewangan dan bukan kepada dasar lagi.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Pengerusi, saya menyentuh Program (2) (a) Politik, Program (2) (b) Penerangan Luar negeri.

Penerangan Luar negeri sangatlah mustahak untuk mengenalkan negara kita kepada negara-negara luar yang mana setengah-setengah bangsa di luar negeri kita ini tidak tahu di manakah Malaysia.

Misalnya, di United Nations sana di dalam bangunan begitu besar, banyak negara-negara di Afrika menghadiahkan berbagai-bagai bentuk sama ada bentuk patung, negeri Jepun memberi satu loceng, loceng keamanan atau keselamatan dunia dan negeri-negeri di Afrika menunjukkan barang-barang hitam ditegakkan di tepi-tepi itu, tetapi Malaysia tidak ada.

Saya mencadangkan supaya Kementerian Luar Negeri menyediakan satu peruntukan untuk meletakkan langsir ataupun satu kain yang menudung dinding iaitu tirai. Cuba kita beri satu tirai buatkan gambar lukisan ataupun batik dibuat gambar Malaysia, tuliskan perkataan "Malaysia" dengan besar, tiga tahun sekali ditukar, kalau tidak lusuh, warnanya hilang. Jadi adalah sumbangan ataupun pengenalan kita kepada luar negeri. Semua negara-negara yang masuk ke dalam United Nations, itu tahu: inilah hadiah daripada negara Malaysia.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu berbalik saya kepada muka surat 319—Perabot dan Lengkapan, Program (1) Butiran 3300.

Perabot dan kelengkapan di rumah-rumah pegawai-pegawai kita sama ada di Kedutaan atau Pesuruhjaya Tinggi-Pesuruhjaya Tinggi kita di luar negeri ini biarlah mencerminkan kebudayaan negara kita iaitu dengan meletakkan bangunan-bangunan rumah Minangkabau yang dibuat di Kuala Lumpur ini ataupun patung-patung serta gambar-gambar yang beridentitikan Malaysia. Setengah-setengah pegawai kita diletakkannya gambar patung dari Pulau Bali. Jadi orang berkata ini adalah wakil dari Kedutaan Bali agaknya, Indonesia. Jadi biarlah sesuai dengan kedudukan pegawai-pegawai kita di luar negeri ini dengan keadaan bentuk-bentuk perhiasan dan perabutnya, biarlah didatangkan dari Malaysia janganlah kita menghias sebagaimana orang-orang di London kita letak macam bentuk barat juga,

tidak ada menunjukkan yang kita itu datang dari Malaysia untuk mengenalkan negara kita ini. Dan setengahnya ada pula kalau dia duduk di Britain, isterinya Inggeris, itu lagi teruk.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*)

Tuan Pengerusi: Apa dia yang teruk?

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Kalau pegawai kedutaan kita isterinya orang barat, dia duduk di barat lagi teruk daripada perhiasan yang ada itu.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya juga hendak menyebut muka surat 320, Butiran 1. Pejabat-pejabat dan Bangunan di Seberang Laut.

Pejabat-pejabat ini saya rasa memang sudah banyak kawan-kawan kita Ahli-ahli Yang Berhormat lain bercakap, kita rasa terhina sedikit kalau dibandingkan dengan negara-negara yang begitu kecil telah ada mempunyai rumah-rumah dan pejabat-pejabatnya sendiri. Kalau kita kata kita telah berada di bawah penjajahan British, pejabat kita di luar negeri, di London sana lebih indah, indah lagi Kedutaan Indonesia daripada Kedutaan kita. Ini menunjukkan kelemahan yang terdapat kepada bangunan-bangunan di luar negara kita yang mana kita masih menyewa lagi di mana-mana juga. Sebahagian sahaja kita baru membeli tetapi didapati lebih banyak kita menyewa dengan menggunakan wang bermillion-million ringgit. Oleh itu, saya berharap kepada Kementerian Luar Negeri supaya membeli rumah, tanah sekali supaya disediakan dengan pejabat, rumah dan sebagainya supaya tidak lagi kita menyewa jauh dari segi keselamatan dan sebagainya.

Tuan Pengerusi, akhirnya saya menyokong penuh permohonan dari Kementerian Luar Negeri. Sekian.

Tuan Pengerusi: Saya akan minta Yang Berhormat Menteri atau Setiausaha Parlimen menjawab pada pukul 6.15. Kalau begitu 15 minit tiap-tiap seorang. Jemput Yang Berhormat dari Tanjong Karang.

5.35 ptg.

Tuan Abdul Shukur bin Haji Siraj (Tanjong Karang): Tuan Pengerusi, saya menyokong penuh peruntukan yang dikehendaki oleh Kementerian Luar Negeri bagi tahun 1982 ini. Di samping itu, izinkan saya memperkatakan beberapa perkara yang berkenaan di bawah Kementerian Luar Negeri ini.

Tuan Pengerusi, muka surat 313, Maksud Bekalan 31, Butiran 1100 yang ditunjukkan—Gaji dan Upahan pada Program 1 iaitu Pentadbiran Am dalam Pecahan (a), (b) dan (c).

Tuan Pengerusi, dalam masalah ini saya selalu benar mendengar tohmahan-tohmahan yang diberikan terhadap pegawai-pegawai kita di Kedutaan di luar negeri seolah-olah mereka itu banyak benar membuat kesalahan. Oleh itu, saya suka menimbulkan di sini adakah Kementerian Luar Negeri ini telah memberikan garis panduan dan tugas-tugas tertentu kepada pegawai-pegawai kita yang menjalankan tugas di Kedutaan Luar-luar Negeri ini. Jika telah ada garis panduan bagi mereka menjalankan tugas-tugas yang tertentu yang diamanahkan kepada mereka adakah semakan balik bagi menentukan yang pegawai-pegawai kita itu ada menjalankan tugas dengan memuaskan ataupun tidak. Sekiranya Kementerian Luar Negeri ini tidak memberikan garis panduan yang kemas ataupun tidak menentukan tugas-tugas tertentu kepada pegawai-pegawai kita di Kedutaan Luar Negeri ini maka tidak dapat kita menyalahkan jika perkara yang mereka jalankan itu kurang memuaskan beberapa pihak yang tertentu. Kalau kita besit sahaja keluarga kita tanpa kita menunjuk apa yang patut dibuatnya, saya berpendapat itu adalah kurang adil. Oleh itu hendaklah kita tunjukkan kepada mereka apa yang patut dibuatnya mengikut kehendak Kerajaan kita dan rakyat negara ini.

Tuan Pengerusi, dalam Program (2) Politik dan Penerangan iaitu pecahan (a) Politik dan pecahan (b) Penerangan.

Pada masa-masa yang lalu kita selalu mendengar ada rakyat di negara ini berusaha menyebarkan berita di luar-luar negeri

memburukkan Kerajaan kita dalam beberapa segi, antaranya ialah masalah politik. Mereka menuduh tentang menyalahgunakan demokrasi dan lain-lain lagi. Perbuatan yang demikian adalah secara langsung menunjukkan mereka itu menentang hasrat rakyat dan keputusan rakyat. Jika negara-negara asing mempecayai perbuatan-perbuatan manusia golongan ini tentulah masalah kemasukan pelaburan luar negeri akan terjejas dan barbagai-bagai kerugian lagi akan menimpa negara kita dalam peringkat gabungan antarabangsa ini. Oleh itu, saya menganggap perbuatan ini adalah satu jenis pengkhianatan yang perlu dimusnahkan demi kepentingan rakyat dan negara kita.

Tuan Pengerusi, satu lagi perbuatan yang perlu diambil berat ialah adanya tokoh-tokoh politik di negara ini pergi melancang ke luar negeri dan menemui penuntut-penuntut kita di negeri yang berkenaan dan memberikan dakwahnya mengikut selera mereka. Dengan cara itu penuntut-penuntut kita menjadi keliru dengan keadaan yang sebenar.

Tuan Pengerusi, untuk mengatasi perbuatan-perbuatan yang tidak menyenangkan ini, saya berpendapat kedutaan kita di negeri-negeri asing hendaklah dilengkapi dengan pegawai-pegawai yang mencukupi supaya dapat memberikan penerangan yang sebenar mengenai negara kita.

Tuan Pengerusi, pada butiran yang sama, Program (3) Ekonomi dalam pecahan (a) ASEAN dan pecahan (b) Ekonomi Antarabangsa.

Walaupun ASEAN satu kumpulan kecil yang terdiri dari negara-negara kecil tetapi ekonominya adalah kukuh disebabkan oleh kekayaan hasil semula jadi. Kebetulan pada kedudukannya di satu kawasan yang strategi di antara dunia barat dan dunia timur. Kekukuhan pakatan dalam ASEAN dari segi ekonomi adalah memberi peluang kepada rakyatnya mendapatkan sebahagian besar bahan-bahan perlu untuk kehidupan sehari-hari. Ada negara dalam ASEAN yang mengeluarkan bahan makanan dengan banyaknya, ada pula yang mengeluarkan hasil logamnya dan hasil petroleum pun terdapat juga di dalam negara ASEAN ini. Oleh itu

pakatan ekonomi negara-negara ASEAN sudah layak mendirikan industri-industri berat yang boleh mengeluarkan kenderaan-kenderaan dan membuat senjata yang perlu di rantau berkenaan ini. Pendek kata hasrat negara-negara ASEAN untuk menjadikan rantau aman, bebas dan berkecuali di kawasan ini adalah layak jika dikaji daripada kedudukan ekonomi dan hasil pengeluaran negara-negara yang berkenaan itu.

Tuan Pengerusi, apabila kita memikirkan kegiatan negara kita dalam arena pergolakan ekonomi antarabangsa dapatlah kita menyedari bahawa kekuasaan dan pengaruh tiada di tangan kita walaupun kita banyak mengeluarkan hasil yang diperlukan oleh dunia tetapi untuk menentukan nilai dan harga hasil keluaran kita itu tiada di tangan kita. Oleh itu kita sangat mengharapkan kepada Kementerian Luar Negeri ini supaya dapat melihat dan mencari jalan agar perhubungan ekonomi antarabangsa kita dapat meluas keseluruhan negara di dunia ini yang bersesuaian pula dengan sikap kita bebas dan berkecuali.

Dalam mencapai hasrat ini, saya berasa bimbang kerana peruntukan yang disediakan sebanyak \$371,200 itu adalah kemungkinan tidak mencukupi.

Tuan Pengerusi, dalam saat kita sangat perlu memasarkan bijih timah misalnya tiba-tiba Amerika Syarikat pula hendak menjual bijih timah di dalam simpanannya. Perkara-perkara yang demikian selalu benar berlaku dan saya percaya jika kita membuat tindakan bersendirian mungkin tidak memberi apa-apa kesan kepada negara besar itu. Oleh itu kita perlu membuat tindakan bersama dengan negara-negara pengeluar yang lain supaya dapat diberi pertimbangan yang sewajarnya oleh negara Amerika tersebut.

Tuan Pengerusi, sekali lagi saya menyokong peruntukan yang diberi kepada Kementerian Luar Negeri ini.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Ulu Muda, lepas itu Yang Berhormat dari Panti, kemudian Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menjawab.

5.44 ptg.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut (Ulu Muda): Tuan Pengerusi, ingin saya mengambil bahagian bersama dengan rakan saya berkenaan dengan peruntukan yang diminta oleh Kementerian Luar Negeri di dalam Dewan yang mulia ini. Saya ingin merujuk kepada muka surat 313, Butiran 1100 Pentadbiran Am.

Ramai rakan-rakan saya memberi teguran bahawa pegawai-pegawai di kedutaan kita baik di Wisma Putra mahupun di kedutaan kurang mendapat latihan dan sebagainya dan sikap-sikap sepertimana yang dibangkitkan oleh sahabat karib saya dari Kulim—Bandar Baru itu adalah jelas sememangnya berlaku.

Sebagai contoh baru-baru ini seorang sahabat saya Ahli EXCO daripada Pulau Pinang yang bertanggungjawab ingin melihat sendiri penuntut-penuntut kita di England. Beliau pergi berjumpa salah seorang pegawai di Wisma Putra meminta kebenaran supaya beliau boleh ditemui oleh penuntut-penuntut. Dijawab oleh salah seorang pegawai secara negatif, beranikah Yang Berhormat hendak berjumpa atau hendak menemui penuntut-penuntut di sana? Mereka akan ganyang Yang Berhormat. Cakap-cakap yang semacam ini kalau boleh mintalah disingkirkan oleh mana-mana pegawai daripada Wisma Putra ataupun di kedutaan kita. Ini adalah tidak memberi perangsang langsung kepada pegawai-pegawai yang bertanggungjawab. Ahli-ahli politik yang bertanggungjawab hendak menemui penuntut-penuntut kita di sana, dihalang oleh mereka dengan jawapan-jawapan yang negatif.

Tuan Pengerusi, bukan semua kedutaan kita, bukan semua pegawai-pegawai kita di luar negeri tidak baik.

Saya beri contoh, kedutaan kita berasa bangga kepada Kerajaan kita kerana melantik seorang Duta Besar di Arab Saudi, Yang Berhormat Dato' Sri Haji Kamaruddin bin Haji Mohd. Isa. Kalaupun jemaah-jemaah haji balik daripada Mekah daripada 22,000 yang pergi tahun ini mungkin 21,000 akan menemui kedutaan kita di atas sikap bertimbang rasa, peranan yang dimajukan oleh Kedutaan Besar kita di Arab Saudi. Demikian juga pegawai-pegawai mereka di Arab Saudi begitu dedikasi

sekali menjalankan tugas. Oleh kerana kita tengok Duta Besar kita menjalankan tugas begitu sempurna sekali untuk memperkenalkan imej negara kita di Arab Saudi ataupun di Timur Tengah, kita percaya dan kita minta Kementerian Luar Negeri ataupun Wisma Putra apabila hendak memilih Duta-duta Besar itu, kalau boleh janganlah ambil mereka yang berumur 60 tahun, sudah berpencen bertahun-tahun yang mana sikap mereka tidak begitu lagi berminat hendak menjalankan tugas.

Kalaulah ketua, Duta Besar atau High Commissioner kita begitu sikapnya, bagaimana kita hendak salahkan pegawai-pegawai bawahan. Ini adalah satu pandangan saya supaya memilih Duta Besar yang hendak dihantar ke luar negeri itu biarlah mereka yang betul-betul bertanggungjawab dan sanggup hendak menjalankan tugas memperkenalkan negara Malaysia kepada negara luar.

Tuan Pengerusi, bercakap mengenai pegawai, apabila saya pergi ke India baru-baru ini, saya berjumpa seorang pegawai kedutaan kita di sana. Beliau ada merungut mengatakan isteri dan anaknya berada di Malaysia, sedangkan beliau bertugas di sana. Saya juga simpati dengan pegawai tersebut kerana beliau meminta isterinya yang bekerja di Kuala Lumpur supaya ditukar ke kedutaan. Ini juga tidak diberi pertimbangan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam. Perbuatan yang semacam itu membuatkan pegawai-pegawai kita di luar negeri berasa keciwa, berasa macam hampa kepada Kerajaan kita sendiri. Oleh yang demikian, kalaulah ada kes yang semacam ini, perlulah pihak Kerajaan menimbangkan supaya isterinya juga boleh ikut bersama di tempat suaminya bertugas.

Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Program (2) Politik dan Penerangan.

Di saat-saat akhir ini banyak sangat dicakapkan oleh dunia khususnya negara Britain di atas sikap yang diambil oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita. Mereka sangka bahawa oleh kerana inilah kali pertamanya Perdana Menteri Malaysia bukan dapat didikan daripada England maka sebab itulah Perdana Menteri kita bersikap

demikian. Ini tidak betul. Kita ucapkan syabas kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita di atas sikap berani beliau menentang apa yang difahamkan oleh Kerajaan British ataupun rakyat British terhadap negara kita. Sikap yang diambil itu perlu diteruskan oleh Yang amat Berhormat Perdana Menteri. Sikap yang tegas dan berani, percayalah bahawa seluruh rakyat di dalam negara ini berdiri teguh di belakang. Yang Amat Berhormat itu. Kerana Kerajaan British dan rakyat British pada hari ini masih menyangka yang kita masih lagi menjadi salah satu negara di bawah takluknya. Dengan sebab itu perbuatan-perbuatan mereka itu selalu mencemarkan negara kita.

Sebagai contoh, tuan Pengerusi, apabila berlaku peristiwa 13hb Mei, 1969, dan apabila kapal pendatang haram masuk ke Port Klang yang bernama Hai Hong, begitu buruk sekali diconteng oleh rakyat British terhadap negara kita.

Lagi satu mengenai masalah ekonomi. Mereka memburuk-buruk mengecil-kecilkan kebolehan negara kita, kerana pada suatu masa dahulu kita adalah di bawah mereka. Saya mengucapkan syabas kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di atas tindakan yang diambil sejak akhir-akhir ini, sama ada Kerajaan British atau pun rakyat British mereka masih ada sikap, dengan izin, divide and rule, Kerajaan British dan rakyat British masih hendak melaga-lagakan rakyat Malaysia yang duduk begitu aman, damai di dalam negara yang merdeka dan berdaulat ini. Teruskanlah sikap yang sedemikian Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kerana kita tahu seluruh rakyat berkenaan dan menyokong serta berdiri teguh di belakang Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang kita kasihi ini.

Tuan Pengerusi, saya mendapat faham juga sikap British, ada orang kita pergi ke England ditanyanya oleh orang British sungguhpun dia tahu benar-benar, bahawa kita tidak lagi duduk di atas pokok-pokok kayu, ditanya pokok macam mana orang Melayu duduk di Malaysia. Ini adalah satu pertanyaan yang sengaja menghinakan negara kita, sengaja menghina rakyat Malaysia. Tetapi nasib baik kawan yang menjawab itu pun bagus, pandai.

Dia kata, betul rakyat Malaysia khasnya orang bumiputera duduk di atas pokok tetapi High Commissionernya duduk lebih tinggi pokok daripada kita, dia jawab begitu.

Saya ucapkan syabas kepada seorang ahli politik veteran yang memberi jawapan semacam itu, kerana ini kita tidak boleh salahkan mereka juga kononnya di dalam Muzium di England itu masih ada lagi buku-buku yang menceritakan bahawa kita duduk di atas pokok kayu. Ini perlu diambil peranan oleh Duta Besar kita di sini bagaimana hendak mengelakkan, bagaimana boleh memberi penerangan kepada rakyat British—orang-orang puteh ini janganlah ada perasaan yang semacam itu, kerana kita pada hari ini telah merdeka dan kita berdiri tegak di atas kaki kita sendiri. Kita tidak boleh bergantung kepada apa yang mereka hajat untuk mereka.

Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada muka surat 313 juga dalam Program (2) Politik dan Penerangan.

Bercakap berkenaan dengan politik dan juga penerangan luar negeri nampaknya kita tidak begitu berkesan pada hari ini mungkin juga salahnya Wisma Putra hantar Duta-duta macam saya katakan tadi, orang-orang yang telah pun berumur 60-70 tahun.

Kalau boleh saya ingin menyarankan kepada Wisma Putra di masa-masa hadapan ini, kalau hendak hantar orang menjadi Duta di luar negeri, contohilah sepertimana kita hantar Duta ke Arab Saudi, seorang Wakil Rakyat, seorang ahli politik dan sebagaimana cara beliau menjalankan kerja di sana dan bagaimana eratnya perhubungan Duta Besar kita dengan pegawai bawahannya sehingga mereka lupa bekerja kadang-kadang 24 jam, saya ucapkan syabas. Itu membuktikan bahawa orang-orang politik juga boleh menjadi Duta Besar bukan pegawai-pegawai tinggi yang sudah bersara sahaja yang layak menjadi Duta Besar.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin merujuk kepada muka surat 320, P. 31 yang telah pun dicakapkan oleh sahabat-sahabat saya dalam Dewan yang mulia ini berkenaan dengan pejabat-pejabat dan bangunan-bangunan di seberang laut.

Saya bersetuju dengan pendapat-pendapat yang diberikan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang, Kulim—Bandar Bahru bahawa kita kurang sangat memberi perhatian kepada rumah-rumah ataupun pejabat-pejabat pegawai kita di luar negeri. Kita kurang benar, sebab peruntukan \$45.28 juta ini, saya agak tidak boleh buat apa-apa, sedangkan kalau kita hendak buat di Indonesia seperti mana yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kulim—Bandar Bahru tadi tidak cukup. Kalau kita tengok negara-negara luar yang ada Kedutaan mereka di sini, cubalah kita pergi ke Jalan Ampang, Jalan Pekeliling, bagaimana indah dan tersergamnya rumah-rumah Kedutaan-kedutaan Besar mereka, pejabat-pejabat mereka yang ada di dalam negara kita, di ibu kota, kita tengok sendiri. Apa salahnya di luar negeri, kalau Kementerian Luar Negeri ada mencukupi wang, eloklah kita buat daripada satu negeri ke satu negeri supaya akhirnya kalau di seluruh dunia ada Kedutaan kita, kalau kita buat sedikit demi sedikit maka sudah tentu segala bangunan-bangunan yang ada di luar negeri itu akan boleh melambangkan keindahan ataupun melambangkan kebudayaan, ataupun melambangkan keindahan negara kita Malaysia ini. Oleh yang demikian, dengan peruntukan yang sedikit itu saya mintalah Kementerian ini supaya memohon lebih banyak lagi. Cubalah buat setidak-tidaknya dua atau tiga buah negeri di negara luar supaya kita boleh melihat sendiri sepertimana yang kita lihat rumah-rumah ataupun pejabat-pejabat Kedutaan di Jalan Perkeliling ataupun di Jalan Ampang yang ada tersergam pada hari ini.

Itu adalah perlu dan mustahak kerana kalau kita tengok seluruh dunia pada hari ini, memang sukar kalau kita pergi luar negeri hendak mencari kedutaan kita, kadang-kadang terselit di kedai-kedai, rumah itupun tidak seperti rumah Kedutaan di mana kita boleh banggakan, apatah lagi kalau kita tengok sikap pegawai-pegawai yang indah dan indah menjalankan tugas mereka sehingga di England pada suatu masa dahulu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita semasa itu menjadi Timbalan Perdana Menteri ada menegur di Kedutaan kita itu penuh dengan habuk-habuk di meja-meja. Jadi hendak

salahkan pegawai-pegawai pun tidak boleh, kerana keadaan rumah itu sebegitu rupa, kadang-kadang baik juga, biarkanlah begitu. Kemudian kalau pegawai ataupun Menteri daripada Kementerian Luar Negeri pergi, dia tengok, dia ingin hendak memperelokkan benda ini.

Tuan Pengerusi, saya rasa agaknya sudah sampai masanya kerana negara kita ini adalah sebuah negara yang merdeka dan berdaulat, ingin sangat kita melihat lebih banyak pejabat-pejabat kita di luar negeri itu diwujudkan semula setidak-tidaknya, saya berasa bangga di Arab Saudi rumah yang dimiliki oleh Duta Besar kita itu begitu indah dan ia melambangkan imej negara kita dan itu mungkin juga salah satu sebabnya yang membuatkan Duta Besar kita bertugas dengan begitu sempurna dan teratur, kerana tempat yang diberi kepada Duta Besar kita begitu nyaman sekali, begitu selesa beliau menjalankan tugas. Jadi contohilah apa yang ada di Arab Saudi itu. Kita hentikan masalah sewa yang bayar 4 tahun in advance ini kerana itu merugikan negara kita semata-mata.

Tuan Pengerusi, saya berbalik kepada pentadbiran am juga. Dengar ura-ura bahawa Duta Besar kita di Arab Saudi akan balik tidak berapa lama lagi dan pihak Wisma Putra sedang mencari seorang penggantinya.

Saya ingin menyarankan kepada Kementerian ini, orang yang hendak dipilih menjadi Duta Besar itu, kalau tidak boleh sama setidak-tidaknya pun setaraf dengan apa yang ada pada hari ini. Kerana kalaulah seorang Duta Besar lain dipilih yang tidak sama dengan Duta Besar yang ada pada hari ini, saya khuatir dan saya bimbang, harus imej negara ataupun negara kita akan dicemar oleh orang kita sendiri apabila mereka pergi tiap-tiap tahun mengerjakan ibadat haji, mereka balik boleh membuat perbandingan dengan Duta Besar yang kita ada pada hari ini.

Saya mintalah, biarlah orang yang hendak dihantar di sana itu boleh berperangai ataupun boleh menjalankan tugas sepertimana yang dijalankan oleh Duta Besar kita yang ada pada hari ini. Itu saya minta kerana lebih dahsyat lagi kalau Duta Besar kita itu dikecam oleh rakyat kita yang

berpuluh ribu tiap-tiap tahun. Ini saya minta bersungguh-sungguh supaya awasi, supaya cermat, supaya lebih bertenang memilih seorang Duta Besar yang akan dihantar ke Arab Saudi kerana kita tahu Duta Besar yang ada sekarang akan balik, telah pun diumumkan bahawa beliau telah pun dipilih menjadi seorang Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan memang sukar saya agak pihak Kedutaan ini mencari seorang yang seimbang dan juga seperangai dengan Duta Besar kita yang ada pada hari ini.

Tuan Pengerusi, Pentadbiran Am juga.

Tuan Pengerusi: Masa sudah cukup.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Panti.

6.00 ptg.

Dato' Haji Yusof bin Malim Kuning (Panti): Tuan Pengerusi, saya juga bangun mengambil bahagian di Kementerian Luar Negeri ini dan saya menyokong peruntukan yang dipohon dan saya ingin menyentuh beberapa perkara.

Pertama sekali muka surat 313, B. 31, Butiran 1100, Program (1) dan Program (2).

Saya berpendapat agak kurang adil kalau saya memberikan tuduhan-tuduhan terhadap kedutaan kita di luar negeri kerana saya belum berkesempatan untuk melawat semua kedutaan-kedutaan kita di luar negeri tetapi apa yang saya di fahamkan daripada peruntukan yang dipohon nampaknya pegawai akan ditambah kalau berbanding dengan tahun 1981 sebanyak 1,796, tahun 1982 ini bertambah sebanyak 1,823 orang, berertinya tambahan sebanyak 37 orang. Ini barangkali pihak Wisma Putra atau Kementerian Luar Negeri menyedari hakikat kekurangan pegawai-pegawai ini di luar negeri yang ditimbulkan dalam Dewan yang mulia ini dari semasa ke semasa atau terutama sekali dalam Belanjawan sumpama hari ini.

Tuan Pengerusi, di bahagian Program (1) ini juga saya tidak tahu mengapa peruntukannya agak kurang sedikit daripada tahun 1981 kerana tahun 1981 peruntukan

yang dipohon dan melebihi angka \$16 juta sedangkan bagi tahun 1982 hanya melebihi angka \$12 juta sedangkan pegawainya bertambah. Ini barangkali akan dapat dijelaskan oleh pihak Kementerian Luar negeri.

Tuan Pengerusi, saya juga mengharapkan barangkali dari semasa ke semasa ada pegawai-pegawai yang ditukar ganti atau kedutaan kita yang ditukar ganti sebagaimana yang dilafazkan oleh rakan-rakan saya Ahli-ahli Yang Berhormat. Kalau boleh kedutaan kita terutama sekali pada kedutaan kita atau diplomatik kita di luar negeri kalau boleh hendaklah dilantik, dibanyakkan dari kalangan ahli-ahli politik kerana mereka mengalami keadaan negara kita ini daripada bawah sampai ke peringkat atas. Saya minta maaf kepada pegawai-pegawai yang mana kalau pegawai-pegawai yang dilantik menjadi kedutaan ini mereka tidak menyelami hasrat ataupun mereka tidak mengetahui cara mendalam sangat kedudukan susunan masyarakat kita daripada kampung-kampung, daripada dusun-dusun, daripada bawah, mereka hanya di atas sahaja, jadi mereka tidak mengalami sepenuhnya keadaan bagaimana yang dialami oleh seseorang ahli politik. Sebab itu bila pegawai-pegawai atau duta-duta yang selama ini yang terpilih atau terpilih di kalangan ahli politik nampaknya tidak banyak menjadi masalah di dalam negeri itu.

Tuan Pengerusi, menyentuh saya di Program (2) iaitu berkenaan dengan (a) dan (b) Penerangan Luar Negeri.

Di sini di beberapa kedutaan yang pernah saya lawati terutama sekali di United Kingdom dan di Timur Tengah, iaitu di Cairo dan di Arab Saudi dan beberapa negara lain yang sempat saya lawati terdapat Atase Penerangan di kedutaan kita ini kurang memainkan peranan. Maksud saya di mana negara-negara seperti United Kingdom dan Egypt atau di Kaherah atau Saudi Arabia atau lain-lainnya di mana negeri itu menjadi tumpuan kepada pelajar-pelajar kita, di negeri-negeri yang mana terdapat banyak tumpuan pelajar-pelajar kita dengan sebab keadaan negara kita ini atau dengan sebab keadaan politik kita ini yang kita

mengamalkan Parliamentary democracy, jadi ada di antara golongan-golongan ataupun orang-orang perseorangan yang telah menyalahgunakan demokrasi berparlimen ini iaitu dengan pergi dari semasa ke semasa, ada kalanya tidak setuju kedudukan, tidak setuju Atase Penerangan, mereka mengumpulkan murid-murid dan memberi pandangan, gambaran dan sebagainya yang pada keseluruhan adalah menentang dasar Kerajaan yang wujud hari ini, kerana mereka itu datang secara persendirian, terutama sekali dari kalangan-kalangan Pembangkang. Ini saya buktikan sendiri dalam lawatan saya baru-baru ini yang saya balik daripada menghadiri satu sidang IPU dan saya singgah di Cairo di mana pihak-pihak Pembangkang ini terutama sekali PAS, bila saya tanya pihak kedutaan dan saya tanya pihak Atase Penerangan, mereka mengatakan tidak tahu yang orang ini mengumpulkan penuntut di Rumah Penuntut dan memberikan penerangan, kempen dan sebagainya. Jadi cadangan saya supaya pihak Atase Penerangan ini jangan membenarkan siapa-siapa juga yang datang dari Malaysia ini untuk mengumpul dan memberi penerangan dan penjelasan kepada penuntut-penuntut kecuali setelah diberi kebenaran oleh kedutaan atau Atase Penerangan atau setidaknya-tidaknya mestilah Atase Penerangan ini berada bersama-sama dengan penuntut-penuntut itu tadi waktu orang-orang perseorangan ini memberikan syarahannya atau pandangannya yang mana kalau didapati tidak betul dan menyeleweng pada masa itu Atase Penerangan tadi berhak menegur atau membuat satu majlis lain di hari yang lain untuk diulang ataupun diberi penjelasan yang sepenuhnya kepada penuntut-penuntut itu.

Tuan Pengerusi, satu perkara lagi biarlah kita berbelanja agak lebih sedikit tidak mengapa, kerana di dalam negara Malaysia kita ini dalam masa 24 jam atau dalam masa setahun bermacam-macam peristiwa yang berlaku. Peristiwa-peristiwa yang berlaku di dalam negeri kita ini memang selalunya lambat diterima oleh penuntut-penuntut kita ataupun rakyat Malaysia yang ada di seberang laut, sama ada yang berkerja di kedutaan atau yang menuntut. Maka saya cadangkan kalau timbul satu-satu dan apabila timbul satu-satu peristiwa sama ada di peringkat Pusat, di

peringkat Persekututan atau di peringkat-peringkat Negeri sama ada Wisma Putra menghantarkan orangnya untuk memberikan penjelasan kepada seluruh penuntut-penuntut dan rakyat Malaysia di luar-luar negeri ataupun memanggil balik kedutaan kita atau Atase Penerangan kita menjelaskan kedudukan yang sebenarnya. Saya tidaklah bersetuju dengan cara yang dilakukan oleh salah seorang pegawai, saya tidak mahu menyebutkan namanya di kedutaan kita di Cairo atau Kaherah baru-baru ini yang mana berani memberikan penerangan kepada penuntut-penuntut tentang peristiwa yang berlaku di dalam negeri Johor yang mana pegawai tadi hanya memberikan fikirannya, tidak menerangkan kedudukan yang sebenar apa yang berlaku dalam negeri Johor. Jadi apabila saya sampai di sana, saya dihujani dengan soalan-soalan yang mana penerangan pegawai itu tadi boleh dikatakan 99% salah yang telah diberikan kepada penuntut-penuntut di sana, khasnya penuntut-penuntut Johor di sana. Dengan sebab itu saya katakan tadi kalau peruntukan ini tak cukup, kalau kita memerlukan lagi sedikit wang Kementerian Luar Negeri ini memerlukan pegawai-pegawainya supaya selalu sama ada dihantar daripada Wisma Putra keluar negeri ataupun Atase Penerangan dipanggil balik kalau memerlukan perbelanjaan pohon tambah kerana ini perlu, kerana ini penting. Kalau penuntut-penuntut kita di selewengkan fikirannya jadi tidak hairanlah kalau nanti penuntut-penuntut kita itu bila balik, bukan sahaja mereka tidak memahami keadaan politik tanahair kita ini dan sebaliknya mereka terang-terang membangkang Kerajaan kita dan memasuki barisan-barisan Pembangkang kerana masih di dalam bangku sekolah, masih di dalam bidang pendidikan mereka telah disemai dengan benih-benih yang hendak membangkang Kerajaan.

Tuan Pengerusi, saya cadangkan perkara yang seumpama ini akan diambil berat oleh pihak Kementerian Luar Negeri.

Satu lagi dalam perkara ini, Tuan Pengerusi, sepatutnya dapat pihak Kementerian Luar Negeri, Wisma Putra bekerjasama dengan pihak Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri supaya kalau boleh ditimbangkan Ahli-ahli Yang Berhormat atau

Ahli-ahli Dewan ini yang kalau boleh diberikan pasport yang bertaraf diplomatik, kerana apa yang saya tahu setakat ini pihak Wisma Putra tidak menghubungi pihak Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, jadi Ahli-ahli Dewan ini tidak mendapat layanan yang agak istimewa di luar negeri sebab taraf pasport kita ini taraf pasport biasa. Jadi saya mencadangkan supaya dapat dirundingkan perkara ini dengan pihak Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, Ahli-ahli Dewan diberi taraf pasport diplomatik untuk mendapatkan sedikit layanan yang baik di luar negeri.

Tuan Pengerusi, dengan ini saya menyokong peruntukan ini.

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menjawab.

6.09 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohamed Yassin): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang telahpun memberikan pandangan dan pendapat serta idea-idea yang amat berguna dan juga yang akan memberi sumbangan terhadap tindakan-tindakan dan langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian ini dan langkah-langkah lanjutnya itu justeru daripada pandangan-pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat ini akan dapat memperbaiki perkara-perkara yang difikirkan perlu diperbaiki dari semasa ke semasa.

Beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun bangun membahaskan peruntukan bagi Kementerian Luar Negeri telah menyentuh beberapa bidang aspek pentadbiran khasnya berkaitan dengan sikap pegawai-pegawai dan kakitangan di kedutaan dan juga di Kementerian. Perkara-perkara lain yang telah pun disentuh ialah berhubung dengan soal politik dan penerangan luar negeri yang juga satu aspek yang ditekankan dan dirasakan amat penting selain daripada perkara-perkara yang umum berkaitan dengan perkara-perkara yang tertentu.

Tuan Pengerusi, di dalam soal perhubungan dan penerangan luar negeri, Kementerian ini

memanglah sentiasa memandang berat di atas program-program yang dapat memberikan maklumat dan penjelasan mengenai dasar luar dan dasar-dasar Kerajaan umumnya untuk tidak disalahtakrifkan oleh orang-orang asing yang tidak memahaminya ataupun orang-orang kita yang tinggal di seberang laut ataupun di luar negeri.

Di dalam konteks ini kita mengakui walaupun telah banyak rancangan-rancangan dan program-program telah pun kita jalankan untuk memberikan maklumat-maklumat yang sehabis tepat berkenaan dengan program dan dasar-dasar Kerajaan dan khususnya dasar luar negeri kita, masih ada lagi bidang-bidang yang tertentu di mana maklumat-maklumat yang lebih terperinci perlu disampaikan untuk memberikan penjelasan kepada pihak-pihak yang tertentu. Walaupun begitu dalam konteks ini kita telah berjaya memberikan imej yang baik serta realistik mengenai dasar luar negeri kita dan juga menerusi program-program penerangan dalam segi pergolakan politik serantau dan antarabangsa dan juga mengenai implikasinya terhadap dasar luar negeri kita sekarang ini kian diperhebatkan, dengan usaha-usaha yang dijalankan oleh pihak Bahagian Penerangan Luar Negeri untuk meningkatkan tahap kefahaman perwakilan-perwakilan kita di luar negeri dan juga pihak-pihak tertentu.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan peruntukan daripada Kementerian ini telah menyebut, kita memang sentiasa menitikberatkan soal memberikan penjelasan kepada pihak-pihak yang berkenaan tentang sesuatu polisi yang diamalkan dan juga peluang yang seluas-luasnya diberikan untuk menerangkan maksud dan tujuan pelaksanaan sesuatu dasar itu. Dalam hal ini pegawai-pegawai di kedutaan luar negeri kita sentiasa mengatur program-program mengenai sesuatu isu untuk dapat difahami oleh kumpulan-kumpulan tertentu seumpama mengenai dasar luar kita, Dasar Ekonomi Baru, dasar pelajaran yang kita laksanakan dan juga usaha-usaha yang diambil oleh Kerajaan kita untuk meninggikan syiar Islam di dalam negara kita ini.

Mulai dalam tahun 1982 rancangan-rancangan penerangan yang lebih rapi dan

juga yang lebih tersusun adalah diatitkan oleh pegawai-pegawai penerangan yang kita tempatkan di luar negeri dan pihak kedutaan ataupun pihak Kementerian Luar Negeri khasnya di Bahagian Penerangan Luar Negeri akan mengikut setiap rancangan-rancangan yang diatitkan dan laporan-laporan serta maklumat balas diperlukan untuk dapat diambil tindakan serta langkah-langkah penerangan selanjutnya bagi memperbaiki hal tersebut.

Selama ini kita memang menyedari tentang betapa perlunya pegawai-pegawai kita yang dihantar ke kedutaan-kedutaan kita itu mempunyai cukup pengetahuan dan juga pengalaman mengenai isu-isu penting yang ada hubungan dengan negara kita supaya mereka itu dapat menjelaskan kepada pihak-pihak tertentu dan juga kepada negara-negara di mana mereka itu ditempatkan dalam isu-isu yang berbangkit. Dalam hal ini, saya memang bersetuju dan mengucapkan terima kasih di atas pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyarankan tentang perlunya orientasi dan perlunya perubahan sikap wujud pada setiap pegawai-pegawai yang ditugaskan untuk memberikan penerangan khasnya di kedutaan-kedutaan kita di luar negeri. Ini memang amat disedari dan kita percaya langkah-langkah yang lebih konkrit akan perlu kita susun supaya bukan setakat penerangan-penerangan itu akan dapat disampaikan tetapi sikap yang lebih tegas dan juga yang lebih dinamik dapat diwujudkan di kalangan pegawai-pegawai yang bertanggungjawab untuk menyampaikan penerangan khasnya di kedutaan-kedutaan kita di luar negeri.

Sekarang ini memang ada latihan-latihan tertentu yang dijalankan untuk memperbaiki prestasi pegawai-pegawai kita di kedutaan-kedutaan dan juga di dalam negeri dan Kementerian ini bukan setakat menghantar mereka ke Institut Tadbiran Awam untuk meningkatkan fahaman mereka dalam isu-isu tertentu tetapi juga dari semasa ke semasa di dalam tugas (on the job) kita memberikan maklumat-maklumat terakhir serta analisa pergolakan-pergolakan yang berlaku supaya mereka itu dapat memahami dengan sedekat-dekatnya dasar-dasar yang diwujudkan dan

implikasi perkara-perkara dan isu-isu tersebut di atas dasar yang kita amalkan.

Di dalam hal ini juga, Tuan Pengerusi, sebagaimana yang disebutkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kulim Bandar Bahru, Panti, Batang Padang, Ulu Muda dan juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain, saya suka menyatakan bahawa untuk meninggikan dan meningkatkan prestasi pegawai-pegawai dan juga ketua-ketua perwakilan kita di luar negeri untuk memahami dasar-dasar yang dijalankan oleh Kerajaan sekarang ini dan juga untuk menganalisa pergolakan serantau dan antarabangsa yang mempunyai implikasi kepada dasar luar negeri kita, kita telah pun menganjurkan setiap tahun perjumpaan bagi ketua-ketua perwakilan kita di dua buah benua iaitu di Eropah dan juga di Asia dan ini dijalankan secara bergilir-gilir.

Saya suka juga mengambil peluang di sini untuk menyatakan iaitu suatu Persidangan Ketua-ketua Perwakilan Malaysia di semua kedutaan-kedutaan kita di luar negeri akan diadakan di Kuala Lumpur ini daripada 15hb Disember hingga 23hb Disember, 1981 ini dan akan dirasmikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita di mana di dalam persidangan selama sembilan hari ini yang boleh dikatakan buat pertama kalinya diadakan, kita akan mengkaji secara terperinci isu-isu politik, isu-isu ekonomi, keselamatan serta dasar-dasar luar negeri yang kita amalkan pada keseluruhannya termasuk soal yang berkaitan dengan politik kuasa-kuasa besar (big power politics), sengkita Timur/Barat (East-West rivalry), perkara-perkara yang berhubung dengan kepentingan dan peranan Timur Tengah dalam politik Asia Barat yang juga mempunyai implikasi secara langsung dan tidak langsung dengan dasar yang kita amalkan dari segi luar negeri dan perkara-perkara lain berhubung dengan rantau Pasifik, apakah potensi dan juga konflik yang mungkin timbul dan juga perkara pokok yang sedang hangat diperbincangkan sekarang ini iaitu tentang masalah di Indochina yang menjadi perkara pokok dalam konteks kerjasama Asean dalam bidang politik yang sedang pun kita jalankan sekarang ini.

Di dalam persidangan ini sebagai satu usaha untuk meningkatkan prestasi penerangan kita

di peringkat luar negeri, duta-duta kita yang kita panggil balik itu ke semua sekali dijangka akan dapat mengemukakan pandangan-pandangan mereka serta pendapat-pendapat masing-masing mengenai isu-isu tertentu yang kita bangkitkan sama ada isu itu merupakan isu serantau ataupun isu antarabangsa yang ada kaitan dengan dasar luar kita.

Tuan Pengerusi, beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah pun menyentuh tentang soal pejabat dan bangunan-bangunan kedutaan kita di luar negeri. Saya mengucapkan berbanyak terima kasih di atas pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat yang menunjukkan betapa perlunya pejabat-pejabat dan bangunan-bangunan kedutaan kita di luar negeri itu ditingkatkan taraf untuk menunjukkan serta memaparkan imej yang baik di luar negeri. Saya amat bersetuju dengan pandangan ini dan saya suka juga menerangkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa di dalam tahun 1982 langkah-langkah lanjut akan diambil untuk memperbaiki kedudukan bangunan-bangunan pejabat-pejabat canseri dan juga rumah-rumah kedutaan kita di luar negeri sebagaimana yang dimaksudkan di dalam pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat tadi.

Umpamanya, sebagaimana yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kulim—Bandar Bahru tentang kedutaan kita di Jakarta itu telah pun kita peruntukan sebanyak \$1 juta untuk memperbaikinya dan kerja-kerja fizikal dijangka akan dimulakan pada tahun 1982. Pada keseluruhannya di dalam tahun 1982 sebagaimana yang dicatatkan di dalam anggaran sejumlah sebanyak \$45,280,000 telah pun diperuntukkan untuk membina bangunan-bangunan, pejabat-pejabat dan canseri-canseri kita di luar negeri.

Di Bangkok umpamanya kita juga akan membina canseri sambungan yang baru dan di kedutaan kita di Brussels sejumlah \$2.5 juta akan dibelanjakan bagi membeli sebuah bangunan untuk canseri yang baru.

Di Cairo juga rancangan sedang dijalankan untuk membeli sekeping tanah untuk membina sebuah canseri yang baru dan ini sedang pun diteroka oleh pegawai kita yang ada di kedutaan di Cairo.

Di Canberra umpamanya sebanyak \$2.5 juta akan dijalankan untuk membina canseri yang baru dan juga merobohkan sebahagian daripada bangunan yang ada. Selain daripada itu di Geneva sebanyak \$1 juta peruntukan yang akan digunakan untuk membeli sebuah kediaman bagi kedutaan kita di sana.

Di Islamabad sebanyak \$500,000 akan kita belanjakan untuk memperbaiki atau membina kompleks canseri yang ada di sana. Selain daripada itu juga langkah awal telah pun diambil untuk memperbaiki kedudukan bangunan kedutaan kita di London dan kerja-kerja awal serta ubahsuai telah pun dijalankan di dalam tahun ini dan ini akan diteruskan di dalam tahun 1982 di mana peruntukan sebanyak \$1.5 juta telah pun disediakan untuk tujuan tersebut.

Selain daripada itu juga di Manila umpamanya kita telah pun berusaha untuk membeli sekeping tanah untuk membina sebuah canseri baru dengan peruntukan sebanyak \$2.87 juta akan digunakan untuk tujuan tersebut.

Demikianlah banyak rancangan-rancangan lain yang tidak dapat saya aturkan satu persatu di sini tetapi suka lah saya jelaskan memanglah menjadi dasar Kementerian ini untuk bukan menyewa bahkan untuk membeli ataupun membina bangunan-bangunan baru supaya dengan cara itu kita tidak akan menghadapi masalah yang kerap kali dihadapi oleh kedutaan kita di masa-masa yang lalu, oleh itu perlu mencari bangunan-bangunan yang lain apabila tempoh sewaan itu luput dan kadangkala ia tidak dapat kita jalankan dan terpaksa lah di dalam keadaan begitu kita menyewa ataupun mencari satu bangunan yang sementara.

Saya suka menegaskan di sini sekali lagi bahawa kita juga memandang berat tentang taraf kemudahan-kemudahan yang kita sediakan di kedutaan-kedutaan kita di luar negeri dan saya ucapkan terima kasih di atas pandangan daripada beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai kedutaan tertentu di mana alat-alat perabot dan sebagainya perlu diperbaharui dan ini akan kita ambil langkah-langkah selanjutnya untuk diperbaharui ataupun digantikan dengan perabot-perabot yang lebih baik.

Tuan Pengerusi, beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah menyentuh tentang betapa perlunya diberikan penerangan yang mendalam kepada penuntut-penuntut kita di luar negeri dan juga penerangan-penerangan di mana terdapat ramai rakyat Malaysia tinggal di negara-negara tersebut supaya tidak berlaku perasaan ataupun timbul di kalangan penuntut dan juga rakyat kita yang tinggal di luar negeri itu sikap yang memburuk-burukkan negara kita dengan sebab kurang fahamnya mereka itu tentang apa yang kita amalkan di sini.

Sukacita saya menjelaskan di sini bahawa selain daripada tugas Kementerian Luar Negeri melalui kedutaan-kedutaan sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum Kementerian Pelajaran juga telah mengambil langkah-langkah lanjut untuk memperbaiki kedudukan Jabatan Penuntut di luar negeri dan diadakan pegawai-pegawai khas berkenaan dengan agama untuk memberikan penerangan-penerangan yang seluas-luasnya pada penuntut-penuntut yang berkenaan. Pihak Kementerian Luar Negeri juga dengan kedutaan-kedutaan kita yang ada di dalam negara-negara yang berkenaan itu di mana penuntut kita adalah ramai memang sentiasa memberikan kerjasama untuk memberikan penjelasan dan sentiasa mengadakan perhubungan yang rapat dengan penuntut-penuntut itu supaya mereka tidak merasa ketinggalan dari segi apa yang berlaku dalam negara kita ini.

Selain daripada itu, Tuan Pengerusi, ada juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyentuh tentang betapa perlunya kita meningkatkan usaha bagi memperluaskan pasaran dagangan hasil keluaran negara kita ke negara-negara di mana kita mempunyai perhubungan yang erat.

Saya amat bersetuju dengan pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat itu umpamanya daripada Kangar, Kulim—Bandar Bahru dan juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain yang telah pun menyentuh tentang perkara ini, kerana inilah satu daripada hasrat kita untuk meningkatkan pasaran barang-barang hasil keluaran negara kita khasnya dari segi bidang bijih timah, getah, kayu kayan, minyak kelapa sawit dan sebagainya.

Saya suka juga memaklumkan bahawa di Kementerian Luar Negeri semenjak beberapa tahun lalu telah pun ditubuhkan Bahagian Ekonomi Antarabangsa di mana satu daripada tugas Bahagian ini sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum ialah seperti satu badan perantara bersama dengan Kementerian-kementerian lain yang ada perhubungan di luar negeri untuk menjalankan usaha-usaha sebagaimana yang disebutkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Kulim—Bandar Bahru umpamanya melobi dan menjalankan usaha-usaha bagaimana pasaran barangan kita itu dapat diperluaskan di negeri-negeri yang berkenaan.

Kita memang menyedari bahawa pegawai-pegawai di kedutaan kita bukan hanya perlu memahami soal politik dan pergolakan semasa tetapi juga perlu mengetahui segala perkara yang berlaku dalam bidang ekonomi antarabangsa kerana ini adalah satu bidang yang amat ditekankan sekarang ini. Dan oleh yang demikian saya suka juga menyatakan bahawa langkah-langkah selanjutnya memang sentiasa diambil dan di dalam hal ini juga sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia

maklum ada atase perdagangan di negara-negara yang difikirkan penting ditempatkan di bawah riayah kedutaan kita untuk membolehkan kedutaan-kedutaan kita mengikut dengan sedekat-dekatnya perkembangan dan soal-soal yang berkaitan dengan ekonomi dan apakah maklumat-maklumat yang patut disampaikan kepada Kementerian-kementerian yang berkenaan dalam hal ekonomi yang tertentu.

Tuan Pengerusi, saya suka juga menyentuh tentang beberapa perkara lain yang ada disebutkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat khasnya perkara-perkara yang berkaitan dengan

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat boleh sambung esok.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Mesyuarat ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang hari esok, Khamis, 26hb November, 1981.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.